

چاپى دووهم

خالىد نىرتوغرول

شەوئافره نى

منتدى إقرأ الثقافى

خوى دۆز يىهوه

www.iqra.ahlamontada.com

به رگى دووهم

افولك

ناوى كىتىپ: ئەو ئافرىقى خۇي دۇزىيەۋە

بەرگى دوۋەم

نووسەر: خالىد ئىرتوغروڭ

ۋەرگىپ: تارا مەمەد

پىداچوۋنەۋى: مەھمەت جەمىل، مەفراۋ جەمال

تىراژ: (۲۰۰۰) دانە

نۆبەى چاپ: يەكەم - ۲۰۱۲

لە بەرپۆمبەراپەتى گشتى كىتەبخانە گىتىيەكان

ژمارە (۱۲۷۸) ى سالى ۲۰۱۲ ى پى دراۋە

ئەدەبىيەت

خۇي دۆزىيە

بەرگى دووم

نوسىنى

خالىد ئىرتوغرول

وەرگىرانى

تارا محەمەد

چاپى يەكەم

۱۴۳۳ ك - ۲۰۱۲ ز

پیشہ کی

نہم بہرہ ماہ تہ اوکری کتیبی (نہو ٹافرہ تہی لہ دووی خوی دہ گہ پیت) ہ کہ پیشتر پیشکشان کرا. کتیبی (نہو ٹافرہ تہی لہ دووی خوی دہ گہ پیت) ہؤگریہ کی بہرچاوی لای خوینہ ران دروست کرد و، لہ نہ نجامی خواستی زوری نہ واند، بہشی دووہ می نہم کتیبہ بہ ناری (نہو ٹافرہ تہی خوی دوزیہ وہ) لہ خزمہ تی نیوہ دا پیشکشان دہ کین. پووداو و بہ سہرہاتی نہم چیرۆکە ئاسودہ می دہ پڑتینتہ ناو ناخہ کانہ وہ.

(نہو ٹافرہ تہی خوی دوزیہ وہ)، چہ ندہ ماہستی سہیر دروست دہ کات لہ پیناؤ زانینی نہوہی بہ دواۓ چیدا گہ پاوہ و، چۆن خوی دوزیہ تہوہ. بہ ہرجۆرێک بیت دہ بیت نہم کتیبہ بخوینینہ وہ.

(نہو ٹافرہ تہی خوی دوزیہ وہ)، زۆر بہ پوونی بۆتان باس دہ کات کہ بہ دواۓ چیدا دہ گہ پیت، بی گومان نیوہش زۆر بہ خیرایی دہ کەونہ ژێر کاریگہری نہم چیرۆکە پرنہینسی و سہرنچراکیشہ وہ.

نہ گہر نیوہش دہ تانہ ویت نہو شتانہی بۆی دہ گہ پین بیڈۆزنہ وہ، سوود لہ نہ زمونہ بہ نرخہ کان و دنیا دیدہ بیہکانی نہم کتیبہ ببینین. ہر وہا وانہ لہ و یادہ وہرہیہ پپ پەندانہی کہ نہم

ئافره ته تيايدا زياوه وه ريگرن. ئه گهر پيتان وايه ئاماده ن بۆ
داستانی ژيانتي پرهست و پرهوشي .... فهرمون. ده مه ويت
بزانن كه پهنه گه ئه م كتيبه ببيته به سه رهاتي ژيانتان. به نوميدي
سودمه نديتان..

خاليد ئيرتوغول

گیژاوی ههسته‌کان به‌رده‌وامه

ئه‌مه به‌شی دووه‌می به‌سه‌رهاتی نیلوفر خانه...
نایا تا ئیستا به‌سه‌رهاتیکی پاسته‌قینه‌ی تۆفانی هه‌سته
مرۆبیه‌کانتان بیستوه؟
نازانم به‌خوێندنه‌وه‌ی ئه‌م به‌سه‌رهاته ناخ سووتینه‌ره‌ی
نیلوفر خان کاردانه‌وه‌تان چی ده‌بێت.
هه‌لبه‌ت من به‌ئه‌ستم توانیم گۆبیستی ئه‌م به‌سه‌رهاته ناخ
سووتینه‌ر و پر کاره‌ساته بێم و تۆماری بکه‌م.
چۆن بتوانین به‌رگه‌ی ئه‌م دیمه‌نگه‌له پر له‌په‌ند و هه‌لۆیسته
به‌رزانه بگرین؟! به‌شی یه‌که‌می ئه‌م پووداوه سه‌رسوپه‌ینه‌ر و پر
نه‌ینیانه‌ی نیلوفر خانمان له‌کتیبه‌ی (ئه‌و ئاوه‌ته‌ی له‌دووی خۆی
ده‌گه‌ڕێت) دا پیشکه‌ش کردن. ئه‌وانه‌ی به‌خوێندنه‌وه‌ی ئه‌و کتێبه
نوقمی لافاوی هه‌سته‌کانیان بوون، له‌دوای خوێندنه‌وه‌ی ئه‌م
به‌شه‌یان زیاتر ده‌که‌ونه‌ دوورگه‌ی هه‌سته‌کانیانه‌وه. که‌ تیکرای
بوونیان له‌ویدا چڕپۆته‌وه؟! ئیتر... له‌به‌سه‌رهاتی هه‌ناسه‌په‌ی
نیلوفر خاندایه‌که‌وه هه‌سته به‌ئازاره‌کانی، هه‌له‌کانی،
عه‌شقی، په‌ندوانه‌کان و، په‌رۆشیی و خوشحالیی ده‌که‌ین و
له‌گه‌لیدا ده‌ژین.

ئەوانەى كە تواناى بەرگە گرتنيان هەيه، فەرموون ئۆوه و ئەم
ئەزموون و بەسەرھاتە..

بەشى يەكەم

دۆستە راستەقىنەكانم دۆزىيەوہ

به تتيه پېوونی پۆزگار ئاگرى ناو ناخى خۆم پى خامۆش
نده كرايه وه، گوناھو ناپاكىيه كانى پابردوو و هه له گه وره كانم
دهروونمیان تهنى بوو و، پۆحم بهردهوام بيزار بوو.

هه رگيز نه مده توانى ته نانه ت بۆ يه ك ساتيش بېرى ئه و ته مه نه
بى كه لك و پې شه رمه زارييه له مېشكم وه ده رننيم.

ئهو سالة شوومانه، به جۆرك منيان خستبووه ژيىر
پاله په ستۆى ئازاره وه كه هيج كات يه خه يان به رنه ده دام .. بۆ
يه ك چركه ش نه مده توانى بلنيم: "تۆخه"، پزگارم بوو له سووتانى
دهروونم و، پارچه پارچه بوونى دلم، بيزار كردنى عه قلم.

پابردووم به جۆرك بوو كه نازانم چۆن باسى بكه م؟! له و
سالانه دا هيج شتێك نه ما بوو له گه ل گوناھ و، هه له و،
سه پېنجيه كاندا له ده ستم نه دا بێت. چۆن ده متوانى ئهو پابردوو
تاله له بىر بكه م؟!

چۆن بتوانم له يادى بكه م؟! ...

ئهو گه نجينه كاتيه م، ئهو خۆدوورخستنه سه رنجراكيش و
كارى گه ره م، ئهو جوانيه م كه بووبوو به لا بۆم، كه سانتيكى نيەت
خراب و خاوه ن سيمای ساخته و، دل پيس و، دژ به ناموس و
بى ويزدانىيان له ده ورم كۆكردبوويه وه. (گورگه برسپيه كانى) ده ورم
كه به هيج جۆرك هه ستيان به ئازارى ويزدان نه ده كرد، هيواش

هتواش منیان دهخسته ناو زۆنگاوێکهوه که هیوای لێ دهريازبوونی نهبوو.

به بهلێن و، زهردهخه نه ساختهكانیان، ئه و فێله ناشكرایانهی به ناوی خۆشهويستی و عهشقهوه دهیانکرد، منیان خستبووه دۆخێکهوه که توانای دهريازبوونم نهبوو.

به تهواوی کهوتبوومه ناو تهلهی پاوچیههکانی ناموسهوه، کچیکی بێ چاره ی نامۆ بوم، که به خه یالی به ره و مه زنیی پۆیشتنی مرقۆ فریوم خواردبوو و، ئالوده بووبووم به شوینی پازاوه دره وشاوه و، به و دهنگانه ی مرقۆ مهست دهکن و، پهن له پاره و چهپله و هۆکارهکانی خۆشگوزهرانی....

مه ر ئه م جۆره خه و نانه بوون که سایه تی و بوونی منیان سه پیه وه، ئه م جیهانه پڕ له ناپاکی و دوور له مرقایه تیه بوو مه موو بوونی منی بزر کرد. ئاه، باسی چی بکه م، له کوێوه دهست پێ بکه م؟!

خه یاله که نجانیه و کچانه ییه کانم، ئابرووم، جوانیه سه رسوپهینه ره که م، عه شقه شیوینراوه که م، هاوسه ره که م، خێزانه که م و ئه و دۆستانه م که به دل و گیان دل خۆشیان ده وستم..

مه موویان یه ک له دوا ی یه ک بوونه قوربانی ئه و مرقۆ خۆرانه، ئه و دپندانه ی سه رده م، ئه و به دخووه وێرانکه رانه..

به ره و نه و په پي ناثوميديان بر دم، به جورتك كه تا ماو ه يه كي
نذر وام ليها تېو خرم نه ده ناسييه وه.

تيكړاي پاكيزه يي و لاو يم له زونگاي ناويانگ و عه شقدا
خنكان..

كاتيك چاوم كړده وه، بينيم كه وهك پېيواريكي نامو ماندو
له سر پيگاي شم زياته به جي ماوم.

له م نيوه نده داو وهك شو كه س ي ه يچ نه گبتي و نه هامتي
نه ديتيت و، بلتيت: "منيش بوونم ه يه، منيش مروتنيكم" و،
بتوانيت له بهرام بهر دوسته كانيدا به سهر به رزييه وه بوه ستيت..

نو نازاره نه وه نده سخت بوو كه ه موو ساتيك و ه موو
چركه يه كه وهك چه قو له قوولا ييه كاني دل و ناخم ه لده چه ق ي.

هستي شهرم زاري ناخمي ويران و پريشان كړد بوو.
به رده وام نه فرتم له خرم ده كړد، نيره ييم به ه موو شتيك ده برد،
ته نانه ت به و بالندانه ش كه ده گپانه وه ميلانه كانيان، بولا ي
بيچوه كانيان، ته نانه ت به و مريشكانه ش كه له گه ل جووچكه كانيان
ده گپانه وه كولانه كانيان... به لام چار چييه؟ ده ميك بوو كار
له كار تراز ابوو. چه ندين جار به خرم ده وت: "خوزگه له بري شم
شوڅ و شه نكيه م، له بري شم جوانيه م، ناشيرينتريني دنيا
بوومايه، به لام پوو خسارو ده روونكي پاكم هه بووايه."

تۆبەم کرد :

سەرەپای ھەموو گوناھەکانیشم، ھێشتا ھیوام بەو
پەرورەدگارە ھەبوو کە ھەرگیز بەندەکانی لەبەرناکات، ئەو ھەبوو
سەرلەنوێ پوومکردووە بارەگای میھرەبانیی ئەو زاتەو لە سایەی
بەندە پاکەکانییەو کە سایەتیم دۆزییەو.

تۆبەیکە ھەمیشەیییم کردو، بڕیاری دووبارەنەکردنەوێ
تاوانەکانم دا. لەبەردەم پەرورەدگاری خۆمدا دەپارامەوێ داوای
پەناو میھرەبانیم دەکرد، بەجۆرێک پووم کردبوو پووکێ ئەو کە
بەوپەڕی ماندوونەناسییەو سەرم لەسەر بەرمالەکەم
بەرزەدەکردووەو، تا بەرەبەیان دەگریام. ئەمە تاکە دەروازەی
ئومێدو تروسکەی ھیوای بێچارەکانە.

بەئێ، ئێتر لە کۆتاییدا پەرورەدگارم ئەم پەناگەیە پێ
نیشاندام. پەنگە ھۆکاری بەرەو ھەڵدێرچوونی کچێکی ساویلکەی
وەک من، لەبەر ئەمە بووبێت کە خوای گەورە ھەلیکی تری بۆ
پەخساندبم، تا بگەڕێمەو سەر پێی پاست.

بە پووکەش کەسیکی سەنگین دەھاتمە پیش چاو، بەلام
گەردەلوولە ھەڵکردووەکانی دەروون و، ھاوارەکانی ناخم، شتی
جیاوازتریان دەوت، لەتوانامدا نەبوو ئەو پابردووە تاریکە
پشتگوێ بخەم و، ژیاڵیکی ئاسوودە دەست پێ بکەم. نە لەو
کتێبانەی دەمخوێندنەو، نە لەو قسانەی گوێم بۆ دەگرتن، نە لەو

ئامۇزگار يانەشى كە وەرمدەگرتن دلم ئاسوودە دەبوو. تەنانەت بۇ ساتىكىش نەمدەتوانى باوہ پەوہ بکەمەوہ كە كەسايەتى داوینپاكى سەرەتای ژيانم بۇ بگەپتەوہ. نەمدەزانى چۆن خۆم دەريازىكەم لە شوپنەوارى ئەو گوناھانەى ناخميان شيواندبوو. لەناو ئەو دۆزەخەدا، پۆزانە سەدان جار دەمردم وزىندوو دەبوومەوہ. ھەموو كات و ساتىك پەنام دەبردە بەر بارەگای پەرەردگارو، لەدوى مېھرى ئەو دەگەپام و، لىى دەپارامەوہ: "من دەبىت چى بکەم؟ چۆن دەتوانم لەو ئازارانە پزگارم بىت؟ پەرەردگار، ھەر تۆيت پىنیشاندەر".

تاكە دەروازەى ھىوام لىخۆشبوونى نەپراوہى پەرەردگار بوو. لەگەل ئەمانەشدا لە ھەولى راستكردنەوہى پتەپەوى ژيانمدا بووم. تا ھىواش ھىواش پارچەكانى وپنەى بوونم بدەمەوہ پال يەك و، لە بەندايەتى خۆم بەرامبەر بەدېھپنەر تىبگەم.. بە ھاوكارى ھاوپى نوپكانم ژيانىكى تازەم پىكەپتەبوو.

دۆستى راستەقىنەم دۆزىەوہ:

فرىشتەگەلىكى بىگەرد كە خۆيان بۇ خودا يەكلايى كەردبووہو، ھاودەمىيان دەكردم، وەك چاوہكانيان ئاگاداريان دەكردم. ئەوان بۇ من بوونە دايك، باوك، ھاوپى، لەپاستيدا بوونە پزىشك بۇ دەروونم. بەيەكەوہ دانىشتىن گفتوگۆى ئىمانى و

فیریوونی قورئانمان پیک هینا، که چەندین سال بوو من له و کهش
و ههوا سهرنج پاکیشه ئیمانیه بێ بهش بووم.

بهلام هیشتا له توانامدا نهبوو میهرو پهحمهتی پهروهردگار
بخمه کارو، ئاهو ئاله ی دهروونی پێ خامۆش بکەم. دیمه نهکانی
پابردوو و تارماییه کانی ژیانی پێشووم به بهردهوامی له بهرچاومدا
خۆیان دهنواند.

ئه و ئیواره یه درهنگانیك، دوا ی تهواویوونی گفتوگوانمان له
خانوه دوو ژوورییه کهمدا دیسان ته نیا مامه وه. ماله کهشم بۆ
ژیانێکی نوێ ئاماده کردبوو، ژوورێکم بۆ خۆیندنی وانه ی
فیریوونی قورئان تهرخان کردبوو.

له و ژووره خنجیلانه یه دا به بهرکه تهی خوا ی گه و ره وه، له گه ل
کتیبه کانمدا که شوه وایه کی زۆر ناوازم بۆ خۆم پیک ده میناو،
به رزترین پله و به ترخترین مال و سامانم به رمالی نوێز کردنه کهم
بوو، جینگه یه کی نوشتنی ساده شم هه بوو. ئه و سی خاتوونه
فریشته پوو خساره ش که خۆیندکاری زانکۆ بوون، له ژووره که ی
دیکه دا ده ژیان.

هه موو به یانییه ک وه ک پیشه ی هه میشه یی ئه و پۆژانه م تا
درهنگان قورئان و ویردی جهوشه ن و په یامه کانی نوورم
ده خوینده وه. تا کاتی زۆرترم بۆ ئه م کاره تهرخان بکر دایه،
ناخم، چاوه کانم، ههسته کانم، تیرنه ده بوون. به جۆرێک نوقمی ئه و

که شوه وایه ده بووم، که دواى تپه پپوونى چنده ها کاترمیر کاتى
به ناگا ده ماتمه وه ده مبینى وا خوره لهاتروه .

نه و ساته وه خته به نرخانه منیان ده برده دنیا به کی ترو، ته وای
هسته کانیان ده خریشاندم . سه ره پای نه مانه ش کاتى له سه ر
به رماله کم پووم ده کرده په روه ردگارم نه وه ئیتر ساتیکى
به رگنه گراو و نامز و پر له شوق بوو .

که سایه تى و بوونم ون گردبوو:

پووکردنه باره گای خواى گه ورده، پاپانه وه لى و،
خزدانه ده ست نه و، دواى لیخوشبوون کردن، له گه ل فرمیسک
پرشتن و هه ناسه هه لکیشاندا، نارامی به کی ناوازه ی ده به خشى ...
خودایه، چ جوانیه کی سه رنج پاکیش بوو؟!

به لى .. شه ویکى له م جزره .. چه ندین کاترمیر ده ستى
پاپانه وه م به ره و باره گای په روه ردگار به رزکردبووه وه .

فرمیسکى لاوازی و بیده سه لاتیم هون هون ده بارویه سه ر
به رماله کم، به به رده وامى ده پاپانه وه دواى لیخوشبوونم
ده کرد . به وپه پى په ریشانییه وه له دوا ده روازه ی نومیدم ده دا،
به لام نه و هه لو گوناها نه ی که له پابردوودا نیژدا بوون، نه وه نده
کاربگر بوون و، نه وه نده په گیکى به هیژیان داکوتابوو، که
به رده وام ململانیتیان له ده رووندا دروست ده کردو، ده بوونه
کۆسپ له به رده م نزاو پاپانه وه مدا له خواى گه ورده .

له پراستیدا چهنده ها جار ده موت: "به سه ئیتر، یه خه م به رده ن،
نامه وی بتان بینم، نامه وی بتان بیستم".

ئه مه م ده وت و مه نسکم هه لده کیشاو ده گریام و ده پارامه وه .
به لام چهنده جار؟ ..... نازانم.

ناتوانم ئه و دیمه نه دلته زیتانه ی ژیانم له یاد بکه م، کپین و
فرۆشتن به جوانیه که مه وه، فریوخواردنم به به لئینه
هه نگوینییه کانیا ن، ته نانه ت بووبوومه ئامپازی خو سه رقاکردنی
که سانی ناپاکی سه ر میژی خواردنه وه کان و، هاوده می گه شت و
که پانه کانیا ن به ئوتومبیله پازاوه کانیا ن .. ئه و پۆزانه شی که له
ژیانیکی به په ونه ق و په نگاوپه نگی پر له چه پله وه بوومه
که سایه تیه کی شه رمه زارو ئابوو شیۆینراو.

له به رته وه ئه و شه وه به جۆش و خروشه وه پوومکرده باره گای
خوای گه وره، ئه وه نده هاوارو سکا لام کرد، لێدانه کانی دلم زیاده
زیاتر بوون و، له هۆش خۆم چووم.

کاتیك به ئاگا هاتمه وه، به وپه پی لاوازییه وه له سه ر به رماله که م
که وتبووم.

چۆن په ریشان نه بم؟! ته واوی خه ونه کانی لاویم، حه سه ره تی
له ده سه تچوونی ماله خنجیله و پر میهره که م، که پپیوو له ده نگی
قاقای مندا له کانم، هاو سه ره که م که به هه ست و سۆزێکی پاک و
بیگه رد مندا له کانی په روه رده کردبوو. هه مووی وه ک خه یا لیا ن

لېھات. له بهرنه مه بوو کاتې له دېرويوه رمدا هاو ته مه ن و
دۆسته کانم له و ژيانه پر خۆشه ويستی و سقزه دا دېبيني، نيره ييم
پي دې بردن. تاخر چۆن وا نه يم؟!

هه ركات له گه ل نورای خان و سەيدای هاو پۆلم پووبه پوو
دېمه وه له خه مباريدا ن قوم دېم. نورای خان سهرکه وتوانه
خويندنی ته واو کردو، هاوسه رگيری پيکھيتا. له کومه لگه دا پله ی
سهره رزانه ی به ددست هيتاو، ئيستاش ته مه نی له خزمه ت قورئان
و باوه په کهيدا به سهر دېبات.

ئيسـتا (سەيدا)ش له دهره وه ی شاره، چونکه پزیشکيکي
کارامه و لېھاتووی لي دهرچووه. له پاش کچی دوايی هاوسه ره که ی
ته مه نی خوی خسته خزمه تی کومه لگه. له پاستيدا نه و عه شقی
ته مه نی لاوييم بوو و، ناماده بوم هه موو کارک نه نجام بدهم ته نها
بو نه وه ی ژيانی هاوسه ری پيک بهينين... به لام به داخه وه نه مه
پووی نه دا... من پيگه يه کم گرته بهر که نه نجامه که ی ته نها به ره و
هه لديرچوون بوو، به لام له بهرامبه ردا سەيدا به هيچ جورک
دامه زراويی و نارامی خوی تيکنه دا. دواي کچی دوايی
هاوسه ره که ی سەيدا، نه نجامی هه وله کانم به مه به سستی
خۆشه ويستی نه و بي ناکام بوو.

نه و هۆکاره ی بووبووه هۆی هۆگريوونی من به که سايه تی
(سەيدا) وه، نوميدی من بوو بو سوادوه رگرتن له هه لويست و

دو نیا دییه یی نهو، ههروه ها هیوادار بووم که وه ک پارێزگاری
 لیکه ریک بیت بۆم. به لام به هۆی هه لۆیستی وه فادارانهی سهیداوه
 نه نانهت دواى مردنی هاوسه ره که شى ناماده نه بوو که دووباره
 ژیاى هاوسه رگیری پیک بهینیت. له راستیدا تا ئه م چرکه ساته ش
 خۆشه و یستیم بۆ نهو بێ نه ندازه یه. به لام که سیکی سه رلێشیواوی
 وه ک من هیچ هیوا یه کی نه بوو به وه ی که سیکی پاک و بێگهردی
 وه ک سهیدا بایه خى پێ بدات.

به لام سه ره پای نهو هه موو نا ئومیدی هه شم، هیشتا له و باب ته
 هیوا بر او نه بوو بووم.

پاش کۆتایی هاتنی شه وێکی پر له پارانه وه، به هیوا یه کی
 نوێوه پۆژیکى نوێم ده ست پێ کرد.

مژده په ک ..

پۆژیک، یه کیک له هاو پۆله کانم به ناوی (شه یما)، که پیکه وه
 له یه ک خانوودا نیشته جێ بووین، به ههوخساره شیرین و
 که شاهه که ی خۆیه وه هاته لامو، وتی:

– نیلوفر گیان، ده زانی خه وێتکم به تۆوه بینیه!

وتم:

– إن شاء الله خیر ده بیت!

له راستیدا خه یالی نهو خه ونه ی که کچیکی بێگهردی وه ک
 شه یما به منه وه بینیبوو ی سه رقالی کرد بووم.

له کاتی گټرانه وهی خه ونه که یدا شله ژاوی له چاوه کانیدا
ده خوینرایه وه. وتی:

- داده نیلوفه، نازانم چۆن ده ست پی بگم؟
کاتی به گهرمی له نامیزی گرتم، شله ژاوییه که ی زږد کاری
تیکردم. له چنه د چرکه په کدا لیدانی دلم زیادی کردو وتم:
- بۆ خاتری خوا، بۆم بگټړه وه بزانه چی بوو، خه ریکه دلم
ده وه ستیت.

- شه و پیش نه وهی بخه وم سوره تی (یاسین) م خویند و،
دوعای خیرم بۆ کردیت. وتم: "خودایه هیدایه تی داده نیلوفه ر بده
بۆ گرتنه بهری پئی سه رفرازی و پڼگه چاره په ک بۆ نه هاهمه تیه کانی
نه و بنیره. نیمه نه ومان زږد خوش ده ویت، خواجه گیان نه ومان بۆ
بپاریزه".

به م پاپانه وه و په روښییه وه خه وم لیکه وت.
له خه ونمدا، له جټیه کی فراواندا بووین، گفتوگومان له باره ی
(په یامه کانی نوور) وه ده کرد.

خانمیکی بیگه رد و نورانی و ته مه ن مامناوه ندی قسه ی بۆ
ده کردین، له من نزیک بوه وه و، منیش چوومه ته نیشته وه.
نیگا کانی زږد کاریگر بوون و که سایه تیه کی هینده سه رنچراکیشی
هه بوو که منی به خوییه وه سه رسام کردبوو. نه و خاتوونه وتی:

- من ئىتوۋ دەناسم، بە ئىلوفەرى خوشكمان بلىن: ئارام بگىرت، خودا ھىچ بەندەيەكى دەردەدارى فەرامۇش ناكات و، ھىچ نزاىەكى بە كولۆ و پاستىگۇ ناگە پىتتەوۋە. لەبەرئەوۋە. ئىن شاء الله دەروويەكى خىرى لى دەكرىتەوۋە، بەلام لەبىرى نەچىت كە ھەر تاقىكدنەوۋە يەك وادەى دىارىكرامى خۆى ھەيە.

ئەم پستە مژدە ئامىزانە وەك بروسكە دايان بەسەر خەيالىمدا، ھەموو ناخىيان ھەزاندا.

"لەبەرئەوۋە دەروويەكى خىرى لى دەكرىتەوۋە، ھا!"

ئاي خوايە! لە ناكاو چاۋەكانم لىكناۋ سەرم قورس بوو و گىزى خوارد.

ئەمە ھەوالىك بوو كە وەك فرىادپەسىك ھەموو ئومىدە ناكامەكانمى پىزگار كرد.

دەبىت چ جۆرە دەروويەك بىت؟ ھەرچۇنىك بىت با بىت، كەۋاتە خودا منى لەبىر نەكدوۋە؟! كەۋاتە ئەو فرمىسكانەى تا بەرەبەيان دەمپشتن، ئەو چەندە ھاكاتىمىرە بەفېرۆ نەچوۋە!؟

خودايە تۇ چەندە مەزنىت، چەندە بالادەستى، چەندە مېھرەبانىت! ھەر دەروويەكى خىر تۇ لەمنى بگەيتەوۋە خۆى لە خۇيدا بۇ من خەلاتىكى گەورەيە. بە پەرشىيەوۋە چاۋەپىي پووداۋەكانى داھاتوۋ دەكەم. ئىتر خەيال و دەروونم بەو دەروازەيەوۋە سەرقال بوو بوو. چۇن دەروازەيەكە؟ كەى بەپوودا

ده کړیته وه؟ گورانيکي چوڼ له ژيانمدا دروست دکات؟
نومېده کانم چپيان به سر دیت؟

يان پاشماوه ی خوراکریم به رامبه ر ژيان ده پوختن. يا نه وه تا
ه والیکي خوښم لای سید او به بډینن.

نای خواجه! ته نانت بیرکړنه وهش له باره یه وه نارامی به
مروځ ده به خشیت. به لام ټاه و ناله ی دلته برینداره کم هر له نوی
بوونه وه دابو، به بیوچان چاوه پوان بووم نه و درگایه به پوومدا
بکړیته وه، هه مو پوځی چا و له پی هاتنی چاره سره یکی
نه فسوناوی بووم، تا ناگری ناخم خاموش بکات و حه سره تی
ده رووم دابمرکښیته وه.

شوانه تا به به یان ده ست و دلم ده کړده وه و
ده پاپامه وه: "خودایه، بزگارم بکه". له م کاتانه شدا فرمیسکه کانم
هون هون به پووخسارمدا ده هاته خواره وه.

نه مده توانی ته نانت بډ ساتیکیش سیدا فه راموش بکم.
له ناو خه یالیکي بی چاره دا ده ژيام و، ده موت: "په نگه له سایه ی
چاودیری نه وه وه، ته می نازاره کانم پره ونه وه و ټوږه بگرم".
له و پوځانه دا بو، که نه و پووداوه سهیره م به سرهات.. نه و
پوځه بو... نه و پوځه..

ټولزم خان وتاری پیشکesh ده کړد. منیش له گه ل
خوشکه کانی دیکه دا ناماده ی نه و وتاره بووم، نه وانه ی له و

گفتوگویی با بوون؛ نورای خان، که دوستی گیانی به گیانیی ژیانم
بوو، مه لک خان، که پیم دوت ماموستا و، نه و خانم و کچانه ی
تر له بنه ماله ناسراوه کانه وه.

دکتور (تۆزله م) یش قسه ی بۆ ده کردین. ئای تۆزله م خان! تۆ
چهند به جوانی پیشوازیت لی ده کردین و کهش و هه وای پر له سۆز
و خۆشه ویستیت بۆ ده خولقاندین. به رده وام له خه می که سانی
گیرۆده و سه رلیشیاودا بوویت. من چۆن به که مین ساتی
ناشنا به تیم له گه ل تۆ له بیرده چیته وه؟ مه گه ر ده ستی دۆستانه ی
تۆ نه بوو که سه رله نوی منی گه رانده وه بۆ ژیان؟! منیک که له
سوچیکی نه خۆشخانه دا له گه ل مردندا ده جه نگام. مه گه ر نه و
ده ستی که ژیانن منی گۆپی، ده ستی میهره بانن تۆ نه بوو؟
چۆن له بیرن ده که م؟...

بۆ به ک چرکه ش له بیرم ناچیت که چۆن بۆ من بوویت دایک و
خوشک، منی بیکه س و، بیده سه لات و، گیرۆده ی نه خۆشییه کی
کو شنده بووم!

ئه گه ر تۆزله م خانه کانی وه ک تۆ نه بوونایه، نیلوفره
شکسته خواردوو ه کانی وه ک من چییان به سه ر ده هات؟ خودا له
ته مه نی من به ریت و بیخاته سه ر ته مه نی تۆ. خودا به به هه شتی
به رینت شاد بکات. خودا به هه شتی هه می شه بیت به خه لات بداتن.

هەر ئۆهەندەى منى يېنى، دەستبەجى له تەنىشت خۆپەوه
جىيەكى بۆ كۆرمەوه و بانگى كۆردم.
- "نيلوفر گيان، وەرە ئۆرە".

له بەرامبەر ئۆهەموو گىرنگى پىدانهى ئۆه خانمە بەرپۆزەدا،
ههتەندە شەرمە زار بووم نەمدە زانى چى بگەم، له ناخى خۆمدا
دەموت: "ئاخر منى تاوانكارو گوناھكار كەى شايستەى گىرنگى
پىدانى ئۆه كەسە ناوازه و پاك و بىگەردانه؟" بېوانە خوداى
گەرە چەندە مېهرەبانە، تەنانهت مېهرەبانى بۆ منىكى فەوتاو و
له ناوچووش دەرەدە بېرى و، گىرنگى پى دەدام.

له تەنىشت ئۆزەم خانەوه، خانمىك دانىشتبوو كە جلوبەرگ و
هەلسوكەوت و پووخسارىكى زۆر سەرنجپاكيشتى مەبوو. بالا پۆش
نەبوو. زۆر بەجوانى خۆى گۆرپى بوو. ئارايشتى كۆرەبوو، خانمىكى
قەشەنگ بوو. ئۆه خانمە سەرنجى مەموو ئامادە بووانى كۆرەكەى
بەلای خۆيدا پاكيشتابوو، له راستيدا منيش پەرۆشى ناسىنى بووم.
ئۆزەم خان بە باسكردنى من دەستى بە قەسەكانى كۆرد:

- پىم وابى كەستان نىيە كە نيلوفر خان نەناسىت، ئۆم
خوشكەمان كە له پىشپىركى شاجوانيدا پەلەى بەرچاوى بەدەست
ههتەن، ئۆه چەند سالا ناوى لەسەردىپى هەوالەكان
نايەتەخوار... هەرۆك بەرپۆزىشتان دەبىينن ئۆهەى كە شايستەى
بوو ئۆزىيەوه.. پووى كۆردە پىبازى خواپەرمىتى."

له دله وه هاوارم كرد: "ئاھ.. ئومىده وارم وابىت ئۆزلىم خان".
 چەندە ئاواتە خوازم كە ئاوا بىت. چەند خۆشە مەژۆ لە و ژيانە پەر
 شەرمە زارىيە پزگارى بىت. چەندە حەزمەدە كرد پابردووم
 بىسپمە وه و لەناوى بەرم. لە بەردەم ئەو خوشكە پاك و بەرپەشت
 و دلسۆزانەدا چەندە هەستم بە شەرمە زارى دە كردو، خۆم بە
 بچووك دە هاتە پيش چاو. بە داخو وه ئەو جوانىيەم مێردە زمە يەكى
 خنكىنەرى پۆج و ژيان و خەيالە كانم بوو.

پيشكەشكارى پيشەنگ :

ئۆزلىم خان پەوى بەلاى ئەو خانمە سەرنچراكيش و قەشەنگەدا
 وەرگيێرا:

- پەنگە هەندىكتان ئەم خوشكەمان بناسيت، پيشكەشكارى
 بەتوانا (سەرپيل) خانە.

هەر كە ناوى (سەرپيل) لە دەمى ئۆزلىم خان هاتە دەرو، هەموو
 ئامادە بووان دەنگى "ئۆو" لە ناوياندا بەرزبۆه وه، نىگا
 شيرىنە كانيان بە جوانىيە هەستى پى دەكرا.

ئۆزلىم خان بەردەوام بوو لە قسەكانى:

- سەرپيل خان ميوانى ئەمۆمانە، باوكى كۆچى دوايى
 كردووه، بىگومان وەك هەر نەو هەيكى دونيا كۆچى دوايى باوكى
 ناخى خوشكەكەمانى سووتاندووه و، كاريگەرى تەواوى لەسەر
 ژيانى بە جىهېشتووه، هەرچەندە خۆى تەواو ئامادە نىيە تا قسە

بكات، به لām نيمه ده مانه ویت کورته يهك له چیرۆکی ژيانی
ببيستين.

له ناکاو سهرنجی گوێگره کان بۆ ببيستنی به سهرهاته کە ی زیادی
کردو، هه مووان بپدهنگ بوون. به گشتی خانمانی ئاماده بوو
وابه سته ی سهرپیل خان بووبوون.

سهرپیل خانیش سهره تا ئاماده نه بوو قسه بکات، دواتر به هۆی
داواکاری زۆرو پێداگری ئاماده بوانه وه کهوته قسه کردن:

- من تاقه کچی مالى خۆمان بووم. باوکی په حهه تيم
ده یويست له کۆرسى خویندنى قورئاندا به شداريم پى بکات، به لām
من به هۆی کاریگه رى کۆمه لى که سى ده وروبه رم، پێگه يه کى ترم
گرته بهر... گه نچ بووم، جوان بووم، سهرنجی زۆرينه ی که سانی
ده وروبه رم پاده کيشا. مامۆستا کانم وه ندی له پێکخه رانی تر، به
هه موو جۆرێك له سه ره هه لسه نگاندى و نرخاندى ئه و جوانيه م
سووربوون. له بهر ئه م هۆيه ش بوو وه ها پێگه يه کم هه لبارد. به لām
ئه وه پێگه يه ك بوو که منى له خيزانه که م جيا کرده وه. سهره تا
دايكم له ده ست دا. به داخه وه دايكى ديندارم به زویرى پويشت.
به ر له مردنیشى وتبووی: "گه ردنى ئازاد ناکه م" ... ئه و قسه يه ی
به رده وام وه کو ئاگر ناخه م ده سوتینى. "سهرپیل خان له وه زیاتر
به رگه ی نه گرت و ده ستی کرد به گریان، ده ستی به پوو خسار يه وه

گرت و بۆ ماوه يەك ھەولیدا بە فرمیسكەكانی ئەو سووتانەى دەروونی خامۆش بکات.

سەرپیل خان بەردەوام بوو:

- ئاھ دایكە گیان.. ئاھ! ئەوم لە دەست دا. گەورەترین دەولەمەندى و سامانم لە دەست دا. ھەرگیز لە یادم ناچیت كە وتویەتى: "گەردنى ئازاد ناکەم". ئەمە چەندین سالە ئەم قەسەى من دەمتوینیتەو، دەمپوختین.. خۆزگە ئەو پێگەى دایكەم دەپوت دەمگرت و ئەو یەك دەبووم كە نزاكانى دایكەم پى بکات. لەوانەشە بەھۆى ئەو دوعا خراپانەى دایكەمەو بوویت كە لەو ژيانە پى خۆشگوزەرانى و پەونەقە و، لەو ھەموو ئاویانگە دا بەختەو ھەرىم نەدى. لە دەوروپەرەكەیشمدا دۆستىكى بەوفا و دڵسۆزم نەدۆزیبەو.

بەداخەو زۆرىك لەو كەسانەى كە خۆیان ھەك دۆست نیشان دەدا، لەكۆتاییدا نەت خراپ دەچوون. ئەوان دواى ئەو ھەبەستەكانیان دەھاتەدى، ئیتىر و ن دەبوون و دەپۆشتن.

پەكێك لە ئامانجە سەرەكیەكانى ژيانم بریتى بوو لەو ھەاوسەرگىرییەكى باش بكەم، بێمە خاوەنى مالىكى بێگەردو ھاوسەرىكى دڵپاك، كە لە ناخەو خۆشى بویم و، بێمە دایك. بەتەواوى بوونەو ئەمەم دەویست، بەلام نەبوو.. ناشیبت... ئەو باروبۆخەى ژيانم ھەموو ئومێدەكانى پووچاندەم. بە ھۆكەش

بهخته وەر و، له ناخیشه وه گیرۆده ی دهروونیکی که ساس و پر له
دلته نگی بووم.

له پاستیدا من که ده تان بینم ئیره یی به و ژیا نه سه ریه رزانه یه ی
ئیه ده به م. بۆنه وه ی بېم به یه کێک له ئیه، ئاماده م هه موو
شتێک بکه مه قوربانی، به لام نه مه نه وه نده دووره که...

من تینووی خۆشه ویستی و، خه مخۆری و گه رمی دۆستایه تی
پاسته قینه ده که م.

بۆ جاری دووم سه رپیل خان نه یتوانی پێ له فرمیسکه کانی
بگیریت و، نه یتوانی پیش به سووتانی ناخ و، هاواره کانی پۆخی
بگیریت. له به رنه وه فرمیسکه کان به سه رگزنایدا هاتنه خواره وه و
پوو خساریان ته پکرد.

باسی منی ده کرد!!

وه ک بلتی نه و باسی منی ده کرد نه ک خۆی. نه و ژیا نه ی نه و
باسی لیه ده کرد، وه ک ئاوینه یه ک بوو که وینه ی منی تیدا
ده بینرا. نه م مه یدانی جه نکه ته نها نه و نا، به لکو منیشی له خۆی
گرتبوو. زۆر چاک له سه رپیل خان تیده گه یشتم. زۆر باش له
ورده کارییه کانی جیهانه پازێنرا و ئارایشته کراوه که ی
تیده گه یشتم... ده بوو کێ له من باشتر له سه رزه نشتی نیگای
دۆسته کانی و، له گه رپانی خه یالی که ی تاوانه کان و، سووتاندنی
خه ونه کانیا ن تیگات؟!

لهو هۆله دا هه مووان پروو خساریان خه م دایگرتیوو، هه مووان
ئاویزانی خه م و چاوه کانیان پڕ له ئه سرین بوو... هه موو
خانمه کان به تامه زړۆیه وه چاوه پوانی ئه وه بوون گول پێشکهشی
سه رپیل خان بکه ن.

سه رپیل خان بهرده وام بوو.

- دوو مانگیش بهر له ئیستا، تهنها دۆستم، تهنها سامانم،
تهنها ئومیدم، (باوکم) له دهست دا.

باوکیشم له م شتوانی ژیا نه م پازی نه بوو، به لام ئه وهسته ی
به ئاشکرا پێ پانه ده گه یاندم، بۆ ئه وه ی نه په نجیم. به لام من له
نیگا کانی وه زۆر شت تیده گه یشتم. مردنی ئه وه به جۆریک خه مباری
کردم، به جۆریک تووشی شوکی کردم، که له باسکردن نایهت..
بۆ چه ندين پۆژ له ماله که مدامامه وه نه ده هاتمه دهره وه، ئه و
خانمه ی بۆ ئیش وکارو پاککردنه وه ی ماله که مان هاتبوو، دلی به
حالم سووتا بوو و ویستبووی دلنه واییم بکات، بۆیه کتیبکی
به ناوی (جانان) وه له سه ر میزه که م جێ هیشتبوو.

(جانان) له هه مان کاتدا ناوی ئه و هاوپی خوشه ویسته م بوو که
پێکه وه ئیشمان ده کرد. له بهر نه وه ئه و کتیبه زۆر سه رنجی
پاکیشام. هه لمگرت و دهستم به خویندنه وه ی کرد. دان به وه دا
ده نیم که ئه وه به که م کتیب بوو دوا ی چه ندين سال
خویند بێتمه وه.

له پاستيدا دوتويى چيرۆكى كتيبەكە، ويناكردنى ژيانى من
بوو. چۆن شتى وا دەبیت خودايە !

له ناو پووداوه كانيدا پۆچووبووم. كاتيك كتيبەكەم تەواو كرد
بەتەواوى تووشى شۆك بووم. چەندە كتيبىكى سەير بوو!
سەرەنجامى پووداوه كان چەندە سەرسوپهينەر بوون! نۆد بە
ئەستەم توانيم بگەيتمەوه سەر بارودۆخى ئاسايى خۆم. ئەگەر
ئەم كتيبە چەند سال پيش ئيستا بگەوتايەتە بەردەستم، لەوانەيە
دايك و باوكم دليان ليم نەپەنجايە.

جانان دەرگايەكى چاوه پوان نەكراوى لە من كردەوه. پيگاي
پزگار بوونى بەپوومدا والاكرد، هەنگاوه كانى چۆنيەتى گەيشتن بە
خۆشەختى و دلتيايى پى نيشاندام. گەيشتم بەو بپوايەى كە
پيويستە هەموو خانمىكى گەنج ئەم كتيبە بخوييتتەوه.

هاواری ناو گۆرەكەى باوكم:

- ئەو خەونەى پى دەلیم (خەونى ژيانم)، هەر ئەو ئىوارەيە
بينيم. خانمانى ناو هۆلەكە يیدەنگ بوون، هەمووان بە
تامە زۆيیەوه چاوه پوانى بيستنى پاشماوەى بەسەرھاتەكە بوون.
بەوپەرى سەرئەجەوه لە سەرپيل خان پامابوون، دلەكانيشيان
وابەستى ئەو بەسەرھاتەو سەرەنجامەكەى بووبوون.

سەرپيل خان بەردەوام بوو:

- باوکی خوالیخوشبووم وا له جینگه یه کی زۆر خراپداو، له شوینیکی زۆر تهنگدا گیری خواردبوو و، هاواری ده کرد: "کچم، پزگارم بکه" پامکرده لای، به لām هیچم له ده ست نه هات. پرسیم:

- باوکه بۆچی که وتوویته ئه شوینه؟

نه ویش ده ینا لاند:

- نه وانه ی له دنیا دا به نده یه کی گوێرا به لی په روه ردگاریان نه بن، ئیره شوینیا نه، من زۆر ئازار ده چیژم. پۆله گیان شتیکم بۆ بکه.

منیش به هه موو لایه کدا پامده کرد به هیوای ئه وه ی بتوانم فریای بکهوم. له م نیره نده دا له نا کاو خاتوونیکی بالا به رزو میهره بان و بالا پۆش په یدابوو. پیتی وتم:

- کچم خۆت ماندوو مه که. باوکت سه ره نجامی کرده وه کانی ده بینیته وه. جگه له خودای گه وه هیچ کهس ناتوانی به هانا یه وه بیست. به لām مژده ت لی بیست، دایکت پزگاری بووه. دایکت خوا په رستییه کی بن گه ردو کارو کرده وه ی شایسته ی نه نجام داوه. به لām باوکت کاتیک له ژیا نی دنیا بووه زۆرێک له فره مانه کانی خوای خۆی پشت گوئی خستوووه.

- باشه، من ده توانم چی بۆ بکه م؟ به رگه ی ئه وه ناگرم باوکم له م جیه دا ببینم، ئازار بچیژیت. تکایه پێگه چاره یه کم نیشان بده.

- کچم سەیرکە، مەرۆڤ لە ژيانیدا خاوەنی هەر بیروباوەڕێک
 بێت، ئەوا لەسەر هەمان بیروباوەڕ دەمرێت و، کاتێکیش لە پۆژی
 دوایدا زیندوو دەکێتەوە موحاسبە دەکێت و لەسەر کردەوه
 چاکەکانی پاداشت وەر دەگرێت و، بەهۆی کردەوه
 خراپەکانیشیەوه سزا دەدرێت. دنیا مەیدانی تاقیکردنەوهیە،
 پەروەردگار لە دنیا دا بەندەکانی تاقی دەکاتەوه، لە پۆژی دوایدا
 پاداشتیان دەداتەوه. لەقیامەتیشدا پەشیمانی سوودی نییە،
 یارمەتی و چارەسەرێک نییە تا دادت بدات... سەرەتا بۆ خۆت
 پزگار بکە. دواتر کردەوه و کاری جوان وەک دیاری بۆ باوکت
 بنێرە، چونکە هەموو کردەوهیەکی چاکی منداڵ لە نامەی
 کردەوهی دایک و باوکیشدا دەنوسرێت.

بەناگا هاتەوه.. تا ئەم ساتەش دەنگی ئەو هاوارو نالەیی
 باوکم لە گوێمدا دەزنگێتەوه. "کچم، پزگارم بکە". هەرگیز ئەو
 هاوارەیم بێرناچیتەوه. کەسێکی میهرەبانی وەک باوکم پەوێهەوی
 لێپرسینەوهیەکی لەو جۆرە ببیتەوه، دەبێت حاڵی بەندەییەکی
 فرمان دەرجووی وەک من چۆن بێت؟!

سەرپیل خان ئەوەندە خەمبارانە و پاستگۆیانە ئەم کۆتا
 دێرەیی دەربڕی، ناخی هەموو ئامادەبووانی کۆڕەکەیی هەژاند.
 "ئەیی دەبێت حاڵی ئێمە چۆن بێت؟! "

دهمه ویت له م ژيانه رزگارم بیت:

سهرپیل خان له نتيوان هه نسکه کانیدا بهرده وام بوو:

- بریارمداوو که چیت نابیته ژيانم ناوا بهوات... ده بوو چاویکه
به ژياندا بخشیمه وه و پوویکه مه په روهردگارم. چونکه نه و نازار
چه شته ی باوکم هه موو دنیای منیشی سهره وژیړ کردبوو.

نه مده زانی ده بی چی بکه م، چون ده ست پیبکه م، بق لای کی
بچم...!

مالی ناوایت، سهیدا خانم جار جار بق کاری پاک کردنه وه
یارمه تی ده داین و ده هاته مالمان، نه و خانم ی که کتیبی
(جانان) ی بق جیهیشتبووم. وتی دهمه ویت یارمه تیت بده م و منی
هینا بق نیره. هر به هو ی نه ویشه وه بق یه که مین جار له ژياندا
به شداری کردن له کړی که سانیکي پاک و بیگه ردی وه ک نیوه دا
بووه نسیم. تکایه هاوکاریم بکه ن، پیگه ی پاستم نیشان بده ن، تا
منیش وه ک نیوه بکه مه هه ریمی نارامی و خوشبه ختی. تا خوراکی
گیانیی بنیرم بق باوکم، یارمه تی و تویشووی به دیاری پیشکه ش
بکه م.. بیه به نده یه کی باشی خوی خرم.

تکایه یارمه تیم بده ن:

نای خودایه! نه و هاوارو په نابردنه کاریگه رانه ی سهرپیل خان
نه وه نده به سو ی بوون، وه ک بلتی نه و داواکاری "تکایه یارمه تیم
بده ن" هی ته نها بق خوی نه بیت، به لکو بق هه موو نه و کچه

که نجانه بېت که وهک نه و له گيژاوی ژياندا شکستيان هيتاوه. نه و
له پيتاوه نه و انيشدا هاواری ده کرد.

خانمه کانی ناو هوله که له ژير کاريگري هاواره کانی نه و دا
توابونه وه، له هوش خويان چوپوون.

هاوار و نه سرينه کانی نه و هونه رمنده ناسراوه که له ژيانتيکی
خوشگوزه رانی و په نگاو په نگوه هاتبوو و ده پوت: "يارمه تيم
بدن" هه موو دليکی ده له رزاند.

دکتوره نوزله م هه ولى ده دا دلنه وایي سه رپيل خان بکات، بۆ
نه م ش ته فسيري قورئانه که ی هه لگرت و ده ستي کرد به
ناموزگار ييه کانی...

نه و باسه ی ده مه وى له باره يه وه بدویم، مړو و نامانجه کانی
ده خاته ژير سه رنجه وه ..

نه مړو هه موومان به په روښه وه گويمان بۆ نه م بابه ته پاگرت،
چونکه له راستيدا زور پتويستمان پتي بوو، دياره نه و جوړه
باسانه زورجار پوون و ناشکرانين و پتويستيان به شيکردنه وه ی
زياتر هه يه .

نوزله م خان به شيوازه تاييه ته که ی و به نمونه زيندو و به لکه
سه رنچراکيشه کانی که ش و هه واپه کی مه غنه وى و پوحي وای له
هوله که دا دروست کردبوو که له باسکردن نه ده مات.

ده مبینی سه رپیل خانیش وه کو من ده سته کانی گرتووه
به سه ریه وه له سه سره تی نه و ساله به ده ده رچوانه ی
ته مه ندایه ...

له قسه گانیدا پله ی ئیمه ی وه ک مرۆف بهرز نر خاند:
به رده وام بوو:

- "له پوانگه ی ئایینی ئیسلامه وه، مرۆف له م جیهانه سه یرو
فراوانه دا، خاوه نی پله و پایه یه کی بئ هاوتایه. بوونی مادی و
مه عنوی نه و به ره میکی ناوازه ی خودایه.

خوا ی گه وه له باره ی چۆنیتی دروستکردنی مرۆفه وه له
سوره تی (التین) دا ده فره مویت: ﴿لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ
تَقْوِيمٍ﴾ التین: ۴، واته: سویند به هه مو نه مانه! ئیمه
ئاده میزادمان له جوانترین شیوه ی پێکوپێکیدا دروست کردوه.

هه روه ها له سوره تیکی دیکه دا ئاماژه به پۆلی مرۆف ده کات
له سه ر زه ویدا و ده فره مویت:

﴿وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً﴾ البقرة: ۳۰.

واته: خودا فره مووی به فریشته کان: من ده مه وی له سه ر پوهی
زه وی جینشین ی بل خۆم دروست بکه م.

واته مرۆف جینشین و خاوه ن پله ی هه ره بالا یه له م دنیا فراوان
و به رینه دا.

له بهر نه وهی مړۍ جینشینې خواجه له سر زهوی، خوی گه وره
 مه لایکه تی له خزمه تیدا موسه خه کرېووه، هریه که و کاریک
 نه نجام ده دات که بڼ ژبانی مړۍ پتویسته. خوی گه وره له م
 باره یه وه له سوره تی (الإنفطار) نایه تی (۱۰ و ۱۱) دا ده فرمویت:
 ﴿إِنْ عَلَيْكُمْ لَهَا فِطْرٌ كَرَامًا كَاتِبِينَ﴾، واته: بنگومان چه ندین
 فریشته ی نیگابان چاودیریتان ده که ن، خاوه ن پایه و قه سرن چاکه و
 خراپه تان ده نووسنه وه.

به لئ، نه م فریشتانه هه مو کرده وه و گوشتاریکی مړۍ کان
 تو مارده که ن ﴿مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ﴾ ق: ۱۸.
 "نه و مړۍ به لاشه بچوکه، خوی له خویدا جیهانیکې بی
 سنوره". وه ک چن مړۍ خوی له خویدا جیهانیکې
 بچوکه کراوه، له هه مان کاتدا جیهانیش مړۍ کی به قه باره
 گه وره کراوه. چونکه له جیهاندا چی ه بیت، نمونه که ی له مړۍ
 هیه. "پنکهاته کانی له پنکهاته کانی گه ورونه. مووه کانی له ش
 هه والی دره خسته کانمان پیده لئ و، نیسکه کان هه والی تاشه
 به رده کانمان پیده لئ و، نه و خوینه ی به ناو له شدا هاتوچ د کات
 و، نه و ناوانه ی له چاوه کان و لووت و گوئی په کان و ده مه وه
 ده پښ هه والی پوویار و، ناوه کانی ده وروپه رمان پی ده لئ".^۱

۱- (وته کان)، دانراوی ماموستا (سه عیدی نوورسی) په و، ماموستا نارووی
 په سورل په حیا) له هره بیپه وه کرېووه به زمانی کوردی.

مرۆڤ بە پزیزترین دروستکراوه. ئاژەلانیکی وەك ئەسپ و وشتەر
سەرەپای ئەوێ بە قەبارە لە مرۆڤ گەورەترین و لە پووی
جەستەیشەو بە هیزترین، بەلام خوای گەورە لە خزمەت مرۆڤدا
موسەخەری کردوون. ئەو تا ئەو وشتەر قەبارە گەورە بە
لە بەردەم مرۆڤدا بە چۆکدادیت و، وەکو هۆکاری گواستەو
سوودی لێوەردەگیریت. گیانەوەرە شیردەرەکان لە لایەن مرۆڤەو
سوود لە شێرو گۆشت و پێکھاتەکانی دیکە لاشەیان
وەردەگیریت.

میشک، دەنگ دەنگ خۆراک لە سەر زەوی کۆدەکاتەو
دەبخوازێت ئەنھا لە پێناو ئەوێ خۆراکیکی بە تامی وەك هێلکەمان
بۆ بەرھەم بهێنیت..

هەنگ، لەم گۆلەو دەفریتە سەر ئەو گۆل، تا هەنگوینیکی
پەرە لە شیفای بۆ ئێمە بەرھەم بهێنیت.

کەواتە مرۆڤ دەبێت لەو تێبگات کە وەکو جێنشین ئەرك و
پۆلی خۆی هەبێ لە سەر زەوی.

ئەو مرۆڤە کە لە پووی لاشەو لاشەپەکی ناوازدەو، لە لایەنی
پۆحییەو پۆحیکی نۆد سەر سوپھێنەری هەبێ.

ئەو خودایە کە هیزی بە خشیوەتە ئەندامەکانی جەستە،
هەستی خەم و خۆشەویستی و ترسیشی بە خشیوەتە پۆح. بە
ماددەکردنی ئەم هەستانەش کاریکی مەحالە.

نه‌گەر بښن له لايه‌نى زانستيشه‌وه، له بوونى مړؤ وړدښه‌وه،
 له‌وه تنده‌گه‌ين که دروستکراوښکی زؤر گرنګ و پر بایه‌خه.
 ناشکرایه خوای گوره نه‌و مړؤ‌ئى به لاشه و پؤخ و
 هسته‌کانیه‌وه و به و شیوازه ناوازه‌یه به‌دیی هښاوه، بڼ‌گومان به
 بایه‌خ و وړدښییه‌کی زؤره‌وه به‌دیی هښاوه. چونکه نه‌و
 دروستکراوه بڼ‌که موکوپی و مه‌زنه، نه‌گەر به ئاسانى زایه بښت
 و له‌ناو بښت، نه‌وا ده‌وړویه روکړمه‌لگه‌کى و به‌دښنه‌ره‌کى
 زوړو بريندار ده‌کات.

مړؤ دهبښت بیربکاته‌وه:

که‌واته پټوښته مړؤ بیربکاته‌وه... ورن با پټکه‌وه بیر
 بکه‌ينه‌وه...

خوای گوره له سکی دایکمانه‌وه له نه‌بوونه‌وه به‌دیی هښان
 و، چاومان به دنیا هه‌لټنا. پؤزیمان هر له سه‌روو خؤشمانه‌وه
 دابښکرا. به گرنګییه‌وه به‌خټوکراین، به میهره‌بانیه‌وه په‌روه‌رده
 کراین. نه‌گەر میهره‌بانى دایک و خؤشه‌ویستی باوکمان نه‌بوايه،
 له و قؤناغى لاوازییه‌ى مندالیماندا کڼ به‌رگى ده‌گرت؟!

نازانم.. هیچ بښتان له‌مانه کړدوه‌ته‌وه!

له‌و ساته‌وه‌ى که هاتوښته‌ته نه‌م دونیا‌یه‌وه، چوارده‌ورمان
 پر په‌ له نیعمه‌ت و به‌خشش. له‌خؤره‌وه گه‌رمى و پووناکیمان
 پښده‌گات، به‌ئاوى سازگار، پاک ده‌بښنه‌وه، به خؤراکه

جۆراوجۆره كان خۆمان تۆردەكەين و، بە ھەوا سىيەكانمان
پېردەكەين. ھەموو ئەمانەشمان بە بىئەرامبەر و بە بىئەرك
كىشان بۆ دەستەبەر بوو.

ژىريەك كە بەھۆيەو لە دنيا تۆدەكەين و، بىنايەك كە دنياى
پى دەبين و، ئەندامى بىستن كە دەنگەكانى دەوربەرامانى پى
دەبىستن و لەيەكيان جىادەكەينەو... زمانىك كە بەھۆيەو
تامى خۆراكە جىاوازەكان لەيەك جىا دەكەين، لوتىك كە
بەھۆيەو ھەست بە بۆنە جىاوازەكان دەكەين. ئەگەر ئەم
ئەندامانە نەبوونايە، چىمان بکردايە؟!

لەو كاتەو پاریوێك دەخەينە ناو دەممان، تا ئەو كاتەى
ھەرس دەبێت و فرۆ دەدرێت، چەندىن گۆرپانكارى بەسەردايت و
ئێمە ئاگامان لێيان نىيە. ئەوێ ئێمە ھەستى پى دەكەين تەنھا
تامى پارووەكە لە دەمماندا. ئەى ئەگەر كارى دەم و ددان و
گەدەو كۆنەندامى ھەرسىش بە دەست ئێمە بوایە چىمان
بەسەردەھات؟!

ئەگەر ٢٤ كاتژمێرى شو و پۆز، سەرقالى كارى گەدە
بوونايە، ھىشتاش بەس نەبوو بۆى. ئايا تا چەند لە پێكخراوى و
وردى ئەو سىستەمە بى كەموكۆپىيە ئاگادارىن؟!

ئەگەر لەبەردەم ئەم قەشەنگى و مەزنىيەى دنياىدا،
چاوەكانمان نەبوایە؟ ئەگەر لە بەرامبەر ئەو دەنگە خۆش و، تامە

خوشانه دا، گوی و، زمانمان نه بونایه!! ژيان چه ند قورس و
سه خت ده بوو!

که واته ... نه و زاته ی گه ردوونی دروست کردووه، هر نه وه
مرویشی دروست کردووه. چونکه هر دووکیانی بوی که تر
گونجاندووه، ته و اوکری به کترن.

له پاستیدا مروی له کاتی نه نجامدانی هر کاریکدا، بهرپرسیاریتی
خوی به جی ده هیئت. نه ی نایا نابیت بهرپرسیاریتی به که ته من
به کارهیانی نه و نیعمه تانه ش ه لگرت؟

مرویتک هر ه ناسه به که، هر په رداختک ناو و، هر پارویه که
نان، ناتوانی به بی حساب و ریگرت. نه ی چوڼ ده توانیت دوی
به که ته من به کارهیانی نیعمه ته کان و به هدر بردن و
زیاده پوهی... له ناو گپه که یدا به ناسانی به ویتته وه؟!

له وانه به که سیک زورجار بیرکاته وه له به خشینی چنده ها بپه
پاره به کی زور بونه وه نه خوشی چاوکی پی چاک بکرتته وه.
نایا تیناگات که ده بیت چ نرختک بدات له به رامبه نه و چاوه
ته ندروستانه ی! له وه ی که نه و چاوانه ی چنده به خششیک
مه زن!

نه ی میشتک و دل و جگه رو قاج و قول و نه و نه دمانه ی که
ته وای ژيانی پی به پی ده کات و له ژماردن نایه... نایا نه و
که سه چنده قه رزار ده بیت؟ قهت بیرمان له مه کردوته وه؟!

پټويسته پټكه وه بيربكهينه وه...

ئو خودايه ي كه به هموو پټداويستيه كانمان ناگاداره و، هر
به پټي ئه وانهش هموو گه ردووني هيتاوه ته بوون و، هموو جوړه
پټداويستيه كي بۆ فه راهم هيتاوين. ئايا له كاتي بووني ژيانتيكي
هه تا هه تايي له گه لّ خوشه ويستانماندا له و دونيا، ئاره زووي
به خوشي ژيانمان له م دونيا به بۆ ديتته دي؟

دايك و كورپه كه ي، كه چنده به كيان خوش ده وټ، له به كيان
جيا ده كاته وه؟ ئايا خه مي پټكه وه بووني ئه وانه له بهرچاو
ناگريت؟

ئايا هموو ئه مانه ناگادار كه ره وه نين بۆ خو ئاماده كردن بۆ
قيامهت و ژياني هه ميشه يي له به هه شتدا؟
له كويوه و بۆچي هاتووين؟ ده چينه وه بۆ كوئ؟ كي و چۆن
ليپرسينه وه مان له گه لّ ده كات؟

هر كه سيك كه خاوه ني هوش و ئه قل بيت، پټويسته بير
له مانه بكاته وه.

خوا تۆ له يان لي بكاته وه:

نيت هر هچ كام له ئاماده بووان تاقه تي بهرگه گرتنيان نه ما بوو.
سه رپيل خان ته واو نوقمي ئه و گيترانه وه يه ي بوو بوو. به ده م
هه نسكه وه وتي:

خوا تۆلەيان لى بىكاته. به هۆى ئەوانە. هەموو بوونم دۆپاند.
مەوداى بىنايىميان چەواشە كرد. ئەوان منيان لە داىكم و باوكم
جياكرده.ه.

تاجى جوانييان كرده سەرم، منيان لە و دونيا خەيالى و
پەنگالەيە نوقم كرد. منيان لە يادگاريە بەنرخەكانى پابردووم
دابەرى. ئىستا لە بارودۆخىكدام كە جوانى پۆحم لە دەست داوه.
چى دەبىت، لەبەر خاترى خوا، ئىتوہ بىنە پىنیشاندەرم،
تكاتان لى دەكەم، جاريكى تر من مەدەنە دەست ئەو بەدخو و
فيلبازانە. بەهانامە. وەرن... بە هەموو مەرجىكتان قايل دەبم،
پىگە مەدەن دووبارە ئەوان بىنە. ناو ژيانم.

دەمەويت بگەپتە. بۆ لای خواى خۆم. دەمەوى پىيازى
پىغەمبەرەكەى بگرمە بەر. دەمەوى چىتر تەمەنم لە خزمەتى
ئەودا بخەمكارو، هەرگىزاو هەرگىز نامەوى بگەمە. بەردەستى
ئەو بكوژانەى موفايەتى.

ئەم هاوارو نالەو تەكايانە، كام جەرگ و دل، كام دەروون
بەرگەى دەگرن؟ كام دل نەدەتوايە. كام چاوى نەدەگرياند؟
وەك بلتتى ئەو. ناخى دەسووتاو هاوارى دەكرد، سەرپىل خان
نەبوو من بووم... دەتوت ئەو باسى من دەكات... هەر دەلتى ئەو
تەكايانەى لە پىتاوى مندا بوو...

نای خودایه چهنده مه زنیت! چهنده بالاده ستیت! چهند دل و
چهند تاوانبار به هوی خۆشه ویستی زاتی تۆوه سوتاون و هر
میهربانی زاتی تۆشه به ره و پێگهی راست ده یان گه پێنیتوه.
له کۆتاییدا سه رپیل خان به رگهی نه گرت و باوهشی کرد به
ئۆزله م خانداو وتی:

- خوشکه کهم.. چی ده بێت لێره دا کۆتایی پێ بهین. ئیستا
من ده بێت چی بکه م؟ با هر ئیستا ده ست پێ بکه م. من توانای
به رگه گرتنم بۆ یه ک چرکهش نه ماوه. یارمه تیم بده، تکا ده که م،
پێگه م نیشان بده.

له و کاته داو له ناو ئه و قهره بالقیه دا خانمێک هه ستاو،
سه رپۆشیکێ له ناو جانتا که یدا ده رهیتاو، دایه ده ست سه رپیل
خان:

- بیگره کچم.. با ئه مه یه که مین به لگهی به ندایه تیت بێت. ئه م
سه رپۆشه بده به سه رتدا. با فریشته کانی خودا ده ستخۆشیت لێ
بکه ن، وه ره له تاوه بارانی په حمه تی ئه و بنۆشه.. چونکه ته مه ن
نۆر کۆرته. له وانه یه هه لیکێ ترت بۆ نه په خسیّت. ئیمهش شایه تی
تۆین. له راستیدا ئه مه سه رپۆشی ئه و کچه مه که دوو سال پێش
ئێستا له ته مه نی بیست و یه ک سالی دا کۆچی دوا یی کرد. ئه و
شه وه ی که کچه که م گه پایه وه بۆلای خوای خۆی له گه ل
هاو پێکانیدا شه وی قه دریا ن زیندوو ده کرده وه. ئه و هه موو کاتی ک

چاوه پوانی نه و پږده بوو که تیايدا بگه پږته وه بږلای خوای خوی.
 به جږړنک له ناو خوا په رستی و دنیای پږحیی خویدا ده ژیا که له
 باسکردن نایه ت... به رده وام له خه ونه کانمدا ده بیینم. پږیم
 ده لی: "دایه، جږگه م بږ نږوه ناماده کردوه، چاوه پږتم".

به لی: "نه مه یادگاری ناو ده ها که سیږکه. (ان شاء الله)
 سه ره نجامی توش ناوا نورانی ده بیټ.

ناه خواجه گیان! نه مانه چ جږره هه سستیکی دلنیا که ره وه
 بوون، نه مانه چ کر مه له پږشها تږکی بی وږنه بوون، چ
 یادگار ییگه لږکی جوان بوون. تږ بلږی که میږک له مانه به نسبی
 نږمه ش بن؟!

سه رپیل خانیش سه رپږشه که ی وه رگرت و، بږنی پږوه کردو
 توند گرتیه نامږزی:

- منیش نه م نه مانه ته ی خوشکه شه هیده که مان وه کو تاجیږکی
 پږلږز هه میشه له سه سه رم ده پارږیم.

له که شو ه وایه کی نورانی و، ته سببها ت و، سلالات دانماندا
 سه رپیل خان سه رپږشه که ی دا به سه ریداو، ده سستوږزی گرت و،
 له ناو نږمه و، له گه ل نږمه دا، په که مین نوږزی کرد.

خواجه، نه وه چ دیمه نږک بوو... هه مان نه وه ستم بیر هاته وه،
 کاتی بږ په که م جار نوږم کرد، دووباره نه و تاهه زږوی و چږزه م
 چه شته وه. دووباره پږچوومه وه له و جیهانه پاکه دا.

چهنده جوان و گه وره و به نرخه له خزمه تی ئیماندا بیت.
 ئایا بۆ که سانیك که راستی بوونی خویشان و ژیا نیان
 له بیر کردووه، ده بیټ چ شتیك له سه ره نوێ چه شتنه وهی ئیمان
 جوانتر و گرانبه هاتر بیټ؟!

یه که مین ده ست نوێژ... یه که مین نوێژ:

به م شیوه یه خوای گه وره نه و به هاو جوانی و چیژد
 په رۆشییه ی کرده نسیمی ئیمه ش. ئیمه یه کی ناشایسته، به لام نه و
 زاته به میوانداری نه و جیهانه گه وره و پر نهیتی و جوانیه ی خوی
 شاد کردین.

نه و که ش و هه وایه نه و هنده سه رنجپراکیش بوو، نه و هنده پاک و
 بیگه ردو ئیمانی بوو. که له و مه یدانده هه زاران نیلوفه رو سه رپیل
 به دی ده کرد که له ناو گێژاوه کاندایه نو قوم بوو بوون و شه یدای
 دۆزینه وهی پێگه ی پاست بوون.

په ره ردگارا.. میهرو لوتفی خۆتمان پی پابینه.. له و نازارانه ی
 ژیان پزگارم بکه. له و تاوانانه م خۆشبه که ژیا نیان و یران کردم،
 نازاری نه و پابردووه ی که به رده وام ناخم ده سووتینیت و، پۆحم
 ماندوو ده کات و، خه ون و ئومیده کانم هه لده وه رینیت... نه و سا له
 هه لوه ریوانه ی ته مه نم به رده وام خه مبارم ده که ن. به رده وام پێگه م
 لی ده گرن و ده بنه کۆسپ و، به خته وه ری و ئاسوده ییم
 هه لده فرینن.

دوباره خړم له خه يالی نه و پڙانه دا بينییه وه .. جار يکی
 تریش توو په یی و بیزاریم که یشته وه لوتکه، دوباره خه يالی
 به شه پها تم له که ل نه و فیل بازانه دا بیر هاته وه، له گیزاوی نه م
 خه یا لانه دا بووم، کاتیک په کی دهستی خسته سه رشام ..

- داده نیلوفر .. !!

له دواي به جیگه یاندنی نویزه که مان و له که ل سلاواتانمان
 له سه رگیانی پاکی پیغه مبه رځ، له ناکاو نه و خانم هاته
 به رچاوم.

نای خودایه .. نه وه ؟! به لئ خویه تی .. نه وه ی که پئی نه دام به
 ناچاری زیانم به ره و هه لدیرو مه رگ به رم، نه وه ی که پڼگی ی له
 خوکوشتم گرتو، هستی خوشویستنې زیان و نومیدی له لام
 زیندوو کرده وه. نه وه ی به هینده ی پهری و فریشته کان
 میهره بانه. پووخساریکی پرشنگداری وای هه یه وره و هیز به مرؤ
 ده به خشیت، نهی نی نیگا کانی له توانا یدایه هه موو نه خوشی و
 نازاره کانی ده روون بپه وینیتته وه.

- نای خوايه، نه مه توی! ها!

- داده نیلوفر، نه وه منم.

- بڅ خاتری خودا تو له کوئ بوویت! ماو په کی زوره به
 به رده وامي بۆت ده که پام.

- نای داده نیلوفر گیان، ده بی له کوئی بم! من هر له
ته نیشنت بووم، به لام تۆی که من نابینیت.

- خۆزگه شیایوی ئەم پێزه ی تۆ بوومایه. خۆزگه شیایوی
یارمه تیه کانت بوومایه.

- داده نیلوفر، تۆ به جۆریك دهستی یارمه تیت بۆ درێژ کردم،
که من به درێژیایی ته مه من قهرزایی هه لویسته که ته بم.
- به لام من تۆ نابینم...!

- له کاتی پێویستدا ده مبینی.

- چی ده بێت نه گهر به جیم نه هیلیت.. هاوکارم به.. دهستم
بگره بۆ سه ر پێگهی راست. ئەم پۆژانه به دهست کاریگری
تاوانه کانی پابردوومه وه ده نالینم. ناهیلن ههست به به های ئەم
ژیانه م بکه م و، چیژ له نیعمه ته کان وه ر بگرم.
- ده زانم داده..

به لێ، هر تۆی که ده زانیت.. گومانم نه بوو له م بابه ته.. به لێ
ئه وه خۆیه تی.. کچه شه هیده که یه.. له راستیدا من و ئه و کچه
ئه فسوناوی و پیر نه یینییه.. به هۆی چهند پیشهاتنیکه وه یه کترمان
ناسی. من له سه ر شه قامیک ئەوم به برینداری هه لگرته وه و
که یاندمه نه خۆشخانه، که میک پاره شم بۆ چاره سه ره که ی به جی
هیشته و پۆیشتم.

ئەمە ھەمان ئەو كچەيە.. كە چەند سال ئوای ئەم پووداوە كاتێك لە ژێر فشاری نازارەكاندا بپیری خۆكۆشتنم دا، ئەو بە ھانامووە ھات. بەلام نھیتی بابەتەكە ئەمە نییە. كاتێك من ئەم كچە بریندارەم بردووەتە نەخۆشخانە، پاش ماوێھەكی كورت كۆچی دوايی كردووھ... بەلێ، لەویدا گیانی سپاردووھ. دواتر ئەمەم زانی. بەلام ئەو گیانی سپاردووھ، بەلام وەك خەز، وەك فریشتەكان بەردەوامە لە پزگاركردنی نیلوفەرە شكستخواردووھكان.

چونكە لە راستیدا ئەو شەھید بوو..

- دادە نیلوفەر.. لەبیرت نەچیت.. دەستەلاتی بیرون و بەردەوامی ئەم گەریوونە لە دەستی خوادایە، ھەر خۆی ئاگای لە تەواوی خۆرپەكانی دلی بەندەكانیەتی... لە ھانا بردن و پاپانەووە گرتنەبەری پێگەی خوا بەردەوامبە.. ئەو زاتە نزاو داواکاری ھیچ بەندەيەكی راستگۆ ناگەپنیتەو.. ئەو ھەرگیز تەكای بەندەكانی پەت ناكاتەو.

ھەر خۆی سەرچاوەی پەحمەت و ئومێدە.. جا بەندەكە ی ھەرچەند تاوانی كردبێت، ئەو بەندە بەسە ئەو بەندەيە بە پەشیمانی و پەڕۆشیەكی زۆرەو تەوێبە بكات و بگەڕێتەو، چونكە لە مەملەكەتی پەحمەتی ئەودا جێگە بۆ ھەموو بەندەيەك

ههيه. په حمهت و لیبورده یی ئه هه موو دروستکراوه کانی
له سایه ی خۆیدا هه واندوته وه.

بچۆ بۆ عه مره:

من پێم باشه بچیت بۆ عه مره.. له و کهش و ههوا نمونه ییه ی
ئه ویدا که مێک ده روونت به وینه ره وه.. تا له حه زوړی پێغه مبه ردا
ﷺ بگه یته ده روزه کانی شه فاعهت.. ئه وئ بۆ تۆ ده بیته
خالیکردنه وه ی ده روونت و، ده توانی له گێژاوی پابردووت پزگارت
بیته.. چونکه هه زدهت په یمانی داوه ئامیز بۆ هه موو ئه وانه
بکاته وه که به په رووشی و ئیمان وه ده چنه خه زمه تی.. ئه وه شی بۆ
په وونکردینه ته وه که ئه و دوعاو نزیایانه ی له و شوینه پیرۆزه
ده کرێن قبوولن.. (إن شاء الله) له و ولاته ی په حمهت تاوتاو
به سه ریدا ده باریت، له و جیگانه ی فریشته کان تییدا ریز ده به ستن،
ئه و شوینانه ی دله کان تیایدا پاکژ ده بنه وه و چاوه کان تاوی
فرمیسکی تییدا ده بارینن.. وه لامی هه موو داواو نزاکان ده دریته وه.
داده نیلوفر، بپۆ بۆ ئه وئ.. ئه وئ تاکه تروسکه ی هیوا ی
تۆیه، شیفای تۆ ته نها له وئ ده ست ده که ویت.

- به لام چۆن؟!

**- بیرت نه چئ، په روه ردگار ده روزه ی په حمهت بۆ هه موو
داوایه کی شایسته و نیازتکی پاک ده کاته وه.**

چاوه کانم داخست.. چوومه خه یالی ئه و جیهانه وه، به لام له م
 کاته دا ئه و کچه پر له ئومیدو ئاسوده بیه م له بهرچاودا دیار نه ما.
 له وانه شه ئه و له وی بوو بیت، به لام من نه مده بینى و ده نگیم
 نه ده بیست. به هوی خیرا لیدانه کانى دلم و په شۆکاوی
 ده روونه وه له وه زیاتر بهرگه نه گرت.. له و شوینه دا له جیگه ی
 خۆم دانیشتم. به لام ئه و پرسیاره وه ک گرێه ک وه ها بوو له
 میشکما.. هه ر بیرم لى ده کرده وه.. چۆن برۆم؟!

خودایه به لوتف و میهره بانى خۆت لیت ده پارێمه وه، ئه و
 ده روازه ی ئومیده له منیش بکه ره وه.. له و کاته دا هه ستم کرد
 سه رپیل خان به ده ستى ئاواره بۆ من ده کات.

- داده نیلوفر، بینینى تۆ لیره و له م پۆشاکه جوانانه دا
 چه نده قه شه نگه! هه والی هیدایه تی تۆم بیست، له پاستیدا به کێک
 له وانه ی پرشنگى ئومیدیان به من به خشى، ئیوه بوون. خوا لیت
 پازى بیت.

پێکه وه ده گریان:

یه کترمان له ئامیز گرت.. له و کاته دا له ده ریای ئاسوده یی و
 ئومیدو خۆشحالیه وه ورد ورد فرمیسکمان ده پشت.
 ده نگى نزای خانه کانى ده وروپشتمان به رز بووه وه:
 - خودایه هیدایه ت بکه ره نسیبى هه موو لایه ک.. ئامین!.

ئەو پۆڭدە پۆڭىكى جياواز بوو دەستپىكى قۇناغىكى نوئى بوو لە
ژيانمدا، چونكە لەو پۆڭدەدا دەروازەى ھىواكانم دۆزىيەو كە
دەمىك بوو چاوەپوانى بووم و، نۆر پىويستم بوو.

كەواتە سەرفرازبوونم لە شەفاعەتى ھەزەتدايە. بە زانىنى
ئەمەو ھەست كردن بەم تروسكايى ئومىدە، ئارامىيەكى نۆر سەير
بائى كىشا بەسەر ناخمدە. بەجۆرىك دواى چەند مانگ ئەو
يەكەمىن جاربوو ئەوئەندە ھەست بە ئاسوودەيى بكەم. وەك بلىنى
بارستايى شاخىكيان لەسەر شانم لابرديت.

خودايە.. پەرورەدگارم، بە مېھرو لوتفى خۆت، ئەو شەرەفە
بكەرە نسېم... پەرورەدگارا، بىكە بە مىوانى ئەوكەش و ھەوا
ئيمانىي و نوورانييە. بە لوتفى خۆت بىگەيەنە خەزەتى ھەزەت
و، دیدارى موبارەكى ئەوم بكەرە نسېب.

بەشى دوو دەم

نامەوئ بگەر پیمەو دە بو هەلەکانی

رابردووم

تارمایی هه‌له‌کانی پابردووم یه‌خه‌یان به‌رنه‌ئەدام. وا دیاربوو ئەم ژیانەم به‌ره‌و لیژی و سه‌ختی ده‌چیت. چونکه‌ گورگه‌ برسیه‌کانی ژینی پابردووم هه‌شتا منیان له‌ بیرنه‌چوو بوو. له‌ پاستیدا زۆر سه‌خته‌ ئافره‌تیکی ته‌نیا بتوانیت له‌ ژياندا کارو بزۆی خۆی به‌ پێوه‌ به‌ریت.

هر له‌ و کاته‌دا که‌ له‌ دڵه‌وه‌ ده‌موت: "هیاکانم زیندوو بوونه‌وه". "پزگارم بوو" و هه‌ستم به‌ ئاسوده‌یی ده‌کرد... ئەو کۆسپه‌ هاته‌ سه‌ر پێگه‌م.

سه‌ره‌تا له‌ بیزارکردن به‌ ته‌له‌فون ده‌ستیان پێ کرد. ئەوانه‌ی که‌ باززگانیان به‌ ئابرووی مۆفه‌کانه‌وه‌ ده‌کرد، به‌ ناوێشان شوینی نیشه‌جیبوونی منیان دۆزیبۆوه‌، دیسان ده‌یان ویست به‌ فیل و هه‌ره‌شه‌کردن بمه‌نه‌وه‌ ناو ئەو گێژاوه‌ی پابردووم.

ئەوه‌بوو ژماره‌ی ته‌له‌فونه‌که‌م گۆپی و به‌ گواستنه‌وه‌م بۆ خانویه‌کی تر هه‌ولی خۆشاردنه‌وه‌م دا. به‌لام به‌م هه‌ولێش پزگارم نه‌بوو. له‌ هه‌مان کاتدا نه‌مه‌دووست بارودۆخه‌که‌ له‌ دۆسته‌کانی ده‌وروبه‌رم بگه‌یه‌نم و، ئەوانیش گرفتار بکه‌م. چونکه‌ ئەمانه‌ ده‌ره‌نجامی تاوانه‌کانی پابردووی خۆم بوون. به‌ چ مافیک پێگه‌م به‌خۆم بدایه‌، ئەوانیش به‌م گرفته‌وه‌ سه‌رقال بکه‌م! له‌ به‌رنه‌وه‌ هه‌چ چاره‌یه‌کی ترم له‌ پێشدا نه‌بوو ئەوه‌ نه‌بی به‌ ته‌نیا به‌ره‌نگارییان بیه‌وه‌. له‌دوای کۆپه‌که‌ی پۆژی یه‌کشه‌مه‌، به‌

بينىنى نامەيەك لە سندوقى پۇستەكەم بەتەواۋى ترس دايگىرتم..
لەراستىدا ترسم لە مردىم نەبوو.. ترسم لەوہ بووبكەومەوہ
دەستى ئەو ئابپو بەرانەو تەواۋى بوونم بېروختىن.

"ئەمە دواھەمىن و تاكە ھەلېژاردنتە" دەستپىكى ئەو نامەيە
بوو... "چەند پارە داوا بكەيت، چ ژيانىكى خۇشگوزەرانت بویت،
ھەرۈھە بەخواستى خۇت شوپىن و جىگە ھەلېژىرە... بىرت
نەچىت، تۇ بۇ ئىمە پىۋىستى، دەزانىت ئەگەر ۋەلامت "نەخىر"
بىت. ناتكوژىن، بەلام دلىيا بەدواتەوہىن."

تووشى شۇك بووم و، نەمدەزانى دەبىت چى بكەم...! ئەم
پىاوانە ھەركاتىك شىتىكىان خىستىتە مېشكىانەوہ بى دوودلى
نەجامىان داوہ. خۇزگە كاتى خۇى كۇتاييان بە ژيانم دەھىنا.
ئەوان ھەركاتىك مەبەستى خۇيان پىكاىبىت، لە سوچىكدا
كەسەكە فېى دەدەن و بە مردوۋى بەجىى دەھىلن.

ئاھ.. خۇزگە دەكرا بىرم... لەراستىدا مردن جوانترىن نىعمەت
بوو بۇ من لەم كاتەدا. ئەوان كەسانىك نەبوون لە ھىچ بترسن..
بۆيە لەم تەنھايى و بى چارەبىيەمدا تەنھا پەنام بۇ خۇاى گەورە
برد. بزانم قەدەرى خودا چى تىدايە؟! خۇ ئەگەر دىسان تووشى
بى چارەبىيە بىمەوہ، ئەمە سەرەنجامى چاۋەپوانگراۋى پابىردوۋى
خۇم بووہ. كەواتە بۇئەوہى باجى ھەلەكانى پابىردووم بدەم،
پىۋىستىم بە چەندان مانگ و سالى ترەھەيە لە شىكستخواردن و

ترس و سووتانی بێدهنگانه. به لام ته نه شتێك كه ئاسوودهیی و
ئارامی پێ ده به خشییم، نه وه بوو كه:

له مه و دوا به هیچ جۆرێك به ویستی خۆم ناچمه وه سه ره نه
پێگه شه ره زارانه یه.. إن شاء الله.. دلنیاشم په ره وردگار من
ناداته وه ده ست بێ به زه یی نه وان.

هر له م نیوه نده دا ئاگرێکی هه لگیرساویش له ناخمدا کێپێ
سه ندبوو و، بۆم خامۆش نه ده کرا.. ئه ویش: ئه گه ره ته مه ن پێگه م
نه دا بچمه خزمه تی هه زده ت؟ ئه ی ئه گه ره فریای یه ك جاره یه ك
هه ناسه له و كه شه پر میهره ی ئه وێ نه كه وم؟!.. نه توانم ئه و كاته
ببینم كه له خزمه تی هه زده تدا به په رو شیه وه بلیتم:

"سه ره ره م.. به نده یه کی تاوانبار له ئومه ته كه ت هاتووه و،
خوازیاری شه فاعه تی تۆیه.."

به ئی.. ئه وه ی به ته واوی خه یالمی داگیر کردبوو ئه م پرسه بوو.
په ره وردگارم تكات لی ده كه م، له چنگی ناپاکی نه وان
بمپاریزه.. پارێزراوم بکه له فیل و پلانه ناپا که کانیان، هه ره خۆت
خاوه نی بێ چاره کانیته، خودایه حاالی بیچاره یی خۆم ته نه ا به ره و
لای مه مله كه تی میهرت میناوه.

ته می خه میکی بێ نه ندازه ته واوی بوونی داگر تبوو..
به جۆرێك هیچ شتێك له م گه ره بونه دا نه بوو جگه له زاتی (الله)
ئارامیم پێ به خشیته، چونکه به ته واوی ئارامیم شیوا بوو،

نەمدەتوانى بە ھىچ جۆرىك پىشۋىيەك بىدەم.. دەتوت دەستىكى نادىيار چىڭى كىردۈۋە بە ھەمۇر ھۆكارەكانى ئاسۋودە يىمداۋ لەيەك ساتدا ھەزاران چەقۇر دەروونم پارچە پارچە دەكەن.

لەپاستىدا ئەم دۆخە ئانارام و پىر لە مۆتەكەيەشم، پىشەكى ھەوالدەرى ھاتنى بەلەيك بوو.

لەگەل ئەمەشدا خۆم ھىچ گومانىڭىم لەم بابەتە نەبوو.

نامەۋى بگەرپمەۋە ھەمان رېڭەي ژيانى راپىردووم؛
ئەو شەۋەش تا بەرەبەيان لەسەر بەرمالەكەم دەستم بەرز
كەردىقۇۋە ھاۋارو پەنام بىردىۋىيە پەرۋەردىگارم. دېرەكانى
(جەۋشەن)^۱ ەكەي دەستىشىم بە بارانى ئەسرىنەكانم ئاۋدەدان...
بەرەبەيان بۆيەك چىركەش و بىۋچان نەخەۋتم.

لەمالەكەمدا بەتەنھا دەژىام. بەپىتى پىۋىست پىۋىشۋىنى
خۇپاراستىم گىرتىۋە بەر، بەلام كاتىك كەسانىكى بىۋىژدان
بەدواتەۋەن، ھەرگىز ناتوانىت دىنبايىست لەسەلامەتى و
پىزگارىۋونت. لەپاستىدا ئەتوانم بلىم ئەۋەيەكەمىن جارىۋولە

۱- جەۋشەن: مەبەست ئەۋموناچاتە رەنگىنەي پىڭەمبەرە ﷺ كە بە پىۋايەتى
(زەينۇلەابدىن) (خۋاى لى پازى بىت) دەماۋدەم پىۋايەت كىراۋەو، لالانەۋەو
موناچاتىڭە بە سىڧاتە مەزىن و ناۋە جۋانەكانى خۋاى گەۋرەو، لەنتوان ھەمۇر
پىرگەيەكىدا ئەم دەستەۋازىيە دۋىيات دەپىتەۋە: (سبحانك لا إله إلا أنت الأمان
الأمان أجرنا من النار.. خلصنا من النار.. نجنا من النار).

ژیاندا نهوونده ههست به ته‌نهایی و بئی ده‌سه‌لاتی و بئی
هاوده‌میم کردبیت.

ناه سیدا ناه! چی ده‌بوو نه‌گه‌ر ترپه‌ی خۆشه‌ویستی و
هه‌ستی پاکی منت ببیستایه. چی ده‌بوو نه‌گه‌ر له مه‌به‌ستی پاکی
من تیبگه‌یشتیتایه. خۆزگه‌ گوئیستی سه‌دای هانا‌بردن و بئی
که‌سی منت ده‌بیست و به‌هانای بیچاره‌یه‌که‌مه‌وه ده‌هاتیت..

من ته‌نها مه‌به‌ستم هاوسه‌رگیرییه‌کی ساده‌و پر له میهره‌بانی
بوو. پازیم به‌وه‌ی ته‌نها په‌سەندم بکه‌یت و، وه‌ك دره‌ختێك له
سایه‌ی پارێزگاری و میهره‌بانی خۆتدا جیگه‌یه‌کم بۆ بکه‌یت‌وه،
له‌پاستیدا بۆ من که‌ ناوی تو هه‌لبگرم نه‌وپه‌ری خواستم بوو.

له هه‌فته‌یه‌کدا نه‌گه‌ر بۆ یه‌که‌جاریش بووه، گوئیستی ده‌نگی
پر نامۆزگاری و وشه‌ پر نه‌ده‌ب و به‌پێژه‌کانت ده‌بووم. دلنیا‌به
له‌مه زیاترم داوا نه‌ده‌کرد! به‌لام له‌دوای نه‌وه‌موو تاوان و
لادانه‌م، نه‌ده‌کرا ته‌نانه‌ت به‌ هیوا‌یه‌کی کرێشه‌وه چاوه‌پوانی
هه‌لوێستی نه‌و بکه‌م. به‌تایبه‌ت پاش کۆچی دوایی هاوسه‌ره
شایسته‌و قه‌شه‌نگ و میهره‌بانه‌کی.

له‌پاستیدا مڕۆڤ ناتوانیت نه‌و که‌سانه هه‌لبژێرت که‌ خۆشی
ده‌وین... ته‌نها نه‌وه‌ی له توانادایه به هه‌لبژاردنی دل قایل بیت،
چونکه دل گۆی بۆ پێنمویه‌کانی ژیری ناگریت و، بریاری کۆتایی
هر لای نه‌و ده‌بیت. بۆ نه‌و ژیا‌نه‌ی پابردووم که هه‌موو بوونی

له ناو برد.. چەندین جار بیرم له وه کردووه ته وه، ئەگەر ئەوه نده
 شهیدای جوانیی و، ویستی به دهسته پێنانی ناوبانگ به م پۆزه ی
 نهگه یاندمایه، له وانه بوو منیش وه ک نورای خان له خاتۆچکه یه کی
 بچوو کداو، له سایه ی خۆشه ویستی هاوسهر و منداله کانمدا
 بژایامایه. پهنگه ته نانه ته له سایه ی سهیداوه وه ک به خته وه رترین
 ئافره تی دنیا ژيانم به پێ بکردایه.

به لām نهویش پۆیشتو.. هه موو نه مانه جگه له خه یالێک هه یچی
 تر نین... به لām له م دۆخه شدا، بوونی سهیدا له ژيانمدا به رده وام
 وه ک شنه بایه کی به هار ژيانمی فیتک ده کرده وه.

دهنگی سهیدا له ههوش خۆمی بردم:

له میانه ی ئەم بیرکردنه وانه ماندا بووم، که دهنگی ته له فۆن به
 ئاگای هینامه وه. له ناکاو ئەو دهنگه پهیچله گاندم.. تۆ بێتی دیسان
 ئەوان بن، له پاستیدا دوول بووم، ئایا وه لām بده مه وه یان نا؟!
 به لām هه رچۆنێک بوو دهستم دایه ئامیژی ته له فونه که.

- نیلوفره خان!!

ئای خوايه.. خۆ ئەوه سهیدایه!!.. خۆیه تی، ئەو دهنگه یه که
 ئارامی به دهروونی مۆقه کان ده دات، به لām کتوپر پێشهاته که
 منی شهپزه کرد. به جۆرێک هه مو هێزی لێ سه ندتم و هه یچم پێ
 نه وترا.

- خێره، نه خۆشیت؟

- نا نا.. من زۆر باشم.

- دهنگت باش نيه!

- ته له فۆنه كهت كتوپر بوو.. چاوه پوانم نه ده كرد.. له بهر نه وه

...بوو.

- دهنگوباست چۆنه؟

سه دای دهنگه پر ميه ره بانی و نه ده به كهی ديسان وهك
نه فسانه خستميه ژير كاريگه ری خۆيه وه.. دياره تا ئيستا مني
له پير نه كردوه. نهو خه ياله زۆر دووره ی من پاست ده رچوو بوو!
به په رۆشه وه وتم:

- من باشم.. نه ی ئيوه؟

- زۆر سوپاس بۆ خواي گه و ره، به رده وامين له پاراستني
نه مانه ته كه ی په روه ردگار.

به ئی، سهيدا كه سيكي زۆر جياواز بوو.. سه راپای دنياي نهو
بريتي بوو له كار كردن و خزمهت كردني ئيمانه كه ی. به رنامه كانی
پۆژانه ی بریتى بوو له به جيگه ياندني نه ركه كانی به ندایه تی و،
يارمه تيدانی ليقه و ماوان و ده ستگيری كړنی نهو كه سانه ی كه
پاستی ژيانی دونيايان له كييس دابوو.

نهو به ردوام بوو:

- بۆ نه وه په يوه ندم پتوه كردیت، له خه و نندا تۆم بينی. كه
له تيكۆر شانتيكي قورسدا بوويت و، هاوارت ده كرد: "كه سيك هه يه

به لām پستهی "له کاتی ناخۆشی و ناهه مواریدا، بزانه هه میسه
 ده رگایه که هه یه لیتی بدهیت" تروسکاییه کی هیوای به دلی مرۆڤ
 ده به خشی. واته دیسان ده بوو ئومێده کانم به نه گه ریکی نۆر نۆر
 دووره وه گری بدهم. نه مهش وه که به رهنگار بوونه وه یه که بوو له گه ل
 نه سته مه کاندای.

پۆژیکی دیکهش کلپو دانیشتمان هه بوو. منیش بۆ نه وهی زوو
 بگه مه نه و که شه پۆحانی و پر نووره، هه زوو خۆم ئاماده کرد.
 باسی نه و پۆژه جۆش و خروشیکی جیاوازی به مرۆڤ ده دا. له گه ل
 خوشکه فریشته ئاساکاندا گوئیستی باسی که بووین له سه ر
 وه سه وه سه. نه م بابه ته نۆر گرنگ بوو، چونکه شه یتان بۆ
 دوورخستنه وهی مرۆڤ له په رستش و به ندایه تییه کانی وه سه وه سه و
 گومانی جۆراوجۆر له نه قل و دلی مرۆڤه کاندای وینا ده کات. نه گه ر
 هۆکارو چاره سه ری نه مه نه زانریت، نه وا په نگه مرۆڤ به ره و
 دۆخیکی وه ها به ریت که ته نانه ت نه نجامدانی په رستشه کان
 پشتگوئی بخت.. بۆ نه وهی باشتر له گفتوگۆکان بگه م، کتیپی
 "وته کان" م به ده سته وه گرت و، به خیرایی چاوێکم خشانده سه ر
 باسی "وه سه وه سه" دا، وتم با که مێک زانیاریم له سه ر بابه ته که
 هه بیته. نه گه ر قه باره ی وه سه وه سه بچووک ببینریت نه وا بێگومان
 کاریگه ریه که یشی بچووک ده بیته وه، هه ره و که نه گه ر که وه
 ببینریت کاریگه ریه که یشی قورس و سه نگین ده بیته. سه ره تاش

شەیتان گومانیک لە ناو دلدادا دەنێژێت، خۆ ئەگەر لە دلدادا گەشە ی
نەکرد، ئەوا بە شتواندنی خەیاڵەکانی، مەرۆف دەخاتە گێژاوەوە و
وای لێدەکات لە ژبانی خۆی ناپازی بێت.

وا لە مەرۆف دەکات بیهوێت لەخودی خۆی و بیرکردنەوەکانی
مەلبێت.. زۆرجار مەرۆف هەڵدەداتە ناو باوەشی تاریکستانی
گومانەکانەوه، لەگەڵ ئەوەشدا تەنھا مەبەستی بەلاپێ بردنی مەرۆف
نییه، بەلکو بەرەو هەڵدێرێردن و بێ دین کردنیشیهتی.

چرپەکانی شەیتان لە ناو دلدادا پرەگ دادەکوێن و بەرەو بازایی
ژبانی دونیای دەبەن. لە راستیدا مەبەستی شەیتانیشت هەر
ئەمەیه.

کاتیك شەیتان تاییەتمەندیەکانی مەرۆف دەکپێتەوه، لە
بەرامبەردا بە مەبەستە شەیتانییەکانی خۆی دڵەکان جەنجال
دەکات. ئەوانە دەرگاکانی شەیتانن. ئەرکی مەرۆفیش ئەوەیه
هەمیشە وریاو بە ئاگابێتو، هیچ بەشیکی ژبانی بە بەتالی
ناهیلتێتەوه، بەلکو کاتەکانی ژبانی بە یادی خواو بیرکردنەوە لە
دروستکراوەکانی و سوپاسگوزاری و کاری باشەوه بەسەر بیات،
چونکە ئەگەر وا نەکات، شەیتان هەژوو بیرو پازەکانی پر دەکات لە
ناپاکی. هەر لەم کاتەدا مەرۆفەکە هەست دەکات قورساییهکی زۆر
لەسەر دلی کەلەکە بووه.

بولام له گډه نه مه شدا، هه يوه كچون هه رگيز ناتوانى په ي به
 هه نديك شينى شهم گه ويوونه بيريت له لايه نه مرقوم،
 شه يانه كانيش ناتوان زيان به مرقه بگه ين، چونكه مرقه
 ده توانى له په نجره يه كى خولاوېشه وه ناسمانى شين بېرنييت و،
 بهم هه ولاندى شويتان هه رايه ناسمانى نلگه وېته طوره وه ناييت
 مرقه نيك كه وه سوه سبه كه وته خه ياليمه بلييت: "نه ي هولوچه نديك
 له هه لږدا پړچوم!" به لكو باشر وايه دهستبه جي خه ياله كانى
 به ياشه بگه ريت به هه نه ويوونه رايه ياشه رايه ياشه رايه

هه رويها نلگه به بهرست نه ي وه سوه سانه وه نلزار بچيت،
 نه به شينكه له ده به لايى خويده نيه و ناييت زده به قورسى
 سزاي دهرورنى بندا، به لام نلگه به دروستبونى نه و
 وه سوه سانه له ناخيدا هه لوستيكي نه بيت، نه وانه مه يان له
 ده ستى خويديك به هه نلگه يانه دهكه وېته نلونه به بوسه يه ي
 شه يان نلوى چنيو به بهرنيسيان ده بيت و پويسته نه وېته
 له بهر بكا نه رايه نلگه به نلونه به نلونه به نلونه به نلونه به
 زور دهرسام ده نلگه به نلونه به نلونه به نلونه به نلونه به

دكتيبه كم خسته نار جانتا كه و، له ر بيتايى نييدا نيسته جي
 بوم ماته خاوره به هيج جوريك نه مده متوانى ترس خه يالى
 فراندم له نيتكم ده كه م، ده نلگه به نلونه به نلونه به نلونه به
 ده نلگه به نلونه به نلونه به نلونه به نلونه به

له پراستیدا نه وه بڼه که م جار بوو، ناوا به چاونه ترسیه کی
زږده وه و به تهنه به ره و نه و مالهی تیایدا کډه بوینه وه - که
زږدیش دوور نه بوو - چووم.

هه مووشت ناسایی ده هاته پیش چاو، به لام له و نارپه حه تی و
په روښیه ی ناخمی ده خوارد تینه ده گه یشتم. بڼه نه ونده گومانی
خراب ده هات به خه یالمداو نه م مډته کانه خه ریک بوو به ته وای
هیژیان پی نه ده هیشتم.

له م کاته دا نه و پاوچیپانه ی مړوډ که هه موو بوونمیان لی
سه ندمه وه، له پشت سه رمه وه بوون و چاو دیریپان کردبووم.

ده یان ویست سه رله نو ی به زږد بمخه نه وه ناو نه و زږنگاوه وه،
بمکه نه وه نیچیری چنگی نامانجه گلاره کانیان، له ده روونیاندا
ته نانه ت تنوکیکیش له میهره بانی و به زه یی و ویزدان به دی
نه ده کرا. میهره بانی و په حم و ویزدان نه ده بینرا. نه وه ی لای
نه وان گرنگ بوو ته نه ا مامه له کردن بوو به مړوډه کان و
نابروویانه وه. نه و گورگه برسپانه مامه له یان به ته مه نی
که نه کانه وه ده کردو، له کړتاییشدا له که ناریکدا به جیپان
ده هیشتن بڼه نادیار. هیچ کام له مانه ش نه وه نده یان هیژو بویری
پی نه مابوو تا پاریزگاری له خویان بکه ن، یاخود هه موو بوونیان
به فیرډ درابوو، له بهر نه وه، نه م گه پانه وه یی من بڼه باوه په که م و،
بالاپوښیم و، نه وه ی که ده مه ویت له سوچیکدا له گه ل خوی خرم

پاشماوهی ته مه نښه پې بکېم، بڼه وان هېچ نرخ و ګرنګیې کې نه بوو، به لکو نه وهی به لای نه وانه وه ګرنګ بوو، نه وه بوو که من هېشتا سه لامه تم و تهنډروستیم ژوریا شه و ده توان مامه له به نابېر و مه وه بکېن.

ده مزانی به لایه ک له پشت نه وه په شان یانه وه خوی حه شارداوه، ده مزانی بی ویزدانی نه و مړه دېندان له چ ناستیګدایه، بڼم ده رکوت له دنیا ساخته که یاندا، سه رته تا به ناوېانګت ده کهن و، دواتر تا دوا ساتی ته مه نت ده بیته دیلی خواسته کانیاڼ...

په روه ردګارا، لیت ده پارېمه وه، مه هیله دیسان نه م به نده تاوانبارت نوقمی ګیژاوی نه و ژیاڼه بیت، خودایه، بمپاریزه له وهی بېمه خوراکی نه و جانه وهره برسی و دېندان. خودایه، باوه په پاک و دلسوزانه که م پاریزراو بکیت و، نه و خۆشه ویستیېی بڼ زاتی سه روهی خۆشه ویستم له دلندا پواوه بیته به ره م، چونکه من هر به خه یالی دیداری نه وه وه ده ژیم. نومیدی ګه یشتن به حزوری نه وه که هیزی خوراګریم پی ده به خشیت. هیوام به شه فاعه تی نه وه که هیزی به رده وامیم پی ده به خشیت.

مثنیان رفانده،

خودایه زیانی من له دنیا ناله باره دانه، به لکوله و دنیا
نورانیانه دا کوتایی پی بهینه.

چنده سورامه وه، نازانم.. چنده پویشتم، نه وهش نازانم..
نه وهی ده مزانی ته نها ته و خه یاله بوو که چون بتوانم ته و ترس و
دله پاوکیانی ناخم بپه ویتمه وه، په نام بل خوا بهرم. نه وه بوو
خه ریک بووم له وه زانی پوخم خوم پزگار ده گرد، له ناکاوه
نژیکمه وه مارسیدسیکی ته کسی وه ستار، له یه کاکذا هه ر چوار
ده رگای کرایه وه، نازانم دواي دابه زینی نه و چوار کهسه چی
پویدا، هه ر نه وه ندهم زانی خوم له تاو ته کسیه که دا بیینی وه.

ده سته چی له ویدا له هوش خوم چوم. نای چنده
ساته وه ختیکی تال و گران بوو، چنده پیشهاتیکی گتوپر بوو..
نیتز له ویدا به ته وازی هاستم به پوهانی کوشکی هیواو
خوشه ویستی و خه وه گانم کره.

من له هه پزگ ده چوم کاتی بز سه برینی ده بهن. به لام خورگه
وهک نه پاک و بین تاوان ده بووم. له راستیدا من خوم نذر باش له
دیا دپندانه و بی به زهیی و پر له تاوانی ته وان شاره زا بووم.

نازانم چنده تکام لی کردن، چنده پارامه وه، چنده قاچ و
دهستم ماچ کردن.

بیکیسم. یه لک به ندای خودام شکله نابهم که یارمه شیم بدات.
دمه بن.. دمه بن به ره و نه زه لکاوانه ی هیچ شتیکی زیندووی
تیدا نازی. به ره و نه وندیابه ی که جعی و نومیدو خه ونه کانم تیدا
ناشت یوو. به ره و نه زه لکاوانه ی هیچ شتیکی زیندووی
خودایه، فریام بکوم به چکه له بؤ هیزکی تر نیه، که سیتیکی
تر شکله نابهم به ره و نه زه لکاوانه ی هیچ شتیکی زیندووی
هاوارم ده کور به ره و نه و بکوزه دلره ق و ویزدان میرووی
پروخیان داپو غزلوانه ی تمیقمدک ره به ره و نه زه لکاوانه ی
- "تریق بینوه.. ئیوه دایک و خوشکتان نیه؟ دلوپیک له
میوهه بانئ شکله دمه بن؟ حانای به ره و نه زه لکاوانه ی هیچ شتیکی
بلین متقان غزلووی به ره و نه و، متقان ته دیوه، وازم لیقین."
به لام ته مانم مه موری له خولپایی ده و ته به رنگ له به ره و نه
ده مات، له واته و نه ده مات، به ره و نه زه لکاوانه ی
چتر میوایه کم بؤ که پانفوه ویزگاری به نه ی ته ده کرد.. میقتدا
له تاوانه کانئ پیچسوم ویزگارم شه بووه، وایعیان ده که و ته وه
مه مان زه لکاوانه ی هیچ شتیکی زیندووی
به قوی ته وه ی ژور هاوارم کرد، دم و چلوپان داپو شیم وای
ته وه ی بؤنیکی سه یرم کرد، له هوش خوم بکوم، به ره و نه زه لکاوانه ی
که چاوم کرده وه. له حه وشه یه کدا خوم بینیه وه، دیواری به رز
بوو، به پلیکانه یه کی به رزدا سه رده خرام. دواتر له هؤلنکی

داخراودا كه له جوانيدا چاوى دهبرىو، ئالو والاو گرانبه ها بوو
مىيان به جى هيشت.

به ته ولوى تووشى شوك بوو بووم. هم نه و خانووه و، هم نه و
سىمايانه ي بىنيم نه مناسينه وه. ئيره جىبه كى زور نامق بوو. له و
ده ورويه ره شدا يه ك بوو خانمى پىگه يشتوى خانه دانم بىنى. هم
له پوى ته مىنيان و هم له پوى پوشاكيشيان له خانمانىكى
بى چاره نه ده چوون. ئيره جگه له وهى جى بازىرگانى كردنى
ئافره تان بوو، له وهى ده چو بى ته ماشاى نه و خانووه سهردانى
بكرىت.

به م خه يالاته نه گه ر بى ماوه يه كى كه مىش بووه نه و په شوكاوى
و ناانامى و هه ناسه بركىيه م تىزىك كه م بووه وه. ته نانه ت نه م
گومانانم له لا بوو بووه ئومىدى گوره.

به رده وام ناوى خوداى گه ورم ده مينا.. پىزگارم بكه له م
زه لكاوه، يان هه ر ئىستا ئيره گيانم بكيشه.

نه م پارانه وه وه و هانا برىنانم به وپه پى توانام وه دووباره
ده كرده وه، به جۆرىك هه ستم ده كرد دلم له لىدانى توونىدا
خه رىكه له سىنم دىته ده ره وه. له وانه شه نه مه به وى په رۆشىم
بىت به ئومىدىكى كىز لاواز.

- "سهره تا دهمه وی بزائن بڼ مه په ستنګی خړاپ نه هېنراونه ته
نږه، دهمه وی دلنیاش ین له وهی به هیچ جړنیک دهست له نږه
نادریت".

نهم په سته یی کړتایی وه کو زه نګنیک له ګرېمدا ده زینګایه وه.
که واته ده پڼ پېم خوش بېت! بیان له هوش خړم بچم؟! یاخود
بکه ومه سر دهست و قاچیان و لټیان بپارپمه وه؟!

وهک بلایی خوی ګوره له ناکاوه له شک نه چې نه و دږه خای
ده روونم پزګاری کردم. بږیه له بهر خومه وه هر ده موت: "شکور بڼ
تق خودایه".

پڼ نه وهی من پېرسم، وتی:
- "ده زانم .. له وانه یه بلنیت: "مادام بڼ مه په ستنګی خړاپ
نه هېنراوم، که واته لږه چی ده که م؟! نه ده کړا به شیوه یی کی
ناسکتی مانګوښت بکرامایه! په نیګایه له که مانای "پل" ی
تیاوړه سه یرم کړد. نیګایه کی پر حه سره ت:
- "له بهر نه وهی دلنیاوین به خواستی خړت هر ګڼز نایه پت،
به ناچار یی نهم پڼګایه مان ګرته یر".

- "بڼ چی؟! "
نهم به جړنیک وت که به وهی له نه پڼی نه و پلانه یان تېبګم.
- "چپیه نیلوفر خان، نارام ښ. وډ لاسی نه و پرسیا رانه تان
دهست ده که ویت. دواتر نه وه تان بڼ پوون ده بیته وه، که هر ګڼز

بۆ ئازاردان تۆمان نە قىتلاۋە. لە بەرئەۋە كە مېلا ئارامتان ھە بېت و
پشوو درىژىن، بە لام بىزگومان مەزۇلە و بارىدۇر خالەنە چىن
دە تولىدۇ ئارام بېت.

– "بۇچى قىۋە تەپوون؟ ئەۋەى مەدەشەى لە ھەن دەگۇد و،
ئە نامانەى دە ئارد؟"
– "بە داخەم نىلوفە و خان. ئەمە ئەوانە مە كارى پىارە گانەى
تە بوو بېت. ئە پلانە يەك دوو پۇز بەر لە ئىستا ۋە سىقىنرا، ئىۋە
بە نە تەۋە نە مېنرلوتە ئىرە، بە لىكى ۋە كى مىوانىكى بە پىز
ھاتون."

پىۋىستە ئاغا بېينى
ھە ستايە شەرىخ:

– "ئارەزوو.. بۆى باس بىكە، پاش كە مېكى تىرىش دە چىنە لای
ئاغا.

(ئاغا)؟! ... ئەمە ئەۋ سىتە مكارەيە!.. ئەۋ بى وىژدانەى
مامەلە بە ئافرەتەۋە دەگات!.. سەر دەستەى سەدان دەرندەى
ۋەك خۇيەتى.. ئەۋ جى بەزە ئىيەى ژيانى شىۋاند، گە نىجىتىمى
ھەلۋە راند و كۆشكى ئومىدە گانەى پەرۋخاند.

دە مەۋى بە دەستە گانەى خۇم بېخنىكىم... دە مويست بە
چە قۇيەك پارچە پارچەى بىكەم. دە مويست بە ناۋى ھە مو ئەۋ

کچانه وه که نابروویان فروشرایوو، وهك گولئیکي وشك بوو له سوچیکی ئهم ژيانه دا فری دلبوون، پارچه پارچه ی بکه م.

دووباره له هوش خۆم چووم.. به بیستنی ناوی ئه و بکوژه، ئه و بازگانی ناموسه چۆن له هوش خۆم نه چم!! مه گه ر ئه و نه بوو ئیمه ی له بازای ئه و ژيانه دا هه رزان فروش کرد، خه یال و ئومیده کانمانی ناشت. ئیمه ی کرده مایه ی هه سهرت بۆ خانه واده کانمان.

به ده م گریان وه له ناو ئه و هۆله که وتم. چۆن به رگه م بگرتابه دوا ی بیستنی ئه و ناوه؟!

ئاره زوو خان هات دهستی گرتم و به رزی کریمه وه و په رداختیک ناوی پیدام. ئه و به چاوه میهره بان و به سقزو شیرینه کانی سهیری ده کردم!

- "نیلوفر خان.. من بۆ یه که مین جارمه تۆ ده بینم. به لام ناوتم تۆر بیستوه. منیش یه کیکم له قوریانیه کانی ئه و ژینی شه رمه زارییه، به لام ئیستا باروبۆخه که گۆراوه، تۆ بۆ مه به ستیکی جیاواز بانگ کرلویته ئیره. با بجیته لای (ئاغا) خۆت له مه تیده گه یت.. ته نانه ت په نگه تۆر تۆریش سهرت بسوپی.

چی ده بیئت که میك ئارام بگرن، لانی که م باوه رت به من هه بی."

- "ئه و پیاوه ی ئیستا کن بوو؟".

- "هاوسەرى من بوو. لە دوو سال لەمەريەروە دەستە
راستی ئاغاىە".

خودايە ئەمە چ جۆرە دۆخىك بوو؟! لە هیچ تێنەدەگە يىشتم.
هەموو شتەكان زۆر نامۆو تەماوى بوون. منيش وەكو پېتبولرېك
بووم كە ئاراستەى گەشتەكەى ون كړووه.

هەزاران لېكدانەوہ بە مېشكەدا دەهاتن. هەزاران گومان و
نومېدو ترس خەيالمان ئالۆز كړېبوو. وەك مروفېكى پوخواو و
شكستخواردو و پەشوكاو دەهاتە پيش چاو.

لەو ساتەوہختەدا سەرپيل خان خۆى كرد بە هۆلەكەدا.. ئەو
بە بالاپۆشيبە سەرنجراكېش و مېهرەبانانەكەيەوہ... ئەو خۆ
داپۆشېنەشى چەندە ئى هاتبوو! بەو ېرەوشاويەيەوہ لەگەل
فرېشتەكان جيا نەدەكرايەوہ.

هەردووكمان بە پەروشيەوہ يەكمان لە ئاميز گرت:

- "دادە نيلوفەر".

- "سەرپيلي خوشكم".

بە ترس و جۆش و خروشيەوہ يەكترمان لە ئاميز گرتبوو.

پيش ئەوہى من فريا بکەوم پېرسم، سەرپيل بە پوختى هەموو
شتىكى بۆ باسكردم:

- "منيان بەزۆر مېنايە ئېرە.. پيش ئېمەش كۆمەلېكى تريان

مېناوہ و نارويانن بۆ بينينى ئاغا. بەلتيان پېداوين كە بە نيازى

خراب مامه له بیان له گهل نه کهن، به لām می شکم شالوژپوهه، نذر
ده ترسم، به م شپوه به جیا یان کردم هوه له دنیا به ک کو بق به که مین
جاره ستم به دلشایی و ناسوده یی کړې وو تپیدا.

وېستی ناغایه:

همان شت وو. ترس و دوو دلی هره دوو کمان همان شت وو.
به لām نومیدمان له خوا ی گه وره نه برابوو. نه و بی ناگا لیکوونی
به نده که پشی، له نه نجامدانی خرابه کان پاریزلو ده کات.

وتیان: "ناغا دهینه ویت به تانیمیت" نیمه یان بډوده نهومی
سه رووتر. له و کاته دا له گهل دوو خانمی ته شنه نگی تر پووه پوو
پوینه وه، که نه وان ده هاتنه خواره وه. وادیار پوو نه م خانمانه بق
دنیا ناپاکه که ی ناغا ناماده کران.

به لām بقچی؟ له م کاته دا بیرم له مه ده کرده وه.

گه شتینه نهومی سه رووتر. له گهل سه رپیل خان هاوشانی
یه کتری ده پویشتن. له دواشمانه وه ناره زووخان و هاوسه ره که ی
ده هاتنه سه ره وه.

دوباره چوپونه ژور لکړه که به کورنکی نذر سه رنچ پاکشی
مه وو. له و کاته دا پیاوړکی نذر پړک پش و، نوورانی هات و،
به په له بر دیا نه ژوره که ی ته نیست. پاش که میک پزیشکیک به
جانتا که ی ده ستیه وه هاته ده ر.

له پښتیدا نېمه لېم پېښهاتانه سهرمان دهرنه ده کرد.
 بهمه رجال لهو ژوردهی ته نیشیت، نهو "ناغا" به، نه وزالمه یی لی
 بوو، به لام پزیشکه که و نه وانه یی که نېمه یان به پزوه بانگ کرد..
 هه موو نه مانه وای کردیو له میښکدا کوشکک پرسیار که له که
 بییت.

چلو، قباوه، میوه یان پېښکه ش کردین. به لام نه من و نه
 سه رپیل خانیش ده ستمان بق نه برد، نهو گومان و ترسه یی نېمه یی
 تیدا بووین، نارامی لی بریووین و، دهره تی خه یالی چاو قباوه
 خواردنه وه یی بق نه میشتیووینه وه.

نهو پزیشکه یی که سه رها بینیمان له گه ل هاوسه ره که یی
 ناره زوو خاند له سوچیکی ژورده که دا له سه ر بابه تیکی زور
 هه ستیار گفتوگریان ده کرد. به هه لسوکه وت و پووخساریاندا
 دیاریوو که بابه تیکی زور گرنگیان باس ده کرد. پاش ماوه به کی
 که م، ده رگایه ک کرایه وه، خانمیک هاته ده ر، فهرمووی چوونه
 ژورده وه یی له نېمه کرد.

له گه ل سه رپیل خان به په روشیه کی زورده وه چوینه ژورده وه،
 نای خودایه ! له گه ل دیمه نیک پوویه پوو بووینه وه، که من
 هه رگیز بیرم لی نه کردیووه وه، هیچ به خه یالدا نه هاتیوو.

به په‌رؤشى و ترسېكى نۆره‌وه چووينه‌وه، به‌لام چى
ببينين. پوه‌پوهى جېگه‌ى نه‌خړشېك بووينه‌وه كه له ناوه‌پاستى
نۆره‌كه‌دا پاكشاپوو.

له‌لاى پاست و چه‌پى سېسه‌مه‌كه‌وه شوشه‌ى دهرمان و بابه‌تى
چاره‌سره‌كانى نه‌خړشېبه‌كه پېزكراپوون، هه‌روه‌ها په‌رستارېك
كه زؤر به نېگه‌رانپه‌وه له دورى بوو ده‌بينرا. كهش و هه‌واى نه‌و
ده‌ورپه‌ره بارېكى سه‌رسوپه‌نهرى تېدا ده‌گوزه‌را.

بكوژى ئابروو:

دواى نه‌وه‌ى كه‌مېك نزيك بووينه‌وه، تېگه‌يشتين نه‌و پياوه‌ى به
"ئاغا" بانگيان ده‌كرد هه‌مان نه‌و بكوژى ئابرووه‌ى جاران بوو.
ئاي خودايه، تو چه‌نده بالاده‌ستى. مافى ستم لېكراوان له
سته‌مكار ده‌سېنېته‌وه، سنوره‌كانت نېشانى به‌نده‌كانت
ده‌ده‌يت. چه‌نده دادپه‌روه‌رانه ئه‌رك و مافه‌كان دابه‌ش ده‌كه‌يت!
كاتېك ته‌ندروستى خراپى نه‌و مرؤفه‌ درنده‌يه‌م بينى، كه ژيانى
سه‌دان كچى پاكي به‌بادابوو. له‌ناكاو كلپه‌ى هه‌موو هه‌سته
گرگرتوه‌كانم بوونه سه‌هؤل.

له‌يه‌ك كاتدا له‌گه‌ل سه‌رپيل خان سه‌يرى يه‌كمان كرد.
ئاگر له نېگاكانى سه‌رپيل خان ده‌بارى. له‌م نېگايانه‌وه مرؤف
ده‌يتوانى تېبگات سه‌رپيل خان تا چ نه‌ندازه‌يه‌ك ئازارو نه‌هامه‌تى
به‌ده‌ستى نه‌و درنده‌يه‌وه چه‌شتوه. كه‌مېك لېئى نزيك بووينه‌وه،

له سەر کورسییهك له ته نیشتییه وه دانیشترین، نه و پیاوه
نورانییهش که پیش ئیمه پزیشته ژووره وه، مه لایهکی ئایینی بوو
و، میزه به سەر بوو و، به ده نگێکی کز قورئانی ده خویند.

هاوسه ری ئاره زوو خان نوشتایه وه به گویندا چرپاندی:
"ئاغام، نیلوفر خان و سه رپیل خانیشمان میناوه."

من نه و پیاوه م به شوناسی "یه لان ئابوژێر" ناسی بوو..
بالا به رزێکی هیزو بازو ترسینه بوو، چاوه ناپاکه کانی که مێک
کرده وه و لیوه کانی به هیواشی جولاند، به لام ئیمه ههچی ئی
تینه که یشتین.

من هه له بووم، بمبورن:

له و کاته دا هاوسه ره که ی ئاره زوو خان سه ری له ده می
نزیکه کرده وه، هه ولێ دا قسه کانی ئه ومان بۆ دووباره بکاته وه. که
ده یوت:

— "من هه له بووم. هه م به رامبه ر ئیوه و، هه م به رامبه ر خودا
تاوانبارم.. تاوانی زۆرم نه نجام دا، سته م له زۆر که س کرد.
ئیتسا زۆر په شیمانم. ئیتسا ش وا ده چمه حزوری په روه ردگار، تا
سزاو نه نجامی تاوانه کانم وه ریگرمه وه. راستیه که م بۆ هه وون
بووه وه، به لام تازه زۆر دره نگ بووه.

خوا ی گه وه له هه موو تاوان و سته مکاریهك خۆش ده بیئت،
به لام مافی خه لك، هه رگیز..

مافیکی زورم وه که زک له سئو دایه، که تیج بیووین بیرمان
له ماضه نه ده کرده وه، به هیز بیووین، سه رایشیوار که زان بیووین.
چاره کانمان به سار ژانیکی پر که خرابه دا هه لهینا. گویمان به
حه لال و هه رام که ددها. هه رگیز به بیرماندا نه ده مات پوزیک بیث و
ناوا زیانمان کوتایی بی بیث. یاغود نه وه ی لپرسینه وه مان له گه
ده کولت.

وه که ده بینن من له م کاته دا بارودلخم زور خرابه، ده زانم تاوان
و منه مکارییه کائی من می لیقو شیبوون ئین، به لام هیچ چاره یه کم
نییه، ئیستا پیوسته. من هه له م بیوم. هه زاران چار گوازی
لیبوردن ده که م.

له م کاته شدا به نیگیا لاوازه کسان له نیچه ی دهروانی،
فرمیسکه کان پزانه سه رووم به تی، نه وه نیده به لاوازی و بی
ده سلاتی و بی چاره ییه وه که وه پاران وه که له باسکوهن
ناپهت.

"تکاتان لی ده که م، بمه خشن" به م شتیوه یه لیمان
ده پاران وه.

به لی. نه و "یه لان نابوزیر" یه ملعه له ی به سه دان کچه وه
کرده وو، کرشکی هیوای پوو خاندن. نه و شاخه دیوه زمیه ی
له چاوی خه لکبا کیشاپوو. به لام ئیستا وه مندال ده پاپیتسه وه
قاچ و ده ست ماچ ده کات.

نای خوابه گیان، نمیت چلی له مه په نندا میتر بیت؟! وانه ی
له مه نایا بتر ده بیت چلی بیت؟! ...

که سیکي وایسته مکار، که به هیږو ده سولات و نساوان و
هه له کانی تا نه و په پری سنوور لادان و بی فرمائی خوی کوه بوو،
چهنده ها پروبار فرمیسی به پاکیزه کان پشتبوو...

نه ونده به کول د مگریه تکای لې ده کردین، خانه په رستاره که
به رده وام فرمیسی که کانی بو ده سپی له گه ل سه رپیل له به رده م
شو دیمه نه دا زاما بووین له یه ک سناقا به سله دان پرودای ناخوش
هاته پیش چا ومان، غورگه هه موو که س نه و دیمه نه په نندا میتره ی
وه که به لگه ده بیخی ...

به لام ناگری تو پرده یی و هه سنی ترله سندنه وه ی ناخم هه روا به
ناسانی دانه ده مرکایه وه، به جوریک که سه رله نوی جوشی داو،
هه رچی هه ولم ده دا نه مده توانی زال بیم به سه ر نه و پابردوه
تالدها، به لام له و ده چوو نه و گریبان و داوای لیپور دنی ی
خاموشکری نه و ناگری چهنده ساله یه یوون.

له راستیدا زور سه یز بوو چون یتوانم نه و نازارانه ی ته مه نی
که نجیم بیر چیتته وه ...!

نه و پوڅه پر له تالیپانه، نه و پوڅه پر له ترس و یرسیتی و
ناپه حه تیانه ی ته مه نی که نجی خرم ده هاته وه پیش چاو...
(یه لان نابوژین) که واته نه مه یه دادپه روه ی په روه ردگار به م

شیوه‌یه که خوای گه‌وره مافی به‌نده ستم لیکراو و پاکی‌کانی
ده‌گریخته‌وه. لیکرسینه‌وه‌ی به‌ر له قیامت له‌ژیانی دنیا‌دا ده‌ست
پئی ده‌کات.

وه‌کو بلایی ئه‌م دیمه‌نه سه‌دای حه‌قیقه‌تییکی به‌گوئی
موقایه‌تیدا ده‌دا:

"ئهی سته‌مکاره‌کان، خاوه‌ن ده‌سه‌لاته‌کان، ئهی نه‌وانه‌ی
خه‌یالی له‌ لوتکه‌بوونی به‌رده‌وام دروشمتانه‌و، واده‌زان هه‌رگیز
ناپه‌رخین... نه‌که‌ن مافی که‌سانی تر بخۆن. کورتاییه‌که‌تان زۆر
ترسناکه. ته‌گه‌ر نه‌مه‌ی که‌ ده‌یی‌ن ته‌شکه‌نجی دنیا‌تانه، ئهی
ده‌بیت سزای قیامه‌تتان چ شیوه‌یه‌ک به‌خۆیه‌وه ببینیت."

ماریک یه‌لان نابوزیری خنکانه:

دوای نه‌و هه‌موو پارانه‌وه‌و هانا بردنه‌ی یه‌لان نابوزیر، کاتی
هیچ کاردانه‌وه‌یه‌کی له‌ ئیمه‌دا نه‌دی. چاوه‌کانی داخست و
هه‌ناسه‌ی ساردی هه‌لده‌کیشا. په‌رستاره‌که به‌خیرایی ده‌ریه‌کی
ئارامبه‌خشی بۆ کرد. مه‌لاکه‌ش به‌ هێمنی به‌رده‌وام بوو له‌ قورئان
خوێندن... به‌لێ، هه‌ر له‌و کاته‌دا بوو.. ئای خودایه، تووشی چ
شوکیک بووم. هه‌رکات ئه‌و پوو‌داوه‌م دێته‌وه به‌ر وه‌کو یه‌که‌مجار
بیت، سه‌ره‌له‌نوێ ترس و ته‌زووی سه‌رسوپمان هه‌موو له‌شم
ده‌گریخته‌وه.

به هژی ترسناکی دیمه نه که وه، له یه ک کاتدا له گه ل سهرپیل
 هه ستاینه سهرپئ، به ترس و له زښکی زږده وه په کترمان له نامیز
 گرت.. له بیرمان چوو بووه وه له کوښ و چی ده که یڼ و، بۆچی؟
 به پاستی په نگه ته نها له چیرۆک و نه فسانه کاندایه بیسترایت
 کوتایی ژبانیکي ناوا.

ماموستاش که له و کاتدا قورئانی ده خویند، له بهرامبه ر نه و
 دیمه نه سهر سوپه پنه رده هه ستایه سهرپئ :
 - ئای خواجه ! الله اکبر.

ناره زوو خان و په رستاره کهش بهرگه ی نه و دیمه نه یان نه گرت و
 پایان کرده دهر وه. ته نانه ت هاوسه ری ناره زوو خانیش له
 بهرامبه ر نه و دیمه نه دا خوی بۆ پانه گیرا.

یا رب.. یا رب ! تۆ چه نده گه وره یت.. چه نده حیکمه ت و
 په ندت زږه. نه م مړفانه بۆ هیشتا ش نه مانه نابین؟! بۆچی له
 به ندایه تی کردنی تۆ پوو وهرده گڼڼ؟ بۆچی بیر له کوتایی نه م
 ته مه نه و لیپرسینه وه کانی ژبانی دنیا ناکه نه وه؟! خودایه بۆچی
 مړفادی نه و مردنه له بیر نه کات، که په نگه هر ساتیک په خه ی
 بگریت؟! چاره کانه داخست بوو و، توند گوښکانمان گرتبوو،
 به وپه پی بپچاره ییه وه په کترمان له نامیز گرتبوو، (په لان نابوزڼ)
 له ناوه پاستی ژووریکي گه وره و پازڼراودا دواساته کانی به پئ
 ده کردو، له و شپوه ترسناکه و له بهرچاوی نیمه دا به و جانه وهره

ترسناکانه ده گەيشت. به لای... هه موو شتی له بهرچاری ئیمه دا
 پوویدا. ئه مه خه و نیک نیه، خه یال نیه، گومان نیه... پاستیه،
 چونکه له بهرچاری شهش که سدا ئه و پووداوه ترسناکه پوویدا.
 ئه و یوو بێ ئه و ی بزانی له کوێه بوو، ماریکی سه رسو پهنه ر
 له گهردنی یه لان ئابوژیر ئالو سه ری گهست.

ئای خودایه! سه بهای هاوارو ئه شکه چه چه شتی (یه لان
 ئابوژیر) به ده ست ئه و ماره دا ته وای بوونمانی ده هه ژانید،
 هه موومان سه رسام بوو بووین. به پاستی دیمه نکی زه ر ترسناک و
 نامۆ بوو، به ده ست ئه و ماره وه (یه لان ئابوژیر) ئاره قی
 سه ره مه رگی ده پشت، له چاره داچه قیوه کانیدا تو قین و
 سه رسو پمان ده بینرا.

ئه و نزاو پارانه وانه ی که مامۆستا به ترس و په شۆکاوی
 ده یخویندو، ئه و نرکه و ئالانه ی من و سه رپیل که یه کمان له نامیز
 گرتبوو، هیچ پیشی به توو په یی و هه لپه کانی ئه و ماره نه ده گرت.
 ته نه ات هاتو بێزار کرایه زیاتر توو په ده بوو و، زیاتر پێوه ی
 ده دا، زیاتر قه پی ده گرت.

سه رسام و په شۆکا بووین:

ساتیک چاوم له سه ر ئه و دیمه نه تو قینه ره لا برد. له ده م و گوێ
 و پوه مه ته کانی (یه لان ئابوژیر) وه خوین ده پڑاو زمانه پارچه
 پارچه بووه که ی له نیوان لێوه کانیدا ده که و ته خوار! .. ئه و

ده وروپه ره نه و نه ده په شېوکا بوو. نه قله کان به جوړک وه سستا
 بډون. هه سته کان به ره و باوه پنه کړدن و ناچنگیری ده چوون، هېچ
 کس دهره فته هیولی فریاکه و تن و دوزینه وهی چاره سهری
 نه بوو. هه رکه سه و له ناخی خړیدا نه و هووداوه باوه پنه کراوهی
 شی ده کړده وه.

نای په روه ردگاری بالا ده ستم!

نه مه چ تافیکردنه وه یه کی پر پنه ند بوو! نه مه چ
 دادپه روه ریبه کی سه رسو په تنه ر بوو. چ دیمه نیکی باوه پینه کراو
 بوو... نه و (یه لان نابوزین) هی که نابوو و پاکیزه یی و خه ون و
 هیواکانی سه دان کچی پاپچی خاک کړدو، هېچ کات هه سستی
 به زه یی نه ده جوولا ناوی (مار) ی لیترابوو. ته ماشای نه و
 دادپه روه ریبه ی په روه ردگار بکه. نه و (یه لان نابوزین) هی که وه کو
 مار ژه مری ده پشته سه ره سته به رزو پیژزه کانی نه و
 مری فانه... نه و ته خوی گوره ش له سه ر شیوه ی مار فریشته ی
 گیانکیشانی بډ ناردو، له و دیمه نه تر سناکه دا ناره قی سه ره مه رگی
 پی پشته.

نه و دیمه نه هه ر کژتایی نه ده هات.. نه و پیاو هه هیشتا گیانی
 نه سپارد بوو.. توپه یی نه و ماره کژتایی پی نه ده هات. سه راپای
 لاشه ی (یه لان نابوزین) ی گه سنبوو و ژه هر خواردی کړد بوو.

ئەوئەندە گيانكىشانىكى سەير بوو، وەكو بلىنى بە سەدان
قەساب يەلانىان لەناو جىگەكەيدا پارچە پارچە كىردووه. ئەويش
لە ئازارى پۇق و لاشەى خۇيدا ھاواری دەکرد.

وەكو وتویانە: "مافى كەسى بېچارە مەخۇ، بەھىمنى گيان
بدە.." بەپاستى پەروەردگار ئەوئەندە دادپەروەرە، كە ئازارو ھانا
بردن و شىنى سەدان كچى بېچارەى لە شىوہى ماریكدا ناردووه،
خستویەتیه گيانى یەلان، تا تۆلەیان بۆ بکاتەوہ.

ئای خودایە! ئەمە ھەر لەزاتی تۆ دەوہشیتەوہ، نیشاندانی
ئەم دیمەنە بۆ پەندوہرگرتنى ھاوپیشەکانى نوای خۆی زۆر گىرنگ
بوو. پەنگە ئەم ئازارو ئەشكەنجەیهى كە ئەو بینى تەنھا
نمونەیهك بێت لە ملیۆنان نمونەى ھاوشیوہى خۆی.. لەوانەشە
تەنھا نمونەیهك بووبێت لە شیوہکانى سزای ناو گۆپو، تا پۆزى
لێپرسینەوہ یەلان و ھاوشیوہکانى دەچیژن.

ئاه لەم جۆرە مۆفانە ئاه! ئەگەر تەنھا لەم پاستیانە
بگەشتنايە. ئەو ھەموو ئاپاکی و تاوانانە پەرویان دەدا؟!

لەوہ زیاتر بەرگەمان نەگرت:

ئیمە لەوہ زیاتر بەرگەمان نەگرت و پۆشیتینە دەروہوہ.

مامۆستاش بەتەواوى سەرسام و تۆقیو بوو و دەپاراپیەوہ:

"من شتى وام نەدیوہ. باسى مردنیکى وام نەبیستوہ، تەویە،

خوايە گيان تەویە... بە ھاناامان وەرە، یارمەتیمان بدە، خوايە

گیان هه ناسه ی کورتاییمان هاوشانی میهره بانی نه بپاروهی زاتی
خۆت بکهیت". هه مووان ده له رزین. هیچ کهس ناگای له وهی
ته نیشتی نه بوو. ئه و هاوارو نالاندنه ی که له ژووره وه ده هاته دهر،
هیچ کاردانه وه و وه لامیکیان بۆ نه بوو.

نێتر ئه م پسته یه مێشکی هه مووانی داگیر کړه بوو..
"پزگارم کهن..."

کۆ له ده ست کۆ پزگار ده کهیت؟! کهس توانای نه وهی
هه بوو...؟! له و کاته دا هه موو فریاد په سیکی له ده ست دا بوو..
دۆست، ده وله مهندي، هیزو ده سه لات، ناویانگ... هیچ کام له مانه
به هانا یه وه نه هاتن.

بۆ ده سه لات و زه لیل ما بوو. له و کاته دا ته نها یه ک هیز
ده توانییت یارمه تی مرۆف بدات.

- خودا!

به لام یارمه تی کۆ؟! به نده یه کی باش.. که گوێز په لێ نه و
بوو بیّت.

نێتر له و کاته دا ده وله مهنترین و خوشبه خترین کهس نه و
که سه یه که به نده یه کی باشی په روه ردگاری بوو بیّت.

به‌شی سیّیهم

چاوهرپروانی نیشانه‌یه‌کم

له و کاته دا گولزار خان هاته وه خه يالم. گولزار خانیش، به کيکي تر
بوو له قوربانيه کاني دهستی نه و گيژلوه.

نقد به گرانیش له و ژيانه پر تاوانه پزگاري بوو بوو.. نه و
به هوی نومبوونی له و دهريای تاوانده، په يوه ندي له گه ل هه موو
خرمه کانيدها پچرپابوو، به لام گيرژده بوونی به م ژيانه وه هه رگيز
له سهر ويستی خوی نه بوو..

نه و کاته ی نه و مان ناسی، خانميکي بي که سی ته من چل سالان
بوو، که نوري نه ی کاته کاني له سهر به رماله که ی، به دليکي غه مگين
و چاوکی پر نه سرينه وه به سهرده برد. له ساتي مه رگيدا، له گه ل
چه ند هارپتيه ک له پشت سهری بووین. له راستيدا نه وه مردنيک و
مالئاوايه ک و گه شتکردنيک بوو، که نامان خوايه !! نيره ييمان
پيی ده برد. "خوزگه نيتمه ش مردنيکی وامان به نسيب ده بوو"

گولزار خان له دوا ساته کاني ژيانده هه ستايه سهرپی و،
دهسته کاني به رزکرده وه، پاشان چه ند جار شايه تومانی دووباره
کرده وه... نای خوايه گيان، نه وه چ به يه ک گه يشتنيک بوو!

وتی (سهره رمان) و هه ستايه سهرپی.. کوتا وشه ی
(سهره رمان) بوو.

بي گومان سهره وری سهره رمان، نازيزتريني نازيزان،
سولتانی سولتانان کان تاکيکي بيچاره ی نوممه ته که ی له دوا
هه ناسيدا به تنه ا جی ناهيلايت.

نەمەيە خەلاتى دوا ھەناسەى بەندەيەكى باشى خوا...
 لە ھەمان کاتدا نەمەشە ئالەى دوا ھەناسەى بەندەيەكى
 سەرپىچىکار...

لە ھاسىندا نەمە وانەيەكى گەورەيە بۆ ئىمە ھەمووان...
 ھەرچەندە بۆ داجار يەلان ئابوزىرمان نەدى، بەلام ھىچ گومان
 لەو ھەدا نىيە كە حالى ئاۋ قەبرەكەى زۆر لەو ھە ترسناكتە كە ئىتە
 پىنيمان، بەرزىلایى چەندىن مانگ نەمترانى ئەو دىيەنە لە مەشكەم
 دەركەم، چەندىن مانگ بەو ترسەو ھە زىام، ئا لەم ساتانەدا بۆ
 ئىگەيشتم كە لىپرسىنەو، يەك زۆر مەزن و ۆرە ھەيە. "ئايە ھەن
 ئامادەم بۆ شەو لىپرسىنەو، يە؟" بە بەردەوامى ئەم پىرسىارەم
 لەخۆم دەکرد. لە ھەرامبەر بەرمالەكەشەدا تابلۆيەكم ھە ئاسى بۆ
 تابلۆكەش ئەم دىيەرەى لە شەھەر نووسىرابوو: "ئايە خۆمان
 ئامادە كىرەو، بۆ مەرك؟"

بەتەواوى ئوقمى ئەو جىھانە بووبووم

ئەو ئۆزارەيە ئوقمى خەمىكى زۆر سەخت بووبووم، بە جۆرىك،
 كە تا ئەو كاتە بەو ئەندازەيە ھەستم بە بىزارى نە كەردبوو.
 ئەو بىزارىم ھەتا ئەمەق ھەست پىن نە كەردبوو.

ئەم خەمە، خەمى عەشقىك و خۆشەويستىك و ئومىدىك بوو.
 پەنگە ئەمە بۆ يەكەمىن جىار بىت لە زىامدا، ئاۋا ھەستم بە
 عەشقىكى بىن لىكدانەو كەردىت. ھەموو ھەست و ھەموو

خوایزایی و هیواکانم لهناو چه ند دیر کدا چه قیان به مستبورو، که
 بوروبورنه مایه ئی مانعوو کورده ئی دهروونم: "سهروهرم، من شوم زور
 خوش دهویت." "سهروهرم، نه به نده تاوانباره ئی نوممه نه که نه
 خوایزایی دیداری تریه، بانگه ییستم، بکه یق دیدنه ییت."

"سهروهرم، من زور دره منگ خورش و یستی و عه شقی قوم
 دوزینه وه، به لام چی ده ییت نه و خورگه به م بیته راستی، پس
 ده ییت منیش یه کیلک بم لهوانه ئی که به پاکردن به ره ولات یین،
 چی ده ییت به نوروئی بوونت ییشویم بکه ییت بکه ییشتن به
 دیدارنه."

تکلیه به سوزنی خوت گوتیستی نه و گیناوه ئی ساختم و لهو
 یازاوانه ئی پانچمه پانچمه م نه که نه، شه م ساوارو خالنه مبه
 سهروهرم، تو نیترو زوئی جیهانیت، پیقه مبه ری بزگار که ری
 جیهانیت ته نایه نه که نه بهر شه فاعه تی زانی مو باره کی تو
 نه که م، بن هیوا خایم، به لام ده رگایه کی ترم نه هانای بۆ بهرم،
 نه که و زانی شوش ده روازه ئی خورش و یستی و میهر شه فاعه تی
 خورم لی نه که مته وه، نه و نومیده وارم له یادت ییت من به نده مبه کی
 تاوانبارو شکستخوار نوم له باره گای بهروره رگاری، به عه شق و
 خورش و یستی مبه حیشه یین تیره و خیرای ژیان ده که م."

له و توییت به به یانه که ئی بهرورسگار یزگه نه نیشانی چه نمان
 تاوانبار داوه، دهستی هانات بۆ چه ندان بیچاره دیر و کردوو به

په يامه که ت چه ندان بکوژو بى نيمانت پټمويى کردووه،
 فرميسکى بيگسيت سپړوه بډيان.. منيش به ننده په کى خودام، که
 که نجيتيم به تاوان و سه رليشيواوى ه لوه ريوه.. کړشکى هيواکانم
 پوخواوه، ناپاکيم له تټکړاى دښته نزيکه کانى ژيانم ديوه،
 پاکترين په په کانى ژيانى به نديايم تيم ته پ و توژى تاوان
 دايوښيوه، بى چاره و نه نا چاوله پټى شه فاعه تى توژم.
 خوښه ويستيم بډ قورڼان و نيسلام و موسولمانان و خوښه ويستانى
 تو تاکه توپشوومه.. نه و ده رگاي شه فاعه تى بډ نوممه ته که ت
 والات کردووه، نه و منيش له هه مان ده رگاوه تروسکى هيوام به
 شه فاعه تى به دى کردووه. منيش چى تر نه م دل له ماندووه م
 به رگى دوروى و خوښه ويستيت ناگريټ. نه و پيشه و امان، هر
 خوټ په حمه تى بډ جيهان، پيشه و اى مړوايه تيت.. ناراميت بډ
 دل له ته نياو بى چاره کان، نوميديت بډ پووخساره بى په نگ و سيس
 بووه کان، نووړو پووناکيت بډ چاره خاموشه کان.. وه لامى
 داواکانى نه وانه دى ده لټن: "که سيک هه په به هانا مان وه بيت؟
 ده ستمان بگريټ و يارمه تيمان بدات؟ که سيک هه په بيتته شيفاي
 ده رده کانمان؟" نه وى که له پنگه ي سه رفرانزى جى ده مينيت و
 بى که س و بى ناو نيشان و نامو، تاکه هيواي (سه روه رم) (تو ټيت).
 بيگومان توښ به سوزو په حمه تى خوټ ده يانکه يته پريزى نه وانه ي
 به شه فاعه تى خوښه ختيان ده که يت.

تۆكك له پېئناو ئەرەى ببىته په ناگەى بى چارهكان به درىزايى
 تهمەنت له جزورى خوادا دەستت بالاو پووت له بارهگاگەى بوو.
 سەرورەم... له گەل تۆدا پاستى ژيانمان بۆ دەرکەوت، منىش
 خوازيارم وەك ژيانەوەى پاشماوەى وشکبووى پووبارهكان و، گەلا
 وەرپووەكان و، گولە ژاكاوہكان، بژمەوہ. خوازيارى ديدارى
 موبارەكى تۆو، دانىشتنم له جزورى موبارەكتدا، تا ئەندامى كۆپى
 دىندارى و ئومىدو عەشق و ئاسوودەبىت بم.

تاگە ئومىدەم شەفاعەتى تۆيە:

سەرورەم... ئەركى سەرورەكان، بەهاناوہ هاتن و پەنادان و
 هاوکارىيە... دەستەى چاوہپوانى مژدەى سەرفرازى و ئاسوودەبى
 هيوايان تەنھا زاتى موبارەكى تۆيەو، منىش وەك بەندەيەكى
 بېچارە بەشدارى ئەر هيو خوازييەيانم.

سەرورەم، تۆكك له پېئناو سەرفرازى ئومەتەكەتدا ژاييت و،
 ئازارو ئاپەحەتيت بينىو، فرمىسكت بۆ پشتن. تۆكك ئەوئەندە
 ئومەتەكەت خۆشدەويست دەتفەرموو: "خودايە، ئەگەر نىعمەتى
 بەهەشت ناكەيتە نسيبى ئومەتەكەم، ئەوا منىش تاكيكەم لەوان
 و، شاىستەى بەهەشت نيم". سەرورەم، مەتاوانكارو هەلەكارم،
 بەلام تۆم بەجۆرێك خۆش دەوييت، ئەگەر گونجاو بووایە، ئەوا
 هەزاران جار، بگرە سەدان هەزار جار بۆكەيشتنم بە ديدارى
 موبارەكت ئەم ژيانەم جێ دەهێشت.

چاوه پروانی تروسکه یه کی مژده به خش بووم:

چاوه پروانی تروسکه یه کی مژده به خش بووم له سهروه رمه وه .
سه ره پای نه وه ی ده مزانی شیاوی نه وه ش نیم... شه ویکی
دیکه شم گه یانده به ره به یان، له سه ره ماله کم و، له و کesh و
هه وای نيمانی و پوحيه دا له گهل فرمیسه کانه و دلکی په روشی
چوله که ناسا له دواي نوژی به یانی خه و برمی وه . نه مه نه گهر
پیی بوتریت نوستن! به چاو و دلی په ریشان و، هزو بیری ماندو
و شه که تمه وه . هه موو دنیا ماماده کردوه تا وه ک دیاری بیکه مه
قوربانی له پیتا و نه وینیکدا.. ده بن به مه بوتریت خه و تن؟!

ژینم بووه مهیدانی جهنگ، خوشم وه کو برینداریک خه لتانی
خوین بووم. هه له و راسته کان، ناحه زو قه شه نگه کان،
سه رزه نشته که رو دوسته کان، خه یال و راسته قینه کان..

دوویاره له گیلای خه یال و بیره ئالوزه کانه دا ون بووم... له
ده ریای نه وینیکی خه یالیدا ژینم ده کرد... من کیتم؟ سهروه رمان
کی به؟ نایا مژده ده توانیت له سه ره پوی ئاو بنووسیت؟ له تاریکیدا
چاوه کان توانای بینینیان هه به؟ گونا هه کان به ناسانی
ده سپردینه وه؟ په روه ردکاری جیهانیان به زه یی به که سیکندا
دیته وه که تیکرای ته مه نی سه ره پیچی کردن بووه؟ نه ی نه گهر
وابیت؟! به ناچار یی خوم له گهل دوانومیدو سه ره فرازی و... به
دلکی شکاوه وه سروجی ژیانم گرتبوو.

چەندە لەسەنگەری ئەر و جەنگدا مامەو؟ نازانم، تەنھا شتێك
لەبیرم بێت بریتی بوو لەوێی کە جێگەی خەوێکەم وەك دۆزەخی
لێهاتبوو، لە هاواری خۆم بە ئاگا هاتەو. لە دەنگی خۆم بە
ئاگا هاتەو، کە دەلەرزیم و دەموت: "چێتر بەرگە ناگرم، ئەو
پێغه مەبەری خوا! بگەرە هانام، وەختە لە دۆزەخی تاوانەکانمدا
دەتویمەو..."

ئەوێندە لە دووێلی و پەرۆشی و پەشۆکاوییدا بووم، کە تەواو
کاتم لەبیر چوو بوو، لەبیرم نەما بوو، لە کویم و کیم و
چۆن؟! تەنانت لە دواییدا زانیم کە چەند جار زەنگی
تەلەفۆنە کەیشم لێیداو. وەکو مندالێك کە لە برسا تاو ئەداتە
پارچە نانێك، دەستم دایە تەلەفۆنە کە، بە خەیاڵی ئومێدێکەو
وەلام دایەو، ئەوێندە ساتەکانم ئاوێتە یادی پەرەردگارم
بوو بوو، وتم:

"خودایە، ئێتر مژدەیک نیشانی ئەم بەندە بێ چارەیی خۆت
دەدەیت؟!".

پەشۆکا بووم... دەنگێك لە تەلەفۆنە کەدا وتی:
- "نیلوفر خان".

ئای خودایە، نورای خان بوو تەلەفۆنی دەکرد... لەدلی خۆمدا
دەموت: "إن شاء الله ئەم بەیانییە مژدەیک دەبێستم.. خودایە
ئەرە چ پەرۆشیەك بوو، تەنانت نەمتوانی بەتەواوی بوەستم،

دەستم توند بە دیواره کەوێ گرتیوو، تا بتوانم بەسەر خۆمدا زال
ببم. نورای خان، لە هەناسەکانمەوە کەمێک هەستی کرد کە
ناناساییم:

- "شتێک بوو نیلوفر خان؟ ئێوە باشن؟"

بە هەرحالێک بوو وەلام دایەو:

- "شکۆر بۆ خوا، خوشکە کەم..."

- "نا نا.. تۆ باش نیت. دەنگت دەلەرزیت، ئەگەر نەخۆشیت
با بێین بتهین."

- "من باشم، خوشکە کەم.. لەناکاو بەزەنگی تەلەفۆنەکە بە
خەبەرھاتم، بەھۆی ئەوەوەیە." بەدلتیایێوە نەدەکرا باسی ئەو
کەردەلوولی ئەوینەی ناخم بۆ نورای خان بگێڕمەو. چونکە
میشتا لەو دلتیا نەبووم، سەرەپای ئەوەش من شیاری ئەو
شکۆمەندییە نەبووم.

- "پەنگ بەھۆی ئەوەوە بێت تازە لەخەو هەستابیت؟! "
وادیاربوو نورای خان دەیویست زیاتر لەو بارەییەو قسە بکەین،
بەلام من خۆم لە پرسیارەکەی دزییەو بە وتنی:

- "شەو کەمێک درەنگ نووستم."

- "خوای گەورە بەرەکەت بخاتە ئەم پۆزگارانەو هاوشتیوەیان
لە لاپەڕەی ژیاوندادا نۆز بکات، من نۆز باشم."

- "باسەکانی کۆپەکەی دوینێ چۆن بوو لات؟"

- "ئۆز جوان بوون.. ئەو ژياننامە يەي پېتغە مېرەڭ، ئەو نمونەو بەسەرھات و پەرداوانەي ئەو زاتە منيان بەرەو دونيا يەكي پەرەيواو ئومېد بەرد، تا ئىستاش لە خەيالئى ئەو جېھانە مەزنە دام."

- "ئەو خانمە موسولمانە ھۆلەندىيەي كە لە بارەي (پەيامەكانى نوور) ھەو قەسەي كرد، بەلاتەو ھەو چۆن بوو؟"

- "ئۆز جوان و سەرئەركەش بوو. لەپاستيدا ئىمە نرخی زۆرئەك لە بەخششەكانى پەرەردگارمان نازانين، ھەست بە گەنگى و نرخی ھاوارەكانى ناخمان ناكەين."

ئەو خاتونە خەلكى ھۆلەندايە، بەسەردان ھاوتە ولاتەكەمان، ھاوئەي سەئەلە بى وچان وئەي پاستى بوو، بۆ ئەم مەبەستەش بەباشى فەيرى زمانى توركى و ھەرەبى بوو. پەيامەكانى (نوور) سەعيد نوورسى دەست كەوتوو.

دەيەويەت كۆمەلەك بابەتى زۆر گەنگى نووسەرئەكى خۆمان بۆ باس بىكات.. خودايە گيان مەروۇ نازانئەت بەم ھەلەي كەسئەكى بيانى دلخۆش بئەت يان خەمبار؟ ئەمە لەكاتئەكدايە كە ئىمە لە ھاواكەوتوويى و نەزانئەي و، وتنى "ئامو ئۆف" پەزگارمان نابئەت.

بەلام چيمان كەردوو لەپەتئەو گەزەپنى ئەم باروئەخەدا؟ بەرنامەپەزيمان بۆ پەزەكانى ژيانمان ھەيە؟ سەنورئەكى كۆتايى بۆ كات بەفەزەدانمان دادەنئەين؟ بۆ بەرەوپەيدانى زانست و

زانپاریه کانمان هیچ ههولێکی دامه زراومان داوه؟ ههولێ بۆ بهبایی
 تێگه یشتن له زانسته ئیسلامیه کان. ههولمانداوه زمانی عهره بی
 فیریبین؟! ئاماده بین فیری زمانی ئینگلیزی بین تاكو
 پاستیه کانی ئیمان بگهینین به بیانیه کانیش؟! بۆ
 چاره سهزکردنی دهزده کانی موسولمانانی ولاتی خۆمان و جیهان
 دووچاری سهختی هاتووین؟! تا چهنده دهروونمان به دیمه نی
 جهنگه کان کاریگر ده بیئت؟ بۆ پالێشتی کردنی ئه و خوشک و برا
 لێقه وماوانه مان قوربانیمان داوه؟! تا چ ئاستیک له بیرى ئه واند
 بووین؟

داده، ئیمه هه موو کات بۆ تاوانباره کان گه پراوین، ئایا خۆمان
 تا چ ئاستیک تاوانبارین؟! نه گه به شوین چاره سهزی ناته وای و
 کهم و کوپییه کدا بگه پین، ئه و ده بیئت سه ره تا له خۆمانه وه
 ده ست پێ بکهین...

- "برپاره له گه لێ ئۆزله م خان یه کتر ببینین؟"

- "به لێ... خودا باشی بۆ بکات، جاروبار په یوه ندیم پێوه
 ده کات و، ئامۆژگاریم ده کات. هه میشه له ته نگه ژه ماددی و
 مه عنه ویه کانی ئه م دراییانه مدا هارکارم بووه."

ئه م پرسیارو تێبینیانه ی نورای خان، له م کاته ی به یانی و، به م
 شیوه یه بێ پێشه کی سه رنجی پاکێشام و دلّه پاوکی لا دروست
 کردم، چونکه داده نورای به شیوه یه کی له ناکاوی ئاواو، بۆ ئه م

قسانه په یوه نډی نه ده کړد. وادیاریو مه بهستی نه و ناماده کړدنې
من بوو بڼو باسی بابه تیځی تر، به لام نه په ویت سهره تا نارام
بکاته وه، منیش بڼو نه وه ی نه بیته بڼی پړزی، نه مویست بپرسم.

نه و مژده په ی چا و مړی بووم:

پاش ماو ده که له گفتوگو، دوی نه وه ی ههستی به
هیو ربو نه وه ی ده نگم کړد، نه و باسی کړده وه:

- "که مڼک پیش نیستا سهدا په یوه نډی پتوه کړدم".

نای خواجه گیان! به بیستنی (سهدا) ته زوویه که به ده رووندا
هات، به بیستنی نه و پرسته یه، ده سته جی له شوینی خوم
دانیستم. نه و ناوه له خه یا لدا هر ده نگي نه دایه وه، تینه که شتم
نورای خان باسی چی ده کړد، هر چو نیک بوو زال بووم به سهر
پرسیاره کانی می شکمدا، تا کو بتوانم تیسی بگم. نورای خان
به ناگای هینامه وه: "کچی، نه وه چیت به سهره ات؟! "به زور توانیم
بلیم

- "هیچ نیه"... به لام نه و زورباش له حالی من تیگه یشتبوو.

چون نه زانیت؟ نه و یه کیک بوو له و که سانه ی له نزیکه وه ناگاداری
هسته کانی من بوو به رام بهر (سهدا). له بهر نه وه دیسان له
سهره تاوه قسه کانی دوباره کړده وه..

- "نه م به یانیه سهدا ته له قونی بڼو کړدم".

به وپه پی وریایه وه گویم له نورای خان گرتبوو...

- "ده پۆڭ له مەريەرخەونىكى بەتۆرە بينيوە."

بەپەرۆشيبەوہ:

- "خەون لەبارەى منەوہ؟!"

- "بەلى."

لە خوشحالى و سەرساميدا تواناي قسەکردنم نەمايوو .. بىئ
ئەوہى بېرسىم چى بوو، چۆن بوو... ھەر چۆنىك بىت، تەنھا لە
خەونەکانيشيدا بوونم ھەبىت، بۆ من زۆر بوو... بەو پشکە
کەمەش ھەر قايل بووم..

يەكێک بوو لە شەيدايانى خواو پتەمبەر ئايىنەکەى... چيتر
چاوہ پوانى ئەوہم نەدەکرد... تەنانەت ھىواخوازى ئەوينيشى
نەبووم. ئەوہندەم بەس بوو، کە لە دنيای ئەودا جینگەيەکم
ھەبىت. ناوہ پۆکى ئەم خەونەش ھەرچى بىت، بۆ من وەك دنيایەك
ھىوا دەھاتە پتیش چار.

ئيتەر لە پەرۆشيمدا بەسەختى ھەناسەم دەدا، بە بيستنى
کۆتايى پستەکە... پەنگە بلێم زۆر بە ئەستەم توانيم زال بېم
بەسەر ھەلچوونى دەرووندا، کاتى پاشماوہى قسەکانيم گوي
لېبوو ھەولتى زۆرى خۆمدا بۆ بەرگەگرتن.

- "ن... ئەى دواتر؟" پاش چەند چرکەيەك وەستان، ئەم
پستەيەم وت... بە وينەى شيتيک، کە بۆ چەند چرکەيەك ژيرى
لەدەست داىبىت ھەلسرکەوتم دەکرد.

- "سەيدا، بۇ چۈنە ديدارى سەرۋەرمان (پېغەمبەر ﷺ)،
 بېرىرى دا بەمەبەستى (عەمرە) بېتتە مالى خوا، بۇ ئەمەش ناۋى
 خۇى و، ئۆزلەم خان و، ھاسەرەكەى (كاك مەتىن) و، منىشى
 نوسىۋە. سەرەپاى چەند دۇستىكى تىرىش.

وھكو پېم وتى سەيدا لە خەونىدا تۇى بېنىۋە كە پېت
 وتوۋە: "چى دەپېت منىش لەگەل خۇتان بەرنە زىارەتى
 ھەزەت!" ئەم خواستەى تۇش كارىگەرىيەكى بەرچاۋى لەسەر
 سەيدا بەجېھىشتوۋە. لەبەرئەۋە وتى پېت بلىم، ئەگەر نىەتى
 ھانتت ھەيە، تا ناۋى تۇش تۇمار بكات."

لەپاستىدا ئەمە ئەموزدەيە بوو كە پۇھى بېچارەم چاۋ لەپىتى
 بوو. لەبەرئەۋە دەمويست لە خۇشحاليدا بېرەم، بەجۇرىك كە
 جەلەۋى خۇم لەدەست دابو، ئەمدەزانى چىم دەوت، بەۋىنەى
 مندالىكى خۇشحال دەھاتمە پېش چاۋ كە لە دىدەيەۋە تىشكى
 ئاسوودەيى و شادى دەبارىن.

بەشى چوارەم

يا رسول الله بهرەو لای تۆ دىم

هياوش هياوش هه ستم ده كرد، تابلوێ ده روون له پشت
هه وره كانوه هه لدیت و، هه ر له وێوه به رهو لای پیغه مبه ر ﷺ له
شه قه ی بالّ ده دات! .. ئه م دله شه كه ته م چۆن بتوانیت به رگه ی
وه ها مژده هه ك بگه ریت؟!

يا رسول الله بهر و نووری دیاری تو دیم..

له‌دوای نه‌و‌موژده‌یه چی‌پوویدا، له‌یادم‌نایه‌ت، که‌چۆن‌له‌و
کاته‌دا له‌هۆش‌خۆم‌چووم، هه‌ر‌که‌نوو‌رای‌خانی‌ش‌هه‌ستی‌به‌م
که‌وتنه‌م‌کردووه، ده‌سته‌ب‌ه‌جۆ‌خۆ‌ی‌که‌یان‌دووه‌ته‌لای‌من.

ئەو دەبوو بە دەنگى زەنگى دەرگاگە بە ناگاماتەو، دواى
ئەو ەى كە چەند كاترۇمىرئىك بوولەھۆش خۆم چووبووم و بى
ناگابووم.

کاتی ههستم بچم ده‌رگا که بکه‌مه‌وه، ههستم به هیج شتیکی
 نه‌م جیهانه نه‌ده‌کرد... سه‌راپای نه‌م گه‌دیوونه به نه‌وینی نه‌و
 نازداره ❶ ره‌نگ کرابوو.

سه روزه که م.. خونه گانم بپونه راستی.. نه وانگستا وهك
بالدارك دئمه مه مله كه تي موباره كت.

نیترو... پنبواری سەر پښکای شادبوونم به تۆ... ته نه تروسکه ی
 ئومیدی من تۆیت... ته نه فریاد پرسم شه فاعه تی زاتی موباره کی
 تۆ به .

سەرۆهه کهم .. ئەم شەره فەم پی پەوا ببینه .. من دوور لە
 دونیای میهر و مەحەببەتی تۆ ژینم بۆ چییه؟! بە منەتی
 میهرەبانیت لە پیزی شوێنکە و تەوانی پێبازە کە تەدا قبوڵم بفرمۆ.
 ئەم دەریای تاوانەم بە چ دەستیکی میهرەبان جگە لە پەیا مە کە تە
 پاکژ دەکرێتەوه؟!

سەرۆهه کهم .. لە خانەقای شوێنکە و تەوانی پێبازە کە تەدا چی
 دەبێت قبوڵم بفرمۆ.

کاتیکی بەرواری پۆژی سەفەر کردنە کە یان پێپراگە یاندم، لە
 خوشحالییدا خۆم بە خاوەنی سامانی هەموو دنیا دەهاتە پیش
 چاو .. نەمدە توانی دەروونی ئاسوودەم جلە و گیر بکەم .. چونکە
 تاکە تروسکەی ئاسوودەیی دەروونم و، لە لایەکی دیکەش
 زیندوو بوونەوهی ئەو ئومێدە خامۆشەی ناخم بوو سەبارەت بە
 سەیدا.

تەنھا ترسم ئەو بوو هۆکاریکی بێتێ کۆسپ و ئەم سەفەرەم بە
 نسیب نەبێت .. بۆ ئەم مەبەستەش بە ئەندازەی چەندەها کێو نزام
 کردبوو. دڵم دەریایەک بوو لە پازو نیاز بە جۆرێک، کە تەنانهت
 گرنگیدانم بە خواردن و خواردنەوهش پشتگیری خستبوو. تەنھا
 بێرم لە یەک ئامانج دەکردهوه، ئەویش (گەیشتن بە سەرۆهه رم) .

هەرگیز ئەو پۆژە لەبەر ناکەم کە کەوتینە پێ؟! لەو ساتانەدا
 گەردەلوولی تاسەی بینینی و، دەریای ئەوینی سەراپای بوونی

هه ژاندهبوو. ئەم گهشتهی که تهنه له خهونهکاندا وینام کردبوو،
بۆته پاستی...

بۆنی ئەمە ئەو مژدهیه بێت که چەند مانگێک پێش ئێستا کچه
شههیده که پیتی وتم... به نامادهبوونی سهیداش؟

ئەم سوپاسگوزاریه چۆن دهکرێت

خودایه چۆن سوپاست بکه؟! دهبیست چ ههلوێستیکم بۆ ئەم
بهخشش و میهره بانیا نهت ههبیست؟! بهرامبهر ئەم لوتغهت کارێکم
له دهست دێت؟! چۆن بهندهیهکی شیاوی باره گای تزییم؟!

ئهی تاکه پهناگی بی کهسان، به هاناوه چووی ستهم
لیکراوان، ساپۆتکه ری ئازارهکان، دالده ده ری ههتیو و بی
که سهکان... پهروه ردگارم...!

من پهروشی دیداری ئازیزترین بهندهی تۆم ﷺ، ئەوا دهچمه
جزوی موبارهکی، خوایه گیان ئەو شهرفهه پێ بیهخشیت.

بهیاوه ری ئەو که سایه تییه دیم که چەندین ساله به ئومیدی
دهستیشخه رییه کی نهوه وه دهژیم، هه رگیز پێشها تێکی له م
جۆرم به بیردا نه هاتوه... سه ره پای نه وهی ئەو ته نانهت بۆ
یه که جاریش به و شیوازه بیر له من نه کهربوه ته وه. دلنیام که
ناخی ئەو هاو شیوهی ناخیکی تاوانباری وهک من نیه، ئەو
پاستییهم ده زانی، بگره دلنیاش بووم، به لام نه مده توانی
جله و گیری ئەو هه ولانه م بکه م و دهسته بهرداری واقعی بیم.

گه شته که مان به فرۆکه ده ست پێکرد.. به لام قه باره و ناستی
 جۆش و خروۆش و په رۆشیم له باسکردن نایه؟! له فرۆکه که دا به
 په رۆشیم مۆم ئاسا ده ماتمه پێش چاو، چۆن پشوم بدایه،
 چۆن؟!

پهوگه م به ره و لای دونهی ئازیزانم بوو، ئه و خه ونه ی که
 سالانیکه له هزرمدا وینای ده که م، له چاوه پوانی گه یشتن به
 هزوری موباره کی سه ره رمدا به رده وام له به رخۆمه وه
 ده موت: "ئه واته با رسول الله، به سۆزو میهری خۆت له
 شه یدایانی خۆت قبول به رموو".

ئه وه ی منی به ره و نادیار ده فراند فرۆکه که نه بوو، به لکو
 گه رده لوولی هه سه رته و نه م هه ستانه م بوو.

له لایه که وه (داده ئۆزله م) دانیشتیوو، که ته مه نی له خزمه تی
 نیماندا فیدا کردووه، پۆحیککی وه ک فریشته ی هه یه، له لاکه ی
 دیکه شم (داده نوورای) به که زۆر سه ره سوپهینه رانه گه پاوه ته وه بۆ
 لای په ره رده گاری و، عه شقی به دیهینه ر سه راپای بوونی
 داگیر کردووه. له م نیوه نده شدا به نده یه کی تاوانبار (من - نیلوفه ر)
 له نێوانیاندا پاموم. به ئه سپایی ئه سرینیان ده رشت.. هیه که س
 ناله ی ده روونی ئه وان نابیه ستیت.. لیوه کانیا ن هێواش هێواش
 ده جولا ند به یادی خواو، صلاوات دان له سه ر گیانی سه ره ره مان،
 دانیابووم که دلی ئه وانیش وه کو دلی من به توندی لیده دات.

لهو دونيا نه نديشاويه دا چنده پوچوويوم، نازانم...
کاتي به ناگا هاتمه وه، بينيم خورمايان پيشکesh ده کرد.

وتووژيکي تاسه ناميز

لهو نيوه ننده داو پاش تيپه پيوني کاتيکي که م، گفتوگويه کي
زږد شيرين ده ستي پي کرد. له م گشته پر چه سره ته دا
گفتوگويه کي تاسه ناميز که داستاني ژياني له خوگر تيو هاته
کايه وه.

نيمه ش به ته وای بوونمانه وه به هژگريه وه گويمان
پاديابوو.

هاوسه ري ئوزله م خان (کاک مه تين) و(سهيدا) و پياويکي تر که
نهمده ناسي. له م نيوه ننده دا هه رسيکيان يه کيان گرتبوو.
نهم گفتوگو سه رنج پاکيشه، به ده نگيکي سهيدا ده ستي پي کرد
که به رزيووه وه:

- "نااا.. که واته نيوه نه و زاته ن؟"

نه و پياوه به هيواشي وه لامي دايه وه:

- "به لي به پيژم.. به داخه وه من نه وم."

- واته نه و که سايه تيبه به ناويانگه يت.. نه و ماموستاي

زانکويه کي که له نه مريکا خه لات کراوه و، پيگهي سه رفرازي
دزيووه ته وه، نهم هه رالاش له پوژنامه کاندا بلاو کراوه ته وه.

- استغفرالله به پړزه که م... نه و نه ده ش به ناویانگ نیم... پاسته
له نه مریکا خه لات کراوم... هه روه ها مامؤستای زانکوم... له سایه ی
میهری په روه ردگار شمه وه پڼگای پاستم دؤزیوه ته وه... به لام هیچ
کام له مانه ناتوانن ناویانگیکی شکومه ندانه و شایسته بق مړؤ
مسؤگر بکن. بڼه مای ناویانگ لای من به ته واوی شیوه یه کی
دیکه له خؤده گرت.

مه گه ر مړؤفه کان له توانایاندايه کؤشکی شکومه ندی پاسته قینه
بنیاد بنین.

به لام نایا له سه روو نه م خه یالانه وه و دووړ له زیاده پړه وی، ته نها
سه روه رمان شایسته ی ناویانگ و شکومه ندییه ک نیه که بق مړؤ
برپار درایت؟ سه یدا به شیوه یه کی سه رنجراکیش پړیشته سه ر
باسه که:

- "نیمه کورته یه کمان سه بارت به گه شتی به پړزتان
خویندوه ته وه له پینار گه یشتن به پڼگای سه رفرازی دونیاو
دواپؤز، به لام نه گه ر نه رک نه بیټ پیمان خؤشه له خؤته وه
بیبیستین... دلنیا م له پڼگه پیرؤزه دا په رؤشی و تاسه مه ندییمان
که میځ تیرناو ده کات".

نه و مامؤستا به پړزه ش به ده نگیکی میهره بان و گاریگه رو، به بڼ
هیچ نا پارزیوونیک، به نه سرین پشته وه که وته باس کردنی
به سه رها تی پابردوی پرپه ندی، نه و که مانه ی له گه نجیدا پؤلی

تیدا دهیینین.. ههروهه ها چون گه پاره تهوه لای خواو
پیغه مبه ره که ی، له ویتسگه پیروژانه ی ژیانیدا چی به سه ر
هاتووه، چون گه یشتۆته نه و پلانه...

نیمه ش به ته وای مۆش و ههستیکی سه رسوپهینه ره وه گویمان
پادیزابوو.

به سه رهاتی ژیانی کاک نه حمه د

- "ناوم نه حمه ده، مندالی ده فره یکی زۆر هه ژار بووم.
خیزانه که شم تابلایی که م ده رامت و نه دار بوون. شه ش خوشک و
برابووین. منیش بچوکی مال بووم. باوکم به ده ست نه خوشییه وه
دهینالاند، دایکیشیم ئافره تیکی گوندنشینی ساویلکه بوو، که
نه هامت ی زۆری چه شتبوو. له لایه ک شه ش منداڵ و له لایه کی
دیکه ش هاوسه ریکی نه خوش... به لام سه ره رزییه کی
سه رسوپهینه ری هه برو بۆ به پتوه بردنی خیزانه که مان... ئاه له و
سالانه! خودا به سه ر هیچ که سی نه هینیت.

نه و خوشکه م که به ته مه ن گه وره ی هه موومان بوو، هه ره
ته مه نی منداڵیدا بوو هاوسه رگیری کرد.

بیگومان نه م هاوسه رگیرییه ش له سه ر خواست و به په زامه ندی
خۆی نه بوو، نازانم پتویست ده کات باسی بکه م که نه و
هاوسه رگیرییه چ ده رنه نجامیکی بۆ خوشکه که م ئاماده کردبوو؟!
په نگه خوی گه وره له پیناو کوتایی هیتان به نازاره کانی بووبیت

که پوځی برده وه بولای خوی و، پزگاری کرد... پزگاری کرد،
 به لام دیمه نی دوا هه ناسه کانی ژبانی تا ئیستاش ناخه
 ده سووتینیت و، وه کو خه نجه ریکی ژه هراوی ده روونم پارچه پارچه
 ده کات..

ئه وکاته به مندالی دووه می دووگیان بوو، له کاتی
 مندالبوونه کهیدا باریکی نااسایی به سه رهاتبوو، له بهر نه وه
 هاوسه ره که ی بردبوویه نه خوشخانه.. له وی، له بهر نه وه ی پاره ی
 ته وایان پی نه بووه بو چاره سه ره که کاری پتوستان بو
 نه کردووه، خوشکه که شم به هوی خوین لی پوشتنیکی زده وه،
 له سه ر جینگه که ی گیانی سپاردووه.

ئه م هه واله ش دلی دایکم و باوکمی داچله کاندبوو. ئیمه ی
 خوشک و براکانیشی جگه له خه م خواردن و بیچاره یی هیچ
 کاریکی ترمان له ده ست نه ده هات.

دایکی بی چاره م نه وه نده ناسۆری و تالای چه شتبوو، که بو
 ته نها ساتیکیش بی چاری نه سریناوی نه مده بینی. نه و پوژگاره
 من له پۆلی سییه می سه ره تایی بووم و، ئاستی نمره کانیشم زده
 باش بوون. له دوا ی مردنی خوشکه گه وده که م دوو خوشکم
 مابوون.

به داخه وه نه وان خوینده واریان نه بوو. دوو براکه ی دیکه شم
 له پیتا و گرته نه ستۆی بهر پرسیاریه تیه کانی مال نه یانده توانی

کاتی پټويست بڼ خوښندن ته رخان بکېن. له بهرته وه ښاره زوی
خوښنديان نه بو. له م نټره نده دا ه موو ټوميدېکي خټزانه که مان
من بووم.

چېنده ها جار دايکم و باوکم تکايان لي ده کردم:
"کوږم، زور هو لي بده... هم خوت و هم خوشک و براکانت
پزگار بکه..."

هم وشانه ي ټوان له و ژيانه سهخته ي ټيمه داو، له نه داري و
ه ژاري خټزانه که ماندا، جگه له سرکه وتن هيچ ه لېزار دنيکي تری
له بېری مندا نه ميشتېووه.

چېنده ها جار، په يمانم به خوم دابوو: "له سر ويستی خواي
گوره، سرده که وم و نټوه پزگار ده که م".

له بهرته وه به په روشي و خه مخزيبه کی زوره وه له وانه کانددا
تیده کوشام، له م لایه نه شه وه گوره ترين يارمه تیده رم (نيلوفر
خان) بو.

هر که گوښيستی ناوی "نيلوفر" بووم، ټاوږم دايه وه.
بڼ يه که م جار ټو پياوه سيما نورانييه م بينی، که ته مه نی
له نټوان په نجا بڼ په نجاوپنځ سال ده بو... بېگومان ټو
نيلوفه رهي ټو باسی لټوه ده کردم من نه بووم.
له و چيرؤکه پر نه هامه تيبه به رده وام بوو:

- "نیلوفه رخان مامۆستای سهره تاییم بوو. مۆفئیکی زۆر پۆخ سووک و دهست و دلّ خاوێن بوو، له هه مان کاتدا دیندار و داپۆشراو بوو. له ته مهنی گه نجیدا هاوسهره که ی و کچه دوو مانگه که ی له دهست دابوو.. له دوای ئه و پێشها ته وه ته مهنی خۆی بۆ خۆپندکاره کانی ته رخان کردبوو.. هه ر به م هۆیه شه وه بۆ من بووبوو هه فریشته ی شارۆچکه که، دایک و، مامۆستاو، هه موو شتیکی ئومید به خشی ئه و ناوچه یه.

له پێناوی ئیمه دا زۆر تینه دکوشا، هانی ده داین بۆ سهرکه وتن له خۆپندنه که مانه دا، به ره و لوتکه ی سهریه رزی ئاراسته ی ده کردین. شانبه شانی وانه کانیش له حکمه ت و جوانیه کانی ئیمانیشی بۆ باس ده کردین و تێی ده که یاندین.

باسی به خششه کانی په ره وردگاری بۆ ده کردین، چیرۆکی کاریگه ری له سه ر کازی پاست و دروست بۆ ده گێرپینه وه. ئیمه ش له به رئه وه ی مامۆستا که مان زۆر خوێش ده ویست، به گوێی دلّ گویمان بۆ ده گرت.

ئه و مووچه یه ش که وه ریده گرت له پێویستیه کانی ئیمه دا ته واوی ده کرد. چه ندین جار کراس و پانتۆلی بۆ ده کپین. چه ندین جار یارمه تی ده داین و هاوده ممان بوو. چه ندین جار ده رمانی بۆ نه خوێش په یدا کرد.

چەندىن چار دەولەتى لە يارمەتيدانى شارۋچكە كە مان
ئاگادار كۆردەو . ئۇ ھەموو شتېك بوو بۇ شارۋچكە كە مان .

جۆگە ئاويكى گەرە كە لە كەنارى شارۋچكە كە مان ھە بوو .
ئۇ دەوربەرە چەرە بە دارودەوھن . مىندالەكان لەوئى مەرپو
مالاتيان دەلەوھپاند .

ئارى جۆگە كە زۆر نىيە . بەلام لە بەھاردا بەھۆى ئاوى
باراناوھە قىوول و بەخرۆش دەبىيت و لافاۋ دروست دەكات ،
لەبەرئەوھ زۆر گىيانى لەگەل خۆى بىردوھ .

بەئى ، محمد كە يەك سال لە من گەرەتر بوو و ھاجەر كە سىئ
سال لە من گەرەتر بوو لە پۆژىكى بەھاردا كە باراناويش نىيە ،
دەچنە لای جۆگە ئاۋەكە بۆ لەوھپاندنى مەرپومالات . لەو پۆژەدا
باران دادەكات . ھەرچەندە كەمىك بارى بەلام مەگەر لە شوپنە
بەرزەكانى شارۋچكە كەدا زۆر دەبارىت كە دواتر لىژ دەبىتەوھ ناو
دۆل و جۆگە دەوھنەكان و ئاۋەكەى ھەلدەسىت ... بە داخەوھ
چوار مىندال لە مىندالەكانى شارۋچكە كە دەكەونە ناو لافاۋى
ئاۋەكە دەمىن . دوانىشيان مەھەد و ھاجەر دەبن .

ئۇ دوو مىندالەى كە وەكو ئاۋەكانيان جوان بوون بە بىستنى
ھەوالى مردنيان تووشى شۆك بووم . ئىستاش ھەست بەو ئازارەى
ئەكات دەكەم .

بەو جۆرە كاتى ئەو ھەوالە پېر ئازارە مان لە نىلوفەر خانى
 خۆشەويستەو پىنگەيشت.. ھەرگىز ئەو پووە پېر لە مېھرەبانى و
 سۆزەى لە پېر ناکەم. ئەو ھەوالە بە ئازارە.. ھەستەكانى گې
 تىبەردا.. ئەو پووداوە دلى مليۆنان جار پارچە پارچە کرد..
 ئەى دايەم و باوەم.. وشەيەك نادۆزمەوہ بۆ باسکردنى ئەو
 ئازارەى ئەوان چەشتيان...

لەگەل ئەو ھەشدا باوەى نەخۆشم وای لىھاتبوو كە نەيدەتوانى
 لەجىگەى ھەستيت. دايكىشم ھۆشى نەمايو، لە قسەى كەس
 تىنەدەگەيشت، كەسيش نەيدەتوانى لەو تىبگات.
 لە ناو خىزانەكەدا ھەموو پۆژىك ئازارەكان بەردەوام بوون.

خويىندنگەى خۆبەخشەكانەم بەدەست ھيئا:

من خويىندنى سەرەتاييم تەواو کرد، بە ھاوکارى خىرخوازەكان
 لە تاقىکردنەوہى خويىندنگەيەك سەرکەوتوبووم. لەوئ دەتوانم
 بخەوم و ھەموو خەرجيەكانيشم لەلایەن خويىندنگەوہ بوو.
 مامۆستا نىلوفەر پازى نەبوو بە پۆيشتەم بۆ ئەو خويىندنگەيە
 بەلام من زۆر مەبەستم بوو بچم. بەجۆرىكى تريش نەمدەتوانى
 بخويتم.

يەكەمين ھەنگاوم بەرەو ئەو سالانەى كە وادەزانم تياياندا ون
 بووبووم، بەرەو بى ئيمانى و بى دينى نا.

مالتاواييم له باوكى نه خوڅشم و دايكم و دوو خوشك و براكه م
كرد. به نارېحه ته تې زږى غوريه ت له ناخمدا و به نازاره وه
شاروچكه كه م به جې هېشت.

نېتر له شارېكي گه وړه و خوښنگه يه كي ده ولې مهنه، له
هوايه كي سهرگيژگري پږي يه كه مين دابووم.

زور كه شخانه، زور له به رزي ده ژباين. هه موو پټويستيه ك
له به رده ممان ناماده بوو.

به لام نه و راهانه ي به وگرمي خوڅه ويستيه ي ماله وه
گرتبووم، نه و ميه ره بانيه بې نه ندازه يه ي نيلوفه رخاڼ ليږه نه بوو.
هيچ كه سيش باسي نيمان و ديني نه ده كرد. ته نانه ت
پروپاگنده ي بچوك بچووكيش ده ستي پټكردبوو له باره ي
حه زره ته عيسا، پږحې پيرؤز، شارستانه ته نه وروپي و
بيروباوه پي مه سيحيه ت...

هه تا له ديمه ني زياترو زياترېش دا ده وري جيا جيامان پي
ده درا.

هه ر ساليك كه نيته په پي له سالي پابردو لايان شيرينتر
ده كړدين.

له پشودا نيمه يان ده برده ده ر، ناگاداريان ده كړدينه وه
"نه وان نه فامن، مړوڅي نه خوښنده وارن، نيوه گوځي بږ نيمه بگرن

بۆ خېزانە کانتان نا" بەم ئۆزگەرنە مېشكىيان پې دەکردىن. لە
پېشمدا ئامانجىكى ئۆز سەرنج پاكىش ھەبوو:

ئەگەر سەرگە وتووبويناھە و لەو جۆردە ئىھوان دەيان ويست
خۆمان پابېئناھە، دەنئىردراينە دەرەوھە و لە خوئىندنگەى باش
بەدلى خۆمان دەمان خوئىند، لە دوايىدا بەشېوھەكى جىاواز
دەمان توانى بگەپېئىنەوھە و لاتەكەى خۆمان.

بېگومان ئەوھى ئۆز خەيالى بەمەوھە دەکرد من بووم. كە بۆ
بەديھىنەئى ئەوھە شو و پۆز تەقەلام دەدا. ئامانج و مەبەستىشم
لەو پۆشستە ئەوھە بوو بېمە ھاركارى خېزانەكەم و لەو پۆزە
ئازارايانە بيان مېنمە دەر.

بەلام ئۆز دەرەنگ مەستەم بە شتەك كەرد، خوئىندنگە بە ھەول و
لېزانىھەكى ئۆز ئىمەيان لە شوناس و كەلتور و بېروباوھەى خۆمان
ھەنگاھ بە ھەنگاھ دادەمالى. بەلام ھەلېزاردنئىكى تىرىشم نەبوو.

كەك ئەھمەد تەنھا چىرۆكى پې پەندى باس نەدەكەرد، بەلكو
پەوى شاراوھەى ئەوانەشى پېشان دەداين كە لەئىز ناوى "خوئىندن
و پەرەردە" دا بە مەرامە گلۆھەكانىيان مېشكى گەنجى
كۆمەلگە مانىيان بەنج دەكەرد.

ئەمە بەپاستى بەسەرھاتى ژيانئىكى گەرنەگ بوو. ئىمەش بۆ
زانىنى سەرەنجامەكەى ئۆز بەچىئو سەرنجەوھە چاوەپى بووين...
ئەو بەردەوام بوو لە گېرپانەوھەى ئەو چىرۆكە ئەفسونەوھە:

خویندنگەم بە پلەیی بەرز تەواو کرد. بە پێوە بەرو
 سەرپەرشتیارەکان بۆ من چیان نەکرد.!! .. منیان وەکو پیکلام
 لە بەردەم هەموو سەرکەوتوانی خویندنگەکانی تردا نمایش کرد.
 بێ شک که لە لایەنی ماددیشەو منیان تێرکردبوو. بەلام لەپووی
 دەروونیهو ئەوەندە خۆیان بێ نیاز نیشان دەدا، تا ناخ و پۆحی
 منیان بە جۆرێک بەتال کردەووە که ئیتر لە چاومدا کەسایەتی و
 شوناس و بیروباوەڕو بەها کۆمەلایەتیەکانیان هیواش هیواش لە لا
 بچورک کردەووە.

ئەمەش کەسایەتی و ناسنامەیهکی تری بە من بەخشی.
 کەرمیە گەنجیکی دابراو لە میژوو و بەها کلتوری و گەرنگیەکانی
 دین و ئیمان، که هەموو شتێک لە ماددەو دبلۆمدا دەبینیت.

زۆر گۆڕدرا:

وەکو جارێک کۆسپەکانی مەملەکەت و ولاتەکەم ناخمی
 نەدەسووتاند، ئازارە بێ ئەندازەکانی خێزانەکەم دلی ناپەرەت
 نەدەکردم.

لە دەرووندا خەریک بوو پۆحیکی سارد وەک سەهۆل دروست
 دەبوو.

لەدوای سالتیک تێپەرپوون لەو زنجیرە ڕووداوانەیی ئەمریکا.
 گەشتبوومە جێگەیهکی گەرنگ. لە نۆزێک زانکۆ داوای وەرگرتنم
 کرد بە پشتیوانی پارەیهکی نۆدەووە دەستم کرد بە وانه وەرگرتن.

له لایه کی تریش له که رتیکې تایبته نیشم ده کرد. نه گهر پتو یست
بیټ کارزانیکې نه کادیمیو، ناویانگیکې باشم له زانسته که مدا
هه بوو، نه گهریش نه مانه نه بیټ به و پاره یی ناو بانك که هه مېوو
له ژيانیکې پله به رزدا که څه یالیشم نه کردبوو ده ژيام.

له ماوه ی تیپه پېوونی نه و هه موو کاته دا زږر له مه راقی
خیزانه که مدا نه بووم. ته نانه ته به مردنی دایکیشم زږر نه سوو تام.
وهك بلایی میهره بانی و به زه یی له ده روونمدا نه ما بوو،
هه سته کانم وهكو که پیان لآ هاتبوو نه یان ده بیست..

کاتې گه پامه وه بڼ ولاته که م و سهر دانی شاروچکه که مانم کرد،
وهك بلایی نه و یادگار یانه هی من نه بوون. خه ريك بوو بیزار یان
ده کردم.

پیشتر به بیستنی ده نگی بانگی مزگه و ته بچو و که کی
ته نیشتمان چه نده به په رښ و خوشیه وه پام ده کرد. به لام
نیستا هه مان بانگ بیزاری ده کردم و ده موت "نوی واز بیتنه ! نه م
بانگش ژاوه ژاو زږر ده کات..."

نه مه چ نازاریکه ! من گه یشتبووم به و که سه ی خه لك په نجه یان
بڼ پاده کیښا وهكو "زانا" یهك، به لام وهكو "پیاو" يك که سایه تی
خوغم له ده ست دابوو.

چونکه ئیتر به هاکانی خیزان و خوغم، وه فا، ترس له خوا،
لیپرسینه وه ی قیامت هیچ کاریگه ری له سهرم نه بوو.

به داخه وه كه وتبوومه حالتيك كه هه موو شتيك به ماده ده
ده بينى و نكوليم له هه موو به ما نيمانيه كان ده كرد.

ئه وه حالي نه خو شنه به رده وامه ي باوكم له سه ر جىگاو ئه وه
خوشه ويستى و سه سه رته ي چاو ه پوانيه ي خوشك و براكانم، ئه وه
گرنگيه زۆره ي خزمه كانم له پۆحمدا كه مترین جوولە ي دروست
نه ده كرد.

زۆر بىزار بوو بووم. به ك هه فته وه كو به ك سال ليم ده پويشت.
هه ر چۆن بىت ده مويست بگه پيمه وه ئه مريكا وه له و كلتوره
پۆژه لاتي به بىزار كه ره پزگارىم بىت. چونكه له و كلتوره دا
خونه ريت هه بوو، ياساو وه فا هه بوو.

منيش كه مرقىكى نازاد بووم ئه وه ي كه ده موت ده مكرد،
نه مده ويست هيج كه س بىته ناو ژيانمه وه.

له ماوه ي هه فته به كدا خواردنه وه م و جگه ره كيشانم له هه ر
جىبه ك پيم خوشه و چوونه ده ره وه ي شه وانه له گه ل دوسته كانمدا
دنياي پشه كرد بووم. ده بوو هه ركه س ژيانى خۆى بژى.

من بارى هيج كه سم هه لئه ده گرت. بۆ ژيانى هيج كه سىكى تر
پيگه م نه ده دا ژيانى خۆم بىزارو بىتاهه ت كه م.

كو تا پۆژم بوو له شارۆچكه كه. پۆژتيك دواتر ده گه پامه وه.
ئىواره كه ي باوكم نه خوش كه وت، بردنه شارى ئه ويش كه وته سه ر
من. پزىشه كان كارى پيويستيان كرد به لام كاره كه ته واو پاسه ت

بوو.. له ته نیشتم خوشکه که م سایده و براکه م حسین به ترسه وه
 وه ستابوون. کاتیک نه وانم له و حاله دا بینى. به راوردم کردن به
 خرم، "باشه من بزجی ئاوا نیم؟!" .. له گه ل نه وه دا که باوکم
 له هه موویان زیاتر منی خوش ده ویست. بزنه وه ی خرم نیگه ران
 نه که م. له سه ری نه مامه وه و پویشتم. به لام له ناخدا هه ستیک که
 له م سالانه ی کۆتاییمدا ته نانه ت بیریشم لئ نه کردبووه وه دروست
 بوو:

"ئایا من کوپی نه و ماله نه بووم؟!"

به لئ، من کوپی نه و ماله بووم. برای ته م دوو خوشک و برایه
 بووم که له بهرده می باوکمدا ده گریان و ده یاننا لاند.

کوپی نه و پیاوه ش بووم که له پۆژه کانی کۆتاییدا به فرمیسک
 پشته وه پیی وتم "ته نها ئومیدم تۆیت کوپم، سه ره تا خۆت،
 پاشان نیعه پزگار بکه".

به لئ زۆرم هه ول دا. خۆشم پزگار کرد. به لام نه ی خیزانه که م؟
 ئایا نه وان بۆ من گرنگن یان گرنگ نین؟!

ئایا نیگاکانیان بۆ ژیان لای من به های هه یه؟!

نه گه ر ژیا نی من له سه ختیدا بوايه تۆ بلیتی خیزانم چه نده
 لیعه وه نزیک بوونایه؟! نه ی بزجی من نه و خۆشه ویستی و سۆزه
 نیشان نه ده م؟! یان له بهر ساردبوونه وه مه له به ها کلتوری و
 بیروباوه په کانم..!

ئەو شۆكەى ئەوى گۆرى:

لە يەك چركەدا مېشكەم گۆرپا بە مەيدانى جەنگ. وەكو بلىنى لە
چەند چركەيەكدا خۆم وەن كرد، لەبىر خۆم چومەو.

بە تۆنىكى قورس كە لە مېشكەدا تەقىەو: "تۆ كىت؟"

بەلى، من كى بووم؟ بۆچى دەژيام؟ ئەگەر وەكو باوكم
بكە و تەمايە تە ساتە وەختى مردن و نزيك بوونەو لە مەرگ و چوونە
ناو خاك چىم بەسەر دەهات؟!

بەلى، من دەبووم بە خۆل، لە تەمەنى گەنجىمدا دەمردم.

بەلام من هېشتا خەيالەم مەيە كە بياننەنمە دى. من دەبوو نۆز
بژىم. باشە ئەمەم چۆن دەپاراست؟! ئايا تواناى ئەمەم مەبوو؟!
لەكاته كۆتايىيەكانى باوكەدا، منىش لىپرسىنەوئەى خۆم دەكرد.
ئەمەش لە مېشكەدا گەردەلوولى پىر مانا و تووپەيى دروست
دەكرد.

لە لايەك حسين و لە لايەك سايدە لە پشت باوكەو قورئانيان
دەخويند. منىش وەك ئەوئەى كۆپى ئەم كلتورە ئەبم خۆم وەكو
بيانىەك هەست پى دەكرد.

لە تەنىشت باوكم دانىشتەم. لە ناكاو چاومان كەوتە سەرەك.
ئاي خوايە ئەو چۆن سەيركردنىك بوو! وەكو ئەوئەى پرسىارنىكى
بە ئازارى لە من دەكرد. "كۆپم تۆ چىت بەسەر هاتووە؟!"
بە دەنگىك كە بە زەحمەت لىي تىدە گەيشتم:

- کوپم. من نیتړ ده پوم. به لام شتیک له تق ده پرسم.

- فەرموو باوکە.

- کوپم به من ده ئیتیت ئایا من هیچ کات دروم له گه ل

کردوویت؟

له وکاته دا ژیاڼی باوکم هه موویم هاته بهرچاو. باوکم نه و نه ده
میهره بان، نه و نه ده پر له هه ست و پاستگۆ بوو، نه گه ر هه له یه ک
یان درویه کی بچوک له ده مم ده ر بچوايه یه کسه ر ته و به ی پی
ده کرم و هه رگیز پی نه ده دا نه و هه له یه دووباره بیتته وه. نیتړ
له بهر نه وه زور به بی گومان وه لام دایه وه:

- نه خیر، باوکە.

- که وایه قسه کاتم هه موو کات پاست دهر نه ده چوو؟!

- به ئی باوکە.

چاوه کانی که میک داخست و پاشان کردیه وه. نه و پستانه ی وت
که دنیا ی منی سه ره و ژوور کرد.. هه روه ها له گه ل فرمیسک پشتنی
سه ر گوناکانیدا..

- کوپم، من نیتستا خه ریکم نه و شوینه ده بینم که بوی ده چم.

خوا ده رگای بینینی نه و دنیا ی بۆ کردومه ته وه. هیچ کات له
میشکتی ده رمه هیته کوپم.. خواو قیامت هه یه نه ویش ژیاڼی
ئیره ی بۆ ده نیردریت.

چی ده بیئت کورم ئەمە کۆتا تکامە لە تۆ.. بەرلەوێ دوا
هەناسەم بدهم ئیمانێ تازه بکەرەو.. من نامەوێت بپرۆم و لە
پشتمەرە نەوێهێکی بێ ئیمان بە جێ بهێلم، ئەگەر بەم جۆرە بپرۆم
ده بیئتە گەورەترین ئازاری ئەو زیانەم. "کورم پرۆ بکەرەو خوار
بۆلای بگەرێرەو."

لە گەڵ باوکم کە دوا شاھەتومانی مینا دووبارەم کردەوێ و ئیت
سەری باوکم کەوتە سەر کۆشی من.
بەجۆرێک لەوکاتەدا یەک گریان لە دەرووندا تەقیەرە.

گلێبە ئێو ئیمانەیی لە ناخمدادەسووتا:
هاوارم کرد:

- خوايە ئيمانم بە تۆ هەيە، تۆ هەيت..

ئەو دەنگ و هەرایە، ئەو گێژەلۆکەیی هەموو دونیای
کردبوو مەیدانی جەنگ ئەوەندە بەهێزو سەیریوو، کە ئیتەر دوا
ئەوێم بەبیر نایەت. کە هاتەرەو هۆش خۆم لەسەر جینگایەکی
نەخۆش پراکیشرا بووم. لەپشت سەرم پزیشکیکی سپی پۆش
وەستابوو. پێی وتم:

- خوا شيفات بدات.. ئەم پرۆدوانە زۆر سەخت لێمان
دەگوزەرێت. ساتی مردن ئاسان نیە، خودا زیانیکی بەخێرو
جینگای باشت بەنسێب بکات.

پزیشکی سیما نوورین و زمان شیرین بهرلهوهی من پیرسم
خۆی وتی :

- پتیوست بههیچ چارهسەرك ناكات. هەتا پشت بهستن و
باوهپتان زیاد كات بهرگریستان زیاد دهكات. ئیوه كارەكانتات
بسپێرن به دادوهەری گەردوون. چونكه ئیوه تەنها بەندهی ئەون،
پلانیەكان بەدهستی ئەون.

هەك ئەوهی پزیشك ناخمی خۆیندیپێتەوه. ئەوهنده به مانا
مه بهستهوه وشەكانی ئاسودهیان دهكردم. وهكو ئەوهی بلیت :
"واز لهو بێ دینی و بێ ئیمانیه بهێته، ئیتر وهروه به خۆتدا."

یادهوهریهكانی كاك ئەحمەد ئیمەیی لهخۆمان دهبرد. ئەوهی
گوێی بۆ ئەو هەموو بهسەرماته بهنازارانهی ئەو زیانه دهگرت
تەنها ئیمە نهبووین. بهلكو هەموو ئەو كەسانەیی دهووبەریشمان
به سەرجهوه گوێیان گرتبوو. خانمێکی خزمەتگاریش كه به
كارێکی خۆی هاته ئەو دهووبەرە، ئەوهنده سەرنجی پاكیشابوو
بهجۆرك نەیدهتوانی جیاپێتەوه.

كاك ئەحمەد بەردهوام بوو:

- باوكمان ناشت.. هەك ئەوهی ئەو كەسەیی نێژدا باوكم نهبوو،
من بووم. له هالێكدا بووم كه هەموو دنیا بهسەردا پووخابوو.
لهسەرسوپمان و دوودلییهکی گەورەدا نەمدەزانی چی بكەم و
چۆن و لهكوێوه دەست پێ بكەم.

من زانایه کی به ناویانگی بتی نیمان بووم. ژیان و یادگارییه
کژنه کانم به قهله میځ بق لانه ده برا. به لام دوا دواکاری باوکیشم
له گه ل کژتا هه ناسه یدا پوځمی مه ست کردبوو.

باشه من نیستا ده بوو چی بکه م؟ له کوپوه و چۆن ده ست پی
بکه م؟ له نهسته نبول هاورپیه کی ناسراوم هه بوو. نه و که سیک بوو
سه ره پای ژینگه ی خویندنه که شی، که سایه تی و کلتورو
باره په که ی به پاریزدوایی هیشتبوویه وه. ته له فوژم بق کردو باسی
حالی خومم بق کرد.

نه و وه لامه ی نذر سه رنج پاکیش بوو:

— هه ر نیستا له و ده ورو به رانه دور که وه ره وه... نه گه ر ویستی
که پانه وه ی تز زیاد بکات په نگه بکه ویته سه ر زمانی خه لک. له
نیستاره له سه ر بابه تی نویژو خواو نیمان و پیغه مبه ر له ده رگای
هیچ که س مه ده، له به رنه وه پیویسته که سانیک له ناستی خوت
بدوزینه وه که په یت پی به رن. نه گه ر نه م هه لباردنه ت به باشی
نه که یت، هه ندیک که س په نگه نه و پیویستبوونه مه عنه ویه ی که تز
ده ته ویت نه یبه خشن پیت و ساردیشت بکه نه وه.

پیویسته سه ره تا له دنیا ی دل و ده روونتدا زه مینه یه کی باش
ساز بکه یت. نه گه ر مرقو بق به ندایه تیکردنی، باری ده روونی
به ته واوه تی ناماده نه کات نه و په نگه بق ماوه یه کی که م نه و
هه ست و جوش و خرۆشه به رده وام بیت و دوا یی ته و او بیت. بق

بەردەوامی و کۆتایی نەهاتنی ئەمەش تاكو هەمیشە تێریت لێی
پێویستە لەسەرچاوەی ئاوەكە بخۆیتەو.

داواکاریەکی زۆر سەیر:

- واتە؟

- دەمەوێت بچیتە حەج یان عەرە. باوەڕم وایە ئەگەر بچیت
ئەوێ و لەو هەوایە ئێوە جێگانه هەناسە یەك بەدەیت تەو بێو
گەڕانەو یەکی پاستەقینەو بێ گومان بکەیت.

- ئایا!.. ئایا شتی وادەبێت! کەسێك کە لە سنووری خواو
ئیماندا جوولە یەکی نەکردبێت بچیتە حەج دەبێت چی بکات؟!
بەلام بپیارم بە خۆم دا.. کە بیرم لەو بیرۆکە یە دەکردەو کەرم
دادەهاتم:

" ئەگەر خودا مەبێت لەو جێگایانە دا دەبێت نیشانە یە کم
نیشان بدات کە دەبێتە هۆی پەشیمانی و گەڕانەو. ئەگەریش
نەبێت "حاشا" ئەوا وەکو سەردانیکی گەشتیاری لێدێت".

ئەم نزیکبوونەو یە مەم پەسەند کرد. بۆ پۆیشتن بۆ حەج هەولم
دا. سەیری ئەو نسیبە بکەن، زۆر جوان بوو. لەگەڵ گروپیکی
تایبەت پێکگەوتم و پۆیشتە حەج.

تەماشای کاری ئەو خودا مەزنە بکەن. هاوسەفەری پێگەو
ژۆرە کەشم زاناو نووسەرێك بوو. واتە لەگەڵ زاتیك هاوسەفەربووم
کە دەیتوانی لە دنیا ی من تێیگات.

نازانم چۆن ئەو شتانه تان بۆ باس بکەم کە تیاياندا ژيام؟!
چۆن باسی جوانیه کانی ئەو هەریمە مەعنه ویه تان بۆ بکەم! چۆن
هەوای مڕۆڤ پاکژکەرەو و سەر سۆرەینەری مەککە و مەدینه تان بۆ
بەینمە سەر زمان؟!

ئەوئ ئەوەندە جێگە یەکی ئارام بوو. ئەوەندە نزای وەرگیراو و
ئەوەندە پارانەو و ئەوەندە سەردانی زاتی پاک و بەرزى تیدا
کراوو، کە مڕۆڤ لە بینینی ئەو جوانییانە تەواو سەرخۆش دەبوو.
منیش لە ناخدا دەموت و دەپارامەو: "چی دەبیت خواپە
گیان ئەو هەستە بۆ وێنانە لە منیشدا بژێنە، منیش بخەرە ئەو
جیهانە ئەفسوناویانەو".

لە دەمی کاک ئەحمەدەو پژانی هەنگوین بەردەوام بوو.
ئیمەش بە تەواوی هەناسەمان گرتبوو. گوێمان دەگرت:

- کە چوینە ناو مەککەو، من ئێتر لە پەيوەندیم لەگەڵ
دنیاپەکی جیاوازی تر دەهستم بە ونبوونی خۆم دەکرد.
ئەو هەناسانە تەنانت ئەو هەواپەیی ئەوئ، پۆجی
دەژياندهو... ئەو هەستە گەرمەیی ئەوئ دەروونی فێنک
دەکردەو.

لە ئوتێلە کەمان نیشتەجێ بووین. ئەو هەلسوکه وتی نزیکیی و
گەرم و گۆپی نواندنەى هاوێپێ ئوورە کەشم کە بەرامبەر مەیبوو
ئەوەندەى تر کاری تێدەکردم.

دنیای گه وره:

به لام چۆن باسی نه وهوا فراوانه و نه و مۆف
سه رسوپهینه ره بکه م کاتێ چووینه ئیحرام به ستن و ته وافی
که عبه! نه وهسته نه بینراو و نه وه سه ره ته گتوپه ی
له ناخدا دروست ده بوو چۆن بهیئمه سه ر زمان؟!
له ئوتیله که ماندا نزیکێ کاتژمێرێک پالکه وتم تا کو پشو بدهم.
له و ماوه یه دا چاوه کانم پامان و میشکیشم له خه یالدا بوو.
پروخساری دایکم هاته پیش چاو..

به و پروه شیرین و میهره بانه یه وه که پیتی وتم:
"کوڕم منیشت له بیر نه چیت، نزا بق منیش بکه" یه کسه ر
هه ستامه سه رپێ... له وانه یه نه وه یه که مین جار بووبێ نه وه نده
دلم سووتا له به رامبه ر دایکمه دا.. نه و بێ نه وه ی هه یچ پشوو یه که له م
دنیا یه بدات پۆیشته. له وانه یه منیک دوا ی نه وه هه موو گونا هه
هه لانه م به هۆی دوعا وه رگیرا وه کانی دایکه وه بیت که پیم نا وه ته
نه م جیگه پیرۆزانه.

– ئاه دایه گیان ئاه!

له هه ر جێیه که ده نگێ دایکێک ده بیستم دلم ده کو لێ، وه کو له
ئاگری ته نورد..

ئەو چىرىكەي كاك ئەحمەد چەندە لەوھى مەن دەچوو.. پەنگە
ھۆى سەرەكى ھاتنى منىش بۆ ئەم پۈگەو جىگە پىرۆزانە نزاو
پارپانەو بەكۆلەكانى دايكەم بووېى كە لە دلەو دەيكرەن بۆم.

ماناى واىە دايك و باوكەكان ئەوئەندە بەراستى و ئەوئەندە لە
دلەو نزا بۆ ئەوئەكانيان دەكەن و نزايان بۆ دەخوازن كە خواى
گەرەش نزا پراستىەكانيان ناگەپىنئىتەو.

ئاھ.. دايە.. ئاھ! ئەگەر بزائىت لە ئەبوونى تۆدا چىم
چەشتوو.. ژيانى بۆ تۆيى چەندەي فېل و تەلەكە بەسەرھىنام
ئەگەر بىيىستىت...

بەلام شكور بۆ خودام كە ئەم پىوارەي كىردە نسييم. ماناى
واىە ئەم چاكەيەي خواى گەرە، لەبەر ئەو پارپانەو نزايانەي تۆ
بوو كە خوا بەنسيبى كردم.

كاك ئەحمەد لە گىرپانەوھى يادگارىە پەر لە ھەستەكانى
بەردەوام بوو:

– لەگەل ھاوپۆكەم پۆيشتىنە لای كەعبە.

خودايە چ دنيايەكى سەرسوپھىنەر بوو! لەباسكرەن
نەدەھات.. كاريگەري ئەو ھەوايەي ئەوئى لەسەر پۆخى مەزۇ چ
عەشق و ھەستىكى دروست دەكرد.

ئەوئى تەنھا دنيايەك نەبوو.. بەلكو دلى ھەموو موسولمانان
بوو. كە لەناو دلى مەزۇدا لىي دەدا...

له ناو ئه و قهره بالغیه مه حشریه دا نقوم بووین.. له پێشمه وه
هاوێنکه م و منیش به دواى نه ودا.. هاوێنکه م له بهر نه وه ی پێشتر
هاتبوو، ته واو بۆ من وهك پابه رێك وابوو.

ده ورو بهرمان پرپوو له بهرز بوونه وه ی دهنگی هاوارو پارانه وه و
نزاو ته و به کردنی که سانیك که ئاوی دله کانیا ن هاژه ی ده هات...
دواى نه وه ی چهند ههنگاوێکمان نا، له بهرام بهرماندا که عبه ی بێ
نه ندازه سه رسو پهی نه ر ده رکه وت.

مالی خودا :

ئه وێ مالی خودایه .. ئه وێ ئه و شوێ نه یه که پێغه مبه ر چۆکی ئی
داوه ... ئه وێ ئه و شوێ نه یه که هاوه لان و زانا یان و زاتی به رز
تیایدا پاراونه ته وه و فرمێسکیان پرشتوو.. ئه و مه له که ته یه که
نزا ی تیا ناگه پێنرێ ته وه .

به ملیۆنان که س به ده وریدا ده سو پێ نه وه "لبیک" ده لێن.

به ملیۆنان که س ده ستیا ن به رز کردۆ ته وه و "خودایه ئاشتمان
که ره وه" ده لێن.. به ملیۆنان ده رگای دلایان کردۆ ته وه "خودایه
بمان به خشه" ده لێن..

فرموون له وه وایه تێر ببن...! چۆن تێر ده بن؟ منیکی
گونا هبار که به و جوړه سه ر سو پما و و خرۆشاوم، بیرم له
ئه ویندارانی خوا و پێغه مبه ر ده کرده وه ده بیته حالیان چۆن بیته.

زیاتر بهرگهی ئه وههستانه ی خۆم نهگرت که دلێشم بۆ ئه
خۆشهویسته م لێی ده دا.. ده موات "خودایه ! بهنده یه کی
گونا هباری وه کو من هاتۆته ده رگا که ت. چی ده بیته تکایه منیش
قبول بکه".

ئه و جیگه سه رسوپهینه ره، ئه وه وا ئه فسوناو یه، ئه و دنیا پر
نهینه منی به جۆری که له نامیز گرتبوو که هه موو گه ردیله کانی گیانم
ته نها یه که پسته یان ده وت "خودایه لیم خۆش به، خودایه لیم
خۆش به" له گه ل هارپێکه یه که مان له با وهش گرت.. "خودایه چی
ده بیته ئیمه له خۆت دوورمه خه ره وه.. ئیمهش بخه ره پیزی
ئه وانه ی پێیان ده لێیت لێتان خۆش بووم". "چی ده بیته
گونا هه کانه مان بسپه وه تا پاک نه بینه وه له م جیگه یه دوورمان
مه خه ره وه". له تۆ زیاتر ده رگایه که مان نیه، ئومیدیکمان نیه، له تۆ
زیاتر تکایه که مان نیه... چی ده بیته خودایه.. چی ده بیته...

له ده وری که عبه و له نێوان سه فاو مه ره ودا به چه ندین کاتر مێر
چۆ که مان داده داو ده پاره یه وه له گه وری هه موو گه وریه کان...
مه گه ر گه وریه ترین شیرینی و دلخۆشی و زۆترین پشوو ی پۆخی
مرو ف له فرمێسک پشته ن و سه ردانه واندندا نیه بۆ خوا ی خۆی!..
ئه و ماوه ی ده پۆژه ی له مه که که بووین، هه ر له ده وریه ی
که عبه بووین، هه موو چرکه ساته کانی مان هه لمریه ناونا خمانه وه،
هه موو کاته کانه مان تیایدا توایه وه..

ئەو مالى دىنبايىيەى كە دەوترىت، بەچەند دەنك خورماو چەند
قوم ئاوى زمزم تىگە يىشتىن..

بەجۇرىك دل و پۇرچان لەو ھەوا نەبىنراو ھەست پىننەكراوہى
كەعبە كاريگەر بوو. دەبىت "تەوبە و گەپانەوہ" كە دەيانتوت. ھەر
ئەمە بىت...

ئىمە لەو ھەوا مەعنەويەدا پاستىيەكانى ئيمان و قورئانمان
دۆزىيەوہ، ھەزو چىژى ئىسلامان دۆزىيەوہ، لە ھەمووشى
گرنگتر خۇمانمان دۆزىيەوہ.. مەگەر گرنگترىن شت لە ژيانى مرقۇ
دۆزىيەوہى خۇى نىہ!..

بەلام ھىشتا پاستىيەكانى ئەو جىھانەى وەكو خەون و خەيال
بوو تەواو نەبوويون.. لەدواى ەەرەفات كە تيايدا گوناھەكان
دەتويىنەوہ، دىناى سەرورمان "مەدينە" ھەبوو...

جۆش و خرۆشىكى سەپەر:

ئەو گەرم گورپى و خرۆشانەى ئەويمان پىش چەند پۇژىك
بىست..

كاك ئەحمەد باسى دەگردو ئىمەش ھەندىك جار وەكو مندال
خۇمان پىپرانگىرىت، ھەندى جارىش لەسەر كورسىيەكانى ناو
فېركەكە دەتويىنەوہ. بىنىنى ئەو جىگە پىرۆزانەى كە تەنانەت
خەيالەكانى مرقۇش دەخرۆشىنىت. كى دەزانىت دەبىت چ
خۆشەختىك بە مرقۇ بدات؟!

ههسته بزواو و فرمیسکه وشك نه بووکانی ئۆزله م خان و نورای
خان له لای پاست و چه پهمه وه له ناو ملکه چی زۆری گێرانه وه کانی
کاک نه حمه ددا جوانی و شیرینه کی جیاوازی دروست کردبوو.

دلّمان وه کو بالنده په کی گیرای لی هاتبوو له لایه ن پتویه که وه
که ده په ویت هه لبت و بفریت... خودایه نه و خرۆشانه چی بوو؟
وه کو نه وه ی به میترتین بوومه له رزه ی جیهان لی دابن، پوختاری
شیواو و ههستی بزواو و دهروونی سه ره و ژوور کراومان ئیمه ی
که یاندبووه چیژیک که تا نه و پژه نه مان چه شتبوو.

خودایه چی ده بیّت، له م جیهانی ئاسووده یی و له م ده روزه ی
خه ون و خه یالّه جوانانه ئیمه جیا مه که ره وه.

که میك پروم وه رگێرا به ره و پشته وه، نه و دیمه نه ی که بینیم
هیچ له گه لّ نه وه ی ئیمه جیاوازی نه بوو.

کاک نه حمه د دهسته سپی به دهسته وه بوو. که به سه رهاته که ی
بۆ ئیمه ده گێراپه وه چاوه کانیشی ده سپی. له گه لّ نه وه شدا ده نگه
پچر پچر و له رزیوه که ی هه ستیکی سه یری ده رده خست که
به پاستی له ناخه وه قسه ی ده کرد.

نه ی کاک مه تین و سه یدا؟!

له پاستیدا سه یدا وه کو نه وه ی له هۆش خۆی چوویی وابوو...
چاوه کانی سووربوو بوون و لیوه کانی ده له رزین، فرمیسکه
پژاوه کانی سه ر گۆنای ته واو نه ده بوون. کاک مه تینیش سه ری

داخست بوو له و که شه پر له هه ست و گه رده لولی هه سره ته دا
هه و للی ده دا به رگه بگریټ.

نهم دیمه نه ی ناو فرۆکه که کاریگری له سره کی دروست
نه کړد بوو؟

هه موو نه و پټیوارانه ی که ده نگیان ده بیست، نه و
خرمه تکارانه ی ده هاتن و ده چوون، هه موو نه و خه لگی هؤگری
بیستن بوو بوون...

نای خودایه چی ده بیټ له ناو نهم که ش و هه وا جوانه دا نیمه
وه رگړه، له جوانترین گه شتی ژيانماندا ده ستنیشانمان بکه. له
تیکه ل بوونه وه مان له گه ل نه و دنیایه ی تر یارمه تیمان بده تووشی
گونه نه بیښه وه.

خودایه چی ده بیټ، نرای نهم به نده گونه هبارت قبول که..
له ناو دلی فرۆکه که دا که نه و گفتوگو سه رنج پاکیشی تیا دا
بوو، په نگه نه وه پازاوه ترین هه لفرینی بوو بیټ. نه و پڼگه یه ی
به ره و نه و جیگه پیروزانه ی ده بردین له هیچ پڼگه یه کی تر
نه ده چوو. نه و پټیوارانه ی ناو پریزه کانیش مړؤ نه بوون.

نه و پؤژه، نه و کاتانه هه مووان خرؤش ابوون. دلی هه مووان
به جؤړکی تر لیتی ده دا، ده روونی هه مووان له به هارټکی تر دا
ده ژیا.

نیمه به تەواوی چوو بووینە ناو باسەکانی کاک ئەحمەد دە یگێرپایەو. جگە لەو دەنگە ی ئەو هیچ دەنگێکی تر نەدەگەیشتە ناو گوێمان وەک دەلێن "وێکو ئاو دەمان خواردەو". بەلێ نیمەش ئەو یادگاریانەی تیرمان لێ نەدەخواردن وەک ئاو دەمان خواردنەو.

کاک ئەحمەد بەردەوام بوو:

— پزێشتنمان بۆ مەدینە، جیاوازتر بوو.

لەسەرەتارە دیاربوو کە ئەم پێگەیەش چەندە جیاوازی لەبەرئەکراوە لەگەڵ ئەوەی کە بۆ من تەواو جیاوازیبوو و گرنگی خۆی مەبوو. چونکە ئەو خەونە ی لەکۆتا شەوی مەککەدا بینیم هەموو دنیایمی داوو بەسەر یەکدا.. چۆن لەبیری دەکەم؟ بە چ شلەژاویەک لەسەر جیگا کەم هەستام؟! چۆن نایەتەو بەرم ئەو گەرم و گۆپی تۆفانە ی منی لە خۆم بردبوو؟ چۆن ئەو لە میشکم دەرکەم کە یەکسەر هاوێشکەم لە دەورم کۆبوونەو و تیان: "چی بوو؟"

ئەو شەو:

بەلێ ئەو شەو.. بەر لە دەرچوونمان بەرەو مەدینە..

لەپاستیدا ئەو شەو زۆر بە خەمباری و بێ تاقەتی خەوتم. ئاسان بوو بەجێ هێشتنی ئەو دیمەن و کەش و هەوا یە مەککە؟ ئاسان بوو مائێتاوایی کردن؟! جیابوونەو لەو جیگە یە ی زۆرینە ی

پیغه مبه‌ران و له سه‌روو هه‌موویان سه‌روه‌رمان "الله اکبر" یان
تیادا کردووه.

ئاسان بوو له پشته‌وه به‌جی هیشتنی ئه‌و کاتانه‌ی دوعا‌کانیان
تیادا قبول بووه و نه‌گه‌راوه‌ته‌وه، هاوه‌لان خوین و گیانیان تیا
به‌خشیوه؟! ئاسان بوو جیا‌بوونه‌وه له‌دلی مه‌عنه‌وی دنیا، که ده
پۆژه هه‌وا پر له له شیفاکه‌ی ده‌که‌مه ناو سه‌یه‌کانمه‌وه؟!
ئه‌و شه‌وه.. شه‌ویکی جیا‌وازیوو...

له‌به‌رئه‌وه‌ی ئه‌وه کوتایی جیا‌بوونه‌وه‌مان بوو، لای که‌عه
چۆکمان دادابوو ده‌پارینه‌وه.. "نامین" مان کرد بۆ ملیۆنان
دوعای که له‌وی ده‌کران. له‌گه‌ڵ ئه‌و به‌نده هه‌ژارو نه‌خوینده‌واره‌ی
ته‌نیشتم که ده‌ستی کرد‌بووه و ده‌پاراپه‌وه "خودایه‌ من
نه‌خوینده‌وارم خویندنه‌وه و نووسین نازانم، نازانم ده‌بی‌ت چۆن
دوعا بکه‌م. چی ده‌بی‌ت خواجه من هه‌له‌م کرد بمبه‌خشه".

ئه‌وه‌نده کاریگه‌ری له‌سه‌رمان دروست کرد‌بوو. ئیمه‌ش ده‌مان
وت: "خودایه‌ له‌به‌ر پێزی ئه‌و دوعایه‌ی ئه‌و به‌نده هه‌ژاره‌ت
ئیمه‌ش دووباره بۆ ئه‌م جیگه‌ پیرۆزانه بگه‌رێنه‌ره‌وه.."

مانای ئه‌وه‌یه دوعای ئه‌و به‌نده نه‌خوینده‌واره قبول بوو و
خواش ئیمه‌ی دووباره خسته‌وه سه‌ر ئه‌م پێگه‌یه.
به‌لێ ئه‌و شه‌وه...

ئەو شەو تەنھا چەند كاتژمئىرىكى كەم پشوو مان دا و سى يان
چواری بەيانی كەوتىنە پى...

لەگەل ھاوسەفەرە كەم بەيەكەو بووین.. ئەو كەوتە
خویندنەو ەى "جەوشەن" منیش لەسەر جىگا كەم پاكشام. نىو
كاتژمئىر، خەوم لىكەوت يان نا ئەو دىمەنە سەرسو پەينەرەم
بىنى...

كاك ئەحمەد وەكو ئەو ەى دىسان ئەو خەو ببىنىت بەرگەى
نەگرت و دەستى كرده گریان.. ئەو ئاگرە كەتە ناو ەستى
ئىمەش ..

ئىمەش خۆمان پى پانەگىراو لەگەل كاك ئەحمەد لەو ەوایە دا
لە ھۆش خۆمان چووین..

دەنگى سەيداش كە وتى: "خودايە بىكەرە نسیبى ئىمەش"
ئەو ەندەى تر كاریگەر سووتىنەر بوو كە ەموو گەردیلەكانى
گیانمان "نامین" ى كرد.

كاك ئەحمەد لەگەل دانە دانە پشتىنى فرمىسكدا وتى:
— لەناو مەككە دا بووین، ەمووان سەریان بەرەو ئاسمان بەرز
كردبوو ەو بەرەو مەيدانىك پایان دەكرد. بەلام مەيدانىك بوو
لەناو ئەو لمى بیابانە دا، دارستان و میزگ...

لەناو ەپاستى دا گردىكى نەبىنراو، بینایەكى ئۆر جوانى
لەسەربوو كە چاوەكانى ئەبلەق دەكرد.

هه مووان وه كو لاقاو به ره و نه وي ده پويشتن... من و
هاوسه فره كه شم پيگه وه پامان ده كرد به ره و نه و مه يدانه ي
پوناكيه كه ي چاوه كانى ده برد... به لام بؤ كوي و بؤچى ده چووين
نه مان ده زانى...

هه تا نزيك بووينا به ته وه ده نگ به رزتر ده بوويه وه: "نه م
مه يدانه هي سه روه رمانه، له وي پيغه مبه رمان ئومه ته كه ي قبول
ده كات. به لام كرده وه ي باش نه نجام ده رنه كات".

له و كاته دا ئاگرنيك كه وته گيانم.. نه گه ر كرده وه باشه كان
قبول كات نه ي ئيمه؟ واته ئيمه قبول ناكات؟ چؤن قبولي كات،
مرؤفيك له و ته مه نه ي سه رپيچى خوي كرديت و له فره مانه كانى
ده رچوويت چؤن ده كريت پيغه مبه ر قبولي كات؟

تؤ بلئي له ميهره بانى و سؤزيه وه نه لئيت "ئيوهش وه رن!"
يان ده لئيت "نه وانه دورخه نه وه، ليژه چي ده كه ن!"؟

له ناخمدا شه پيكي سه ير هه بوو.. ناتوانم باسى بكه م له و
هه سته ي منى بي ده رمان هيشتبوه وه. نه و خرؤشان و گهرم و
گورپه چؤن له ناو ده ماره كاندا بلؤ بووبوه وه..

تيكه له به و خه لك و ده نگه بووين كه به ره و نه و جيگه به
ده چوون.. ده رگايه كي نؤر گه وره هه بوو..

نه وه نده نزيك بوونه وه و قه ره بائغي بوو، نه وه نده
سه رسوپماو بوون هه مووان ده يانويست زوو به رؤن و له و ده رگايه

بچنه ژووو بگه نه ئه و جوانيانه ی پۆحه کان پۆشن ده کاته وه،
بگه نه خزمهت پيغه مبه ر که سه ربه رزه به هينده ی هه وره کان.
به لام له ده رگا که وه ته نها ئه وانه ده پۆيشتن که ناويان بانگ
ده کرا...

من خۆم پانه ده گرت له جيی خۆم، ئه وانه ی ناويان
ده خويندایه وه ده پۆيشتن.... له کۆتاييدا هاوسه فه ره که شم
بانگکرا.. به لام هه ر چاوه پوان بووم... چونکه من بانگ نه کرام و
دواييش ده رگا که داخرا.. له خۆپا ئومپيده وار بووم. دواى ئه وه ی
بيگه رديى مندا ئيکی گوندم واز لى هيناو پووم له ديك و باوكم
وه رگيڤرا، کلتووو باوه پو خوام له لايه ک به جيی هيشت و ژيانتيکی
جياوازم هه لېڤژارد، له خۆپا ئومپيده وار بووم... ئايا ئه مه
گونجاو بوو؟!

بئى گومان نه خيڤر.. پيغه مبه رمان که سى گونا هبارو هه له که رو
پيسى وه کو من بۆچى بانگ بکات؟! .. ئيمه شياو نه بووين.

ئومپیدی منى خاموش کرد:

نيتر نه کاته خۆم له ده ست دا.. وه کو بلایى کاک ئه حمه د
باسى منى ده کرد نه ک خۆى.. وه سفى منى ده کرد که ته مه نم له
حه رام کردندا به سه رپر دووه. ئه وه ی باس ده کرد که چه نده
هه له بووم که خه يالم دروست ده کردو ئومپيده وار بووم...

چون ده بوو پټځه مېر که سيک قبول بکات که ته مه نی هه مووی
له درؤ و هه له و زیناو سه ریچی دا به سه ریږدیټ؟!

من له خړپا نومیده وارېووم، له خړپا خه یالم ده کرد، من له خړپا
خړم هه لده خه له تاند.

نه وهی شیاوی قورسترین سزایه نیمه بووین. نیمه شایسته
به وشوینانه نه بووین. به و پیسیه ی ناخمان نه ویشمان پیس
ده کرد.

که وایه نه م سه فوره بؤچی بوو؟! بؤچی هه له سه ره تاوه
هاتینه سه نه م پړگایه ی که لئی نا نومیدین؟

نیر هه له م کاتی ته واو پووخان و ته واو بوون و نا نومیدیه مدا
ده نگی هاواری سه یدا به رزبوویه وه:

"کونا و تاوانه کان چنده زږین با بېن، نه ونده به سه به نده
ته به بکات و پړگه ی خوا بگریټ.. ده رگاکانی نه وه رگیز
دانا خړیت".

هه ناسه یه کی قولم هه لکیشا. نه مه هه ناسه یه ک بوو که له
کاتیځدا خه ریک بیټ بخنکیت ده یکیشیت.

کاک نه حمه د به رده وام بوو له و خه ونه ی که ده روونمانی
هه ستاندبوو، هه سته کانمانی هینا بووه سه ر زمان:

— من له دنیای خړمدا ته واو تو ابوومه وه. ته واو له و کاته دا بوو
هاوسه فوره کم هات و به زه رده خه نه وه قولمی گرت.. وتی

"ببین، کئی چاوه پروانت ده کات؟! .. به په نجه ئیشاره تی بۆ لایه ک کرد، ئاوپم دایه وه دایک و باوکم بینى... پام کرده لای ده رگا که. بۆنه خۆشه که ی دایکم که وه کو میسک بوو هه لمژی و دهسته سپیه کانی باوکم ماچ کرد.. خودایه ئه مه چ یه کتر بینینه وه یه کی به رگه نه گیراوبوو.. باوه پیتنه کراوبوو.. ئه مه چ جوانیه کی له بیر نه کراو بوو!

به رله وه ی من بپرسم دایکی میهره بانم وتی : "ئیمه زۆر باشین کوپم، سه روه رمان ئیمه ی برده لا خۆی. زۆرمان دوعا بۆ تۆ کرد. إنشا الله سه روه رمان تۆش قبول ده کات چونکه دوعای دایک و باوک ناگه پیتنیتته وه."

به وه ههسته ی که ناخ و دلئی ده سووتاند به ناگا هاتم، هاوارم کرد: "یا رسول الله منیش قبول بکه! .."

نازانم چه ندیک ناگام له خۆم نه ما بوو.. که هاتمه وه هۆش خۆم له ناو باوه شى هاوسه فهره که مدا ئاره قم چین چین ده پشت.. سه روه رمان منی قبول نه کرد، به لام ئه گه ر زۆریش بچوک بیئت نووری ئومیدیک هه ره یه. مانای وایه دوعای دایکم و باوکم ناگه پیتته وه إن شاء الله ئه گه ر پتیه کی ده ریا زیوون هه بیئت، نووری ئومیدیک هه بیئت له سایه ی دایک و باوکمدا ده بم.

گه وهره ترین به خششی خوا بۆم ئه وه هاوسه فهره بوو، مه گه ر من له گه ل کئی دۆست و هاوپی و هاوسه فهره بووم...!

ئەو ھەم زانايەك بوو، ھەم كەسنىكى كۆمەلایەتى و ھەمیش
 یەككەك لە ئوممەتى پێغەمبەر كە بەر شەفاعەتى كەوتووھ..
 خودایە ھەر ئەتۆی ئیمە بەپێوھ پادەگريت.. چى دەبیت لەخۆت
 جیامان مەكەرەوھ. چونكە جگە لەوھ شەرەف و پزىو ئەتەكیتىكى
 تر نیە.

"دایكم" لەقولاى ناخەوھە و تەم "دایكە" تەنھا ئومیدم تۆیت
 ئەو دوعا قبول كراوانەى تۆ.. ئەو ژيانە پەر نارهەتەت و ئەو
 ئائومیدنەبونانەت لە خواو ئەو ھەست و نزىكانەت إنشاالله ھەم
 خۆت پزگار دەكات، ھەم دەبیتە ھۆكارى پزگارپوونى منیش..
 ئەگەر بزانیەت ئەمەم چەندە لە خوا دەوێت دایكە.. ئەگەر بزانیەت
 بۆ ئەمە چەند شەوم پۆژ كردۆتەوھ.

ئەگەر بزانیەت ئەو ھەموو فرمیسكەى بۆم پشتووھ.. نازانم خوا
 دەرگای خۆى لە من دەكاتەوھ؟! دایكە ...!

فرمیسكەكانى نەدەرژان:

— گەشتى ژيانم.. ئەو شەوھە كەوتینە سەر پێگەى مەدینە.

بەم جۆرە لەگەڵ فرمیسكەكانیدا بەردەوام بوو

بەدریژاى پێگە كە بیرم لە پێغەمبەرى سەرورەو ھەزەرەتى
 ئەبوبەكرى صدیق دەكردەوھ كاتى لەناو زوڵم و ستمى
 كافرەكانى مەككەوھ بەرەو دافراوانى و میواندارى مەدینە لە
 ھىجرەتدا كەوتووھە.

نێردراوه‌که‌ی خۆ‌ای گه‌وره‌ له‌ژایانیدا گه‌وره‌ترین ناپه‌حه‌ت و
زۆلمی پێگه‌یشت بوو... به‌لام ئه‌و باوه‌ڕپێکی وای هه‌بوو که هه‌یچ
پێگه‌یه‌کی کافره‌کان ئه‌ویان نه‌ده‌وه‌ستاند.

ئه‌و به‌ هه‌موو عه‌قل و مه‌نتیق و زیره‌کی سیاسی خۆیه‌وه
سه‌رکه‌وت.. له‌کۆتاییدا ئه‌و گه‌وره‌ترین سه‌رکه‌وتنی به‌ده‌ست
هێنا. چونکه ئه‌و سه‌رکه‌وتنی گه‌وره‌ی رزگارکردنی شارو ولات و
ناوچه‌کان نه‌بوو، به‌لکو به‌ چوونه‌ ناو دڵ و وێژدان و هه‌سته‌کانی
خه‌لکه‌وه ئه‌وانی رزگار کرد.

ئه‌و دوو هاوڕێیه‌ی له‌پێگه‌یه‌ک و به‌بێ هاسه‌ر به‌ره‌و مه‌دینه
پۆیشتن، ئێمه ئه‌و پێگه‌یه‌مان به‌ هه‌شت کاتژمێر به‌ پاس به‌ری.
له‌هر گه‌ردو به‌ردو خۆل و هه‌ر کاروانێکدا بۆ جێگه‌ی پێی ئه‌وان
ده‌گه‌پام به‌ خه‌یاڵ.. ئێمه له‌سه‌ر کورسی نه‌رم و شوێنی خۆشی
ناو پاسه‌که‌دا ئه‌و پێگه‌یه‌مان به‌ری، ئه‌وانیش له‌سه‌ر ئه‌و بیا‌بان و
زه‌وییه سووتینه‌ره به‌ ئازارو ناپه‌حه‌تیه‌وه به‌ریان..

به‌لێ، ئێمه ده‌چووین بۆلای خۆشه‌ویسترینی دنیا، نێردراوی
هه‌موو مۆفایه‌تی، سه‌ره‌ری هه‌موو موسوڵمانان، بۆ میوانداری
ئه‌و و هانا به‌ردن بۆلای... ئایا ئێمه‌ی قبوول ده‌کرد؟! ئه‌م
گونا‌ه‌باره‌ی ئوممه‌ته‌که‌ی که له‌ مه‌ککه قبوول نه‌کرا، له‌ مه‌دینه
ده‌لێ "وه‌ره"؟!!

به دروست کردنی خه یال و سووتانی ناگری ئومیدو هاوارو
فرمیسك پشتنه وه به ره و شاری به خته وه ری سه روه رمان، نه و
مه مله كه ته ی ئه وی تیا به . ده پژیشتین...

نویژی نیوه پۆمان ده گه یشتینه لای پیغه مبه رو له وی ده مان
کرد "یا رسول الله ئیمه هاتین، شه رفمه ندمان كه به و
شه فاعه ته ی كه بۆ ئوممه ته كه ته ده كه یت". به م جوړه
ده پاپاینه وه .

ئه مه ته نانه ت بیركردنه وه ش لی، خه یال كردنیشی، ویستن و
نیازكردنیشی كار له سه ر ده روونی مرۆځ ده كات و هه ستیكی سه یر
دروست ده كات.

كه یشتینه ئوتیله كه مان و به خیرایی ده ست نویژمان گرت و
له گه ل هاوسه فره كه م پامان كرد به ره و (مزگه وتی پیغه مبه ر).

مالی پیغه مبه ر:

یه كه مین مزگه وت و مال و گهری پیروزی پیغه مبه ری خوا هه ر
له وی بوو. چۆن نه و پێگه یه ی به رده ممان ده بیری و به ناو
خه لكه كانی ده ورو به رماندا ده پژیشتین نازانم باسی بكه م...!
خودایه نه وه چ گهرم و گهری و خرۆشانێك بوو. چۆن هه ست و
په شه بایه کی هه لكردوی ناخ بوو! وه ك ئه وه ی كه سێك له
پیشمانه وه یه و پاده كه ین به ره وپووی.

که یه که مین هه نگاوم نایه ناو (مزگه وتی پیغه مبه)، نه و
هه ست و جۆشه ی هه ستم پیکرد له نینۆکه کانی پیغه وه هه تا
هه موو گه ردیله کانی گیانمی هه ستانده سه ریئ. بۆنه وه ی نه که وم
به زه ویدا ده ستم به هاوه له که مه وه گرت که نه و عاشقی ئیمان و
پیغه مبه ره، فرمیسکی چاوه کانی بارانیکی دروست کرد بوو.

نه و هه وایه ی که ده چووه سیه کانه وه منی هه لده فرانده
دنیا یه کی ژۆر جیاواز تره وه، که تیرم لینه ده خوارد.

هاوپیگم به دهستی ئاماژه ی به ره و لایه کرد:

— سه ره وه ی مرقفایه تی له ویدا یه. نه وئ یه که مین مزگه وت و
یه که مین خانه ی سه عاده ته.

دوای نوێژ ده چینه خزمه تی..

خودایه ! نه وه چ خۆشیه ک بوو! واته ئیمه هاتووینه ته لای

پیغه مبه ره! ئیمه میوانی نه وین، وایه؟! نه و قبوولمان ده کات؟!!

نه مه و هه زاران پرسیا ری ترم له خۆم ده کرد، به لام به جۆریک
وه لاهه کانه ده ست نه ده که وت...

پینچ خوله کی مابوو بۆ نوێژ.. خه لکی که چاوه کانیان

شیدار بوو، موسوولمانه دل پره کان، عاشقه په رۆشه کانی خوا دانه

دانه ده هاتن و چیگه یه کیان ده گرت.

خه یالی منیش به رده وام له لای پیغه مبه ره بوو.. له ناکاو له گه ل

پیغه مبه ردا په وداویکی سه رنج پاکیشم به بیر هات:

له كوتايي سهرده مي دهسه لاتي عوسمانيدا يه كيڅك له زاناياني
 نهو كاته كه (جه مال ثروت نالاسونايي) ده چيت بؤ حج له گه ل
 ناپه حه تيه زوره كاني نهو كاته ي پويشتن بؤ حج. به لام نهو به بي
 گويدانه پيكره كان، تبي ده په پيښت و ده گاته مالي خوا. چونكه
 بانگه يشت له لايه ن پيغه مبه روه هاتوه .

سالي (۱۹۲۸) ه . ماوه ي سيانزه سال تيپه پيوه به سهر
 سهر كه وتني چنه كالې دا .

ماموستا له مدينه ي منه وهره ، له گه ل زوريك كه سي باشدا
 فرسته تي گفتوگوو ناسيني ده ست ده كه ويټ. نيتر يه كيكيش له و
 زاتانه نهو عوسمانيه يه كه خادم (خزمه تگوزاري) ي مزگه وتي
 پيغه مبه ر يوو.

نهو عوسمانيه يه كه كه دراوسيپه تي پيغه مبه ري له هه موو
 هه بووني دنيا پي باشتره . نهو پيش سبيه كي هه ق دوسته .

دوستايه تي عوسماني نيتر تووشی حه سرت بووه و تيكل به
 فرميسكه كاني بووه . (ده ولته تي ناليه) جگه له وه شتيكي تر
 ناليت ..

"ناه له و سهرده مه كونه" كه نه مه ي دهوت تا ئيستا شه ش
 سال ده بوو .. نهو كاته نهو عوسمانيه له مه ككه و مدينه حاكم
 نه بووه به لكو به خادم (خزمه تگوزار) شه ر فمه ند بووه .

سەرەپای ئەر پاستی، هەلس و کەوتی ئەر زاتە کە
خۆشەویستی خواو پیغەمبەرە دەچیتە دلی مامۆستاوە، کەمێک
سەری دەسوپمێ لە بەرئەرەوی ئەر خۆشەویستی و گرنگییە لە
کەسێکی ترەو نەدیو...

ناتوانیت خۆشی لە پرسیارکردن بگرت:

- بۆچی ئەرەندە خۆشەویستی عوسمانی؟ بۆچی
خۆشەویستی خواو پیغەمبەر پتویستی خۆشەویستی عوسمانی
دەهینیتە پیش؟! ئەر پیرە نورانی بوو. بێ هیچ وەستانیک
ئەر وەلامە دایەو:

- بۆ خۆشەویستی عوسمانی بەناوی ئیسلامەو یەک یادگاریم
کە بەسەر زیاد دەکات..!

بەزۆری مامۆستا ئەر یادگاریە راستەقینەو تاقانە یە باس
دەکات:

- لە حەجی سالی ۱۹۱۵، لەناو زانایانی هندستاندا زانیکیش
هاتبوو. ئەر زاتە هەم زانا بوو، هەم لە دنیاوی دەروونی خۆشیدا
دۆستیکی دەوڵەمەندی خوابوو، بۆ حەج سەرەتا هاتبوو
سەردانی پیغەمبەر ﷺ بۆ مەدینە. یەکتیمان ناسی و گفتوگۆیەکی
دووردیژمان کرد. بەلام بەجۆریک فرمیسکی چاوی و خەمی ناو
دلی لاندەچوو.

لەبەرئەرەوی ئەر چەند پۆژە ئەر خەمی تەرەو نەدەبوو پرسم:

- ئىرە باخى بەھەشتە، مژگەۋى پىغەمبەرە، شۆيىن و جىگەي
ئەۋە... بۆچى ئەم سەردانە دىلخۇشت ناكات؟ يان ئەم
فرمىسكانەي چاۋت لە خۇشحاليدايە؟!
ئەم زاتە پىرلەزە كە فرمىسكەكانى زىيادى دەكرد ئەم ۋەلامەي
دايەۋە:

- خۇزگە فرمىسكەكانم خۇشحالەكانى دىلى دەربىخستايە...!
بەداخەۋە بەم جۆرە نىيە.. ئەمە دۋاي چەند سال بەنسىب بوۋ،
ھاتمە زىيارەتى ئەم جوانى جوانانە... لەنزيكىيەۋە ئەم ھەسرەتەم
دەچەشت.. بەلام چاۋدىرەم دەكرد، لە ئاستى پىغەمبەردا نەبوۋ..
تۆبلىتى چاۋدىرەم راست بوۋىي؟! ئەگەر وايىت بۆچى
پىغەمبەرﷺ ئىرە نىيە؟ يان چاۋى دىلم كۆيۈر بوۋە؟! بۆچى ھەست
بەبوۋى پىغەمبەرﷺ ناكەم؟ كام پلەو كام گوناھم پىگە لە بوۋى
من دەگرىت بەرنەۋە پەرىشانى ئەم بىركردنەۋانەم لەم كاتەۋە
ھاتومەتە مەدىنەي مەۋەرە.

پىرى خادەم لەدۋاي دەرىپىنى ئەم قسانەي ئىتر نەيدەزانى چى
بلىت.. بەلام ئەۋىش مىشكى ئالۋز بوۋىۋو. چۈنكە لەم ھەست و
بىركردنەۋانەي ئەم زاتەدا نزيكى و خۇشەۋىستى بەپوۋى ديارە.
ھاتن لەم پىگە دۋورەۋە بۆ پەيۋەندى لەگەل ئەم جوانى جوانانە،
ھەلگى ئەم پۇحانەت و مەعنەۋىيەت، بەلام ھەست نەكرن و
نەبىنن و نەبىستنى، بۆچى بوۋ؟!

نه و شه و په پیره خادمه که به و بیرۆکه سهیرانه یوه له
 چنگه که پیدا پال ده که ویت، له خه ونی نژیکی نوژی به یانیدا،
 جوانی جوانان ده بینیت. بېگومان زور دلخوش ده بیت، سهری
 ده سوپرمن، و ته کانی زانا هنډیه که ی به بیردپته وه. له و بابته وه
 پرسپار کردن به بی نه ده بی ده زانیت له بهرته وه ناپرسیت... به لام
 پیغه مبري خواښه نه و به پرؤشی جی ناهیلیت پیی ده فرمویت:
 - به لی، نه وهی هستی پیده که یت راسته من له مه دینه نیم له
 چنه کالیم... دلم پازی نه بو نه و نه وه سهری زانم ناپه حه ت
 به جی بهیلم. نیستا یارمه تی نه وان ده دم.

نه م گرنگی پیدانه ی جوانی جوانان (پیغه مبرمان) له گال
 نوممه ته که پیدا زور کار له ماموستا ده کات، به قولی ده یخاته
 بیرکردنه وه ده یگریه نیت.

به م جوړه پیغه مبرمان له لوتکه ی میهره بانی و سوزدایه
 که ناوا بل یارمه تیدانی نیمه پاده کات و ده له رزیت و جیمان
 ناهیلیت... خوا هه موومان له شه فاعه تیدا کړیکاته وه... نامین...

(چنه کالی)، داستانیکه:

کاک نه حمه د به سهراتیکی نه و نه ده جوانی بل گپراینه وه که
 هه موومانی تووشی سهرسوپمان کړدبوو، چونکه نیمه یلن نه وه ی
 چنه کالی بووین.

پارانه وه:

له ناخی خۆمدا له هاوارو نالهی خۆم دەموت "سەرۆه رمان،
دهی ئیمەش نه وهی ئوممه ته که تین له و شیرانهی چه نه کالێ، که
نۆرت خۆش دهوین. چی ده بیئت له بهر خاتری ئه و ئیمان و
په رۆشی و قاره مانیهی ئه وان ئیمەش وه رگره و شه فاعه تمان
بۆیکه. دهستی ئیمەش بگره. بۆ ئیمەش لای خوا ببه به تکاکار.

یا رسول الله! له خۆشه ویستی و میهره بانی تو ئه م
گه ردونه ش دروست کراوه چی ده بیئت ده رگا له ئیمەش
بکه ره وه. ئیمەش بخه ره ژێر بالی خۆت. ئیمەش بخه پیزی
ئه وانهی پزگاریان ده که یت.

ئه م نوێژه نۆر نوێژیکی جیاواز بوو. له کاتی نوێژه که شدا نالهی
ههسته کانتهم دانه ده مرکایه وه.. هیز نه مابوو له ئه ژتۆکانمدا بۆم
پاگیر نه ده کران. دواي که میکی تر دیدارو خوانێک دهستی پێ
ده کرد نازانم ده متوانی به رگه بگرم؟ نازانم له و ساته ی که دله کان
ناگر تی به رده دات ده توانم ده سه لاتم به سه ر خۆمدا هه بیئت؟

نوێژ ته واو بوو... موسولمانه به جۆشه کان به ته کبیر کردنه وه
به ره و لای پێغه مبه ر چوون.. ئه مه پۆیشتن نه بوو.. ئه مه ساتیک
بوو که پێکان له زه وی هه لده گریت، ژیری له سه ردا ناهێلێت، دل
له جیبی خۆی پاده چله کێنیت.. ئه مه پۆیشتن نه بوو، بۆ هه ندیک

پاکردنیک بوو، بال گرتنیک بوو.. بۆ هه ندیکیش ورده ورده هه نگاو
نان بوو به ره و لای خۆشه ویستی خۆشه ویسته کان.

هه هه نگاوێک.. هه نزیك بوونه وه یه ک.. هه ر جوولانه وه یه ک
به ره و لای پیغه مبه ر نزیکی ده خستینه وه.. له هه ر نزیك
بوونه وه یه کیشدا جۆش و خرۆشیکی سه رسوپهینه ر مرۆفی
داده گرت.

ئه وه ی کاک ئه حمه د باسی ده کرد ته نها خۆی هه ستی پی
نه ده کرد. بۆ گومان.. ئه ی ئیمه ؟!

له گه ل گێرانه وه کانی ئه ودا ئیمه له جی خۆمان زیاتر
ده توائنه وه.. لیدانه کانی دلمان خه ریک بوو له ناو قه فه سه ی
سنگماندا بۆ وه ستان به رگی نه ده گرت.

وه ک ئه وه ی ئه و کاته. ئه و ساتانه له گه ل هه موو هه ست و گه رم
و گوپی هه کانی پیکه وه هه ستمان پی ده کرد.

پۆیشتنیش مانای چی بوو؟ ده سووتاین، زیاتر په رۆش
ده بووین له هه ر چرکه یه کدا..

ده ی ئه مه ئه و کاته بوو که سالانیکه خه ونه کانم ده پازینیتته وه،
ده چیتته خه یاله کانه وه، ئه و ساته ی ده مانخاته گه رده لوولی جۆش
دانه وه... ئه و کاته کاتیکه بۆ وه سف کردنه که زمان تیایدا
ده وه ستیت.. کاتیکه وشه کان له به رامبه ری بچووکن.. چۆن باس
ده کریت؟ چۆن وه سف ده کریت؟ هه تا ئیستا هه یج که س

نەیتوانیوه باسیکی بکات شیاری خۆی بیت.. بەتەنها جۆش و
خۆشی هەستەکانی و فرمێسکی نەووەستاوی چاوەکانی و لێدانی
توندی دڵی دەتوانن باسی بکەن.. بێ دەنگ و بێ سەدا..

ئەو ساتە باس ناگریت:

بەیارمەتیتان.. بمبەخشن تکایە.. ئەو ساتە منیش ناتوانم
باسی بکەم.. گەشتەم بە پێغەمبەر.. لەنامیز گرتنی
خۆشەویستی خۆشەویستەکان، تێکەڵ بوون بەو ژینگە وەسف
نەکراوەی ئەو، چۆن دەتوانم باسی بکەم؟!..

بمبورن.. ئەو ساتە وەختە ناگێرددرێتەوە.. ئەو ساتە تەنها
دەبێت تیایدا بژیت.. إن شاء الله ئێوەش کە تیایدا دەژین لە
مەبەستم تێدەگەن. هەزاران جار سوپاس و ستایش بۆ خوای
جیهانیان کە هەلی دۆزینەوەی ئەوەی دامێ کە بۆی دەگەپام،
دۆزیمەو ئەوەی لەدووی وێڵ بووم.. سوپاس بۆ خوا.

ئەو هەست و جوانی و حەزو چێژەکی کە من لە دوور بۆی
دەگەپام لەناو خۆمدا دۆزیمەو.. مەگەر خوای گەورە چ
جوانیەکی لەناو ئەویدا دروست کردووە! مەگەر دڵ جگە لەوێ
ناپاستەبەکی ترو عەشق شیوەبەکی تری هەبە جگە لەوێ..!

ئەگەر مەرۆک بە سەرئەوجەو تەماشای دەورووبەری بکات، ورد
بیتەو لە نەینیی و حیکمەتی جیهان بەدلتیایبەو ئەوەی بۆی
دەگەپێ دەیدۆزیتەو.. ئەوەندە بەسە لەو جوانی جوانانە داوا

بکات. نه و بڼ دودلی دهرگای دواکاری دهکاته وه. نه گهر
 نه یکاته وه نیمه نازنین داوی بکهین یان به هه له داوی دهکهین.
 کاک نه حمده به دهم هه نسکه وه له قسه کانی بووه وه.. نیمه ش
 وه کو نه وهی له و جیگه پیروزانه دا بین به وردی و به قوولی گویمان
 لی پراگرتبوو. چ گوگرتنیک! وه ک ناو ده مان خوارده وه، وه کو
 ههوا هه لمان ده مزی له گه ل نه وهی نیمه چند پوژه له هه سره تی
 خو شه ویستی نه و دیداره داین، کاک نه حمده یش به گپړانه وه کانی
 نه وندهی تر نیمه ی ده سووتاند و له حالیکې به رگه نه گرتوو
 بووین.

نیتړ لای نیمه هه موو کاته کان وه ستاون، هه موو شتیک بڼ
 ده نگه، ته نها نه وی هه یه.. نه و جیگه پر جوانی و نه ینی و
 نه ندیشانه.. له سه روو هه موو شتیک یشه وه گه وره ی گه وره کان،
 خو شه ویستی خو شه ویسته کان پیغه مبه ری لییه.. نیمه بڼ گه یشتن
 به بڼ خو شترینی گوله کان، بڼ پاکردن به ره و لای نه و له ناو تونیلی
 زه مه ندا له خوا ده پاپاینه وه و بڼ زووتر گه یشتن..

گپړانه وه کانی کاک نه حمده هه موومانی هه ستیار کردبوو،
 هه موومانی هه لفراندبوو به ره و دنیای گوله کان، به لام هیچ که س
 وه کو سه یدا کاریگر نه بوو پیی.. هه نسک و فرمیسه که
 نه وه ستاوه کانی، (الله اکبر) هه برده وامه کانی، هه ست و سووتان
 و خو شه ویستی و په روشی گه یشتنی ناخی نه وی نیشان ده دا..

ئەو تەواو مۇۋەپپەقىيەتلىرى جىياۋزىبوۋ دەك ئەۋەتىلگەن دۇنيادىكى ئىمە
نەبو، تەنھا جەستەي لىرە بو، پۇرسەت دەستىگە قارىغۇچى
گە يىتسۇن تە ئەۋجىھانە ئەفسۇسناۋىيە.. ئەۋلەناۋىيە
مەنەۋىيە ھەمىشە يىدا تۈپۈبۈيەۋە.. پەنگە ئەم ھەستى مۇگىرىيە
مەن بەۋەۋە لەبەر ئەۋجۈۋىيە ناخى ۋ ئەۋپىگە يىتسۇن تەۋاۋە
بوۋىت..

بەشى پىنجەم

پيمان نايە سەر خاكە پىرۆزەكان

کاتیک فرۆکه که له نزیک فرۆکه خانەی جدده وه خه یك بوو
ده نیشته وه نیت ههست و نهست و جۆش و خرۆشیی و په رۆشی
من گه یشته پله یه ک که هیچ کات تیایدا نه ژیاوم.. به سه یرکردنی
یه کتر تیده گه یشتین نه مه فشاریکه له سه یرمان..

له ناو ده ستمان جهوشه ن، له سه ر زمانمان ته کبیرو له
دله کانماندا گهرم و گوپی و خرۆشان، له ناخیشماندا هزی زوو
گه یشتن .. وه ره و به رگهی نه و جوانی و له رزینه سه یره و نه و
هه وایه ی نه وئ بگره...

"خودایه چی ده بیته هه زه کانمان بئ دیدار مه هیله ره وه!
خه یاله کانمان مه بپه، چی ده بیته نه م به نده گونا هه باره شت له و
که ش و هه و مه عه وه ییدا بتوینه ره وه. ! منیش بگه یه نه ره
په یغه مبه ری تاجی سه رو ده وای ده ردی دله کان و سه روهری
گوله کان. ! له نامیزی نه و بئ به شم مه که". له گه ل دانانی
یه که مین هه نگاومان له فرۆکه خانەی نه و شوینه په یروزه وه ک
نه وه ی چوو بیتمه ناو هیژیکه کیش کردنی سه یره وه، هه موو
گه ردیله کانی گیانم ده له رزین، هه ستم به هه په سان ده کرد.

وه ک مه حشه ر بوو نه و ده ورو به ره، مرۆفه کان بیه گه ردو ته و به کار
له ناو ئیحرامی سه پی دا، چاوه کانیا ن شیدار، دله کانیا ن وروژاو و
زمانیا ن له ته و به کردنی خوا دا بوو بۆ ته مه نیک نه نجام دانی گونا ه
و داوای شه فاعه تیا ن له په یغه مبه ر ده کرد.

دابه زین له فرۆکه که ویه که مین ههنگاوه کانم له سهر ئه و خاکه
پیرۆزانه ده بێ چۆن باس بکه م خودایه ؟!

له گهڵ ئه وهش له ژێر په شه بای جۆش و خرۆشانه کانی گیانمدا
له سهر پێم خۆم بۆ پانه ده گیرا. له کاتی یه که مین ههنگاوم که
له سهر ئه وه یه پیرۆزه ده منا، ههستم به هه موو گه رده کانی
له شم ده کرد توشی سه رسوپمان بوون، خۆم دۆزیه وه که خه ریک
بوو ده که وتمه ناو بیرێکی قوولی بێ بن.

خودایه ئه وه چ له زینێک بوو، چ داچله کینێک بوو، ئه وه چ
ههستیکی نه رم و به رگه نه گیراو بوو! دهنگی ته که بیر کردنی
ئه وانه ی ده ور به رم وه کو بایه کی سارد منی هه لگرتیوو به ره و
دنای تر ده بیردم.

له پێش و له دوا و لای راست و چه پمه وه ئه و ئیحرام سپیانه ی
ده ور به رم وه کو ئه وه بوو خۆیان بۆ مردن ئاماده کرد بێت،
ههستیکی مه حشه ریانه یان به مرۆڤ ده دا... ههستم به خۆم کرد که
ههنگاو ههنگاو به ره و ئه و دادگای مه حشره ده پۆیشتم، له و
ده نگانه دا دهنگی سه یدا هاته گویم ده یوت:

"یارمه تیم بده خواجه، وه ره به هانام.. من به گوناھی
هه لئه گیراو و هه لئه و تاوانی قبوول نه کراوه وه بۆ لای تۆ دیم"
ئه گه ر به نده یه کی پاکی خودا که ژیا نی هه مووی له خزمه تی خواو

ئيمان و قورئاندا بەسەر بردوۋە بەو جۆرە خۇي بچووك بكتاۋەو
لەخوا بپاڤتەۋە. بەم جۆرە بگري و فرمىسك بپڤڤتت..

ئەي من؟! ئەي تاۋانە گەۋرەكانى من؟!

ئەي گوناھە تەۋاۋ نەبوو و نەبپاۋەكانى من؟! ئەي ھەرام و
سەرپىچىەكانى من؟

خۆم گەياندە ئەو شوڤئانەو بە ئاگرى سوۋتئەنەرى ناخمەۋە
كەۋتمە پارانەۋەم.. لەبەردەم ئەۋا كەۋتم و سەرم دانا.. ئەۋە
داۋاي لىخۆشبوون كرددنك بوو كە زياتر ھىزى ئاگرەكەي ناخمي
زياد دەكردو خۆم ڤانەگرت و، لەھۆش خۆم چووم. خۆزگە ھەرگىز
نەدەھاتمەۋە ھۆش خۆم، خۆزگە لەۋ جىيھانە ئەفسووناۋى و پڤر لە
نھىنى و جوانىيە نەدەگەڤامەۋە. خۆزگە ئىتر نەدەكەۋتمەۋە ژيتر
بارى ئەۋ گوناھە ھەلئەگىراۋانە..

لەھۆش خۆم چووم

خەريك بوولەھۆش خۆم دەچووم، ئەۋ دىمەنەي ژيانم
دياربوو. بۆيەكەمىن جار لەگەل دايكم و باوكم بە ڤوونى و ديارى
يەكمان لەباۋەش گرت بەجۆرىك خۆشەۋىستى و مېھرەبانى و بۆنى
مىسكى ئەۋانم ھەلئەمژيە ناخمەۋە...

دايكم ۋەكو فرىشتەكانى لىھاتبوو.. ئەۋ جل و بەرگەي و ڤوۋە
درەۋشاۋەيەي چۆن باس دەكرىت نازانم..! بەيەك شەۋ، ۋەكو
ھەرە جوانى دنيا دەدرەۋشاۋە، نوورو تىشكى دەدا بە

دەرووبەرى.. ئەى باوكم؟ خودايە مەزۇڤىك بە و جۆرە بى وەسەف و
سىما شىرىن دەردە كە وىت؟! ئە وەندە جوانى لە لىوہە كانى و
پووخسارى دەردە وشىتە وە؟!

لە و ساتەدا لە نىوان ئە و دوو مەزۇفە فرىشتە يەدا كە يىشتىبوومە
دنيايە كى تر.

بە دەنگىك كە ھەموو بىزارى و خەمە كانى ناخمى دەسپىە وە
دايكم وتى:

- كچم.. نىمە چارە پىتى ئە و پىڭايەى تۆبىووين. ئە گەر بزانىت
كاتىك مژدە كە مان بىست چەند خۆشحال بووين.

وہ لآم نە دايە وە، چونكە لە ھۆش خۆم چووبووم. لە ناو كۆپەى
دەروونى خۆمدا وەكو خۆلە مېشم لىتھاتىبوو، كە خۆم دەخواردە وە
لە ناوہ وە بە تەنھا ئە و ھەوا سىجراوى و فراوانە بە قوولايى ناخمدا
دەپۆيشت. لە و زەردە خەنانەى دايكم و باوكم كە دەروونى پەوناك
دەكردە وە تاسابووم.

باوكم وتى:

- پۆلە كەم، لە بەر تۆ چەند پاراينە وە، لە چەند دەرگای
پەخمە تماندا لەم كاتەدا كە بىستم گەراويتە تە وە، زۆر خۆشحال
بووم.. خوا لە سەر ئەم پىڭە يەت لانە بات.. كچم. دايكىشم توند
بەرە و لای خۆى پايكىشام و وەكو مندالىك گىرمىە ئامىز. لە يە كتر
جيانە دەبووينە وە، ھەر يە كترمان ماچ دەكرد.

- کچم مه ترسه. هه موو کات له لاتین. ئه و چهند مانگه ی که شه وانه له سه ر به رماله که ت فرمی سکت ده پشت و سه رت بۆ خوا داده ناو ده پاپایته وه ئیمه له لات بووین و (آمین) مان بۆ دوعا کانت ده کرد.

وه کو بلایی به خۆمدا هاتمه وه:

- واته ئه و کاته ی ههستم به بۆنی ئیوه ده کرد، ئیوه له وئ بوون.

باوکم وتی: به ئی، ئیمه ئه و کاتانه له وئ بووین.

- ئیستا له کوین؟ ئیره کوئییه؟

به و نیگا شیرینه ی که ههسته کانی فینک ده کرده وه دایکم وه لای دایه وه:

- کچم، هه زاران جار سوپاس بۆ خوا که پله ی شه هیدی به منیش و باوکیش به خشی. تاقیکردنه وه ی دنیا بۆ هه ردوو کمان زۆر سهخت بوو، به لام به خششه که ی ئه وه نده گه وره بوو، که پله ی شه هیدی پئ لوتف کردین.

ئیمه له به رته وه ی شه هید بووین، نازاری مردنمان نه چهشت. خوا دوا هه ناسه مانی له کاتی به خشین به ئیزرائیل نه یهشت نازاری مه رگ هه ست پئ بکه یین. وه کو خه و نیک جیهانی دنیا مانی گزپی و هاتینه دنیا ی ئاسوده ییه وه..

شه‌میده‌کان لیره سه‌ربه‌ستن. نه‌و شوینه‌ی ده‌یانه‌ویت و نه‌و
 که‌سانه‌ی ده‌یانه‌ویت ده‌توانن بچنه‌لای. بینه‌ یارمه‌تیده‌ری نه‌و
 به‌ندانه‌ی که له باری خراب و ناپه‌حه‌تدان. له‌به‌رنه‌وه ئیمه‌هیچ
 له‌تو جیا نه‌بووینه‌وه کچم.. ئیتر وه‌ک ده‌یبینیت له‌و کاته‌وه‌ی
 پیت نایه سه‌ر نه‌م خاکه‌ پیرۆزه‌ پووبه‌پوو بووینه‌وه.. له‌مه‌ودواش
 له‌گه‌لت ده‌بین...

هه‌زاران جار شکور بۆ نه‌م پۆژانه‌ی خودا. که له‌دنیا‌دا بووین
 ئازارو ناپه‌حه‌تی و ده‌ردی زۆر وای لیک‌کردین ده‌مان وت "به‌سه
 ئیتر به‌رگه‌ ناگرین"... چه‌نده نه‌زان بووین.. له‌گه‌ل نه‌وه‌ی که
 نه‌وانه ده‌بنه‌ هۆکاری لیخۆش بوونی گونا‌هه‌کان..

واته هه‌ندیک کات خوای گه‌وره ئازارو ناپه‌حه‌تی بۆ به‌نده‌کانی
 ده‌نیییت ئارامگری و خۆبه‌ده‌سته‌وه‌دانی نه‌وانی پێ ده‌پتوویت..
 له‌کۆتاییدا ده‌بیته هۆکاری لابه‌ری گونا‌هه‌کانی نه‌وان.

کچم نه‌وه بزانه نه‌وانه‌ی که له دنیا‌دا مافی خه‌لکیان
 نه‌خواردییت.. به‌ندایه‌تیه‌کانیان به‌باشی کردییت پزگاریان
 ده‌بییت.. إن شاء الله تۆش پزگارت ده‌بییت.

له‌ناکاو ده‌روونم زه‌نگی لیدا به‌ناگا هاتم. "من پزگار بووم" چیم
 نه‌ده‌دا بۆ نه‌وه؟!.. به‌لام نه‌مه‌ چۆن ده‌بییت!

پا‌بردووی پێ له‌ گونا‌هی شه‌رمه‌زارکه‌ر، ته‌مه‌نیکم هه‌یه که پوو
 ده‌گۆپییت... به‌م ژیا‌نه پێ نه‌فره‌ته‌وه چۆن پزگارم ده‌بییت؟! چۆن

خواتو دیمه نانه دسپړته وه؟ سهره رمان چوڼ یارمه تی په کیکی
ناوا له نوممه ته که ی ددات؟!

دلنه وایی دایکم؛

دایکم وه کو نه وه ی هه ست به سووتان و هه سته کانی ناو ناخم
بکات، وه لامي نه مانه شی دامه وه:

- خواتوی زړد جوان دروست کړدېو. به لام نه و جوانیه ی بڼ
خو به گه وره گرتن و خو فروشتن نا به لکو بڼ سوپاس گوزاری
کړدن پي به خشې بوویت. به لام جوانیه که ت له تو کرایه وه،
له پیسی و گونا هدا به هه دهر چوو.

له راستیدا نه و جوانیه ی که توی وه کو شاجوان پي
هه لده بژدردا، هر نه و جوانیه بوو به به لا به سهرته وه. هه رواش
بوو. نه و که سانه ی دهوری خو ت که له ده مامکی دوستدا دوژمنت
بوون هه ست پي نه ده کړدن. سهیدا چهند جار ناگاداری کړدیته وه
به لام پاره و ناویانگ راستیه کانیان لی شار دیته وه.

ته ی له دوايیدا؟! نه وانه ی مه به ستیان بوو نابروت بیه ن بردیان
و تو یان له که ناریک فریډا.

دواتر له گه ل دهرده مرینه ره کانتدا په تنه نا مایته وه. له دهورتدا
نه و هه زارانه ی که وایان دهرده خست خو شیان ده ویستی
پاشماوه په کیان نه ما.. هه نگاو هه نگاو به ره و کړتاییه ک ده چرویت.
له گه ل گه نا و سه ریچیه کانتدا..

گه یشتیه کۆتایی پێگهیهك به بێ ئیمانی و بێ قورئان و بێ
گه پانهوه.. من و باوکێ له م نه هه متهیه قوولهوه چیمان بۆ
نه ده کردی، چۆن دوامان ده کرد ئه گه ر بزانیته..! ئه و هاوارو
پا پانهوه و له ده رگا دانهمان...

خوای گه وه له کۆتاییدا نووری هیدایه تی ده رخست، ده رگای
ئومیدی کرده وه.. له ناو شان و شه وکته و ژیا نیکی به په و نه ق دا
که گرنگی و به های مه عنه و یات له بیر کردبوو، له کاتی کدا به و
باشیه که مه ی له ده رووندا مابوو هاوکاری کچی بریندارت کرد.
له گه ل ئه وه دا که ئه و کچه یه کێک له به نده باشه کانی و
خۆشه و یسته کانی خوا بوو که شه هید بوو بوو.

نیتر له به ر نه و باشیه ی! له گه ل ئه و کچه شه هیده ی کردت، خوای
گه وه ئه و ی نارد ه هاوکاریته. ئه و پۆزه جه ژنی ئیمه بوو..
له حالێکی سه یردا به ناگا هاتم: هاوارم کرد:

— دایه تو ئه مانه ده زانیته؟!

— ده کرپت نه یزانی کچم؟! ئه و کچه شه هیده بووه هژی.
پزگاریته هاو پێی ئیمه یه.. به لوتفی خوای گه وه ئیمه ئه و مان
نارد ه لای تو. چی ده بوو خواجه گیهان چی ده بوو؟ له پلان و
حیکمه ته کانی تو چۆن ئه قل ناتوینیته وه؟! چۆن بگاته مه نتقی
مرۆفه کان؟! ئه و دنیا ی کۆتاییه ی که ده لێن تۆر دووره، درێزه
پێیه، چه نده نزیکه و له به ر ده ممانه و له ناخماندا له جیگه یه کدا

پاوه ستاوه. ئاه نه گەر له مه تيگه شتينايه، ئاه نه گەر نه و
 راسته قينانه به ته واى حالى بوينايه. چنده جوان ده بوو!
 به لام نه م شهيتان و نه فسه.. نه و مرؤفه خراپانه، نه و
 پيشنياره زيان به خشانه كه ده روونى پاكي مرؤفه كان تيگه ده ن.
 ماناي نه وه يه له م سهرده مه دا گرنگترين و گهره ترين
 ده وله مهندي و جواني، نه وه يه كه دؤستي به وه فاو دروستت له
 ده وروبهرىكي باشدا هه بئيت.. نه مه گهره ترين دلنيايي ژيانه..
 نه گهرنا مرؤفه هه ساتيك پهنگه له كه نده لانيگدا هه لخليسكيت،
 يان هه لخليسكيتريئت..

دايكم وتى:

- سهيدا بۆ تو پرگار كه ريك بوو، به لام تو پراوت نا..

وتم:

- به لاي ده زانم چنده م شت له ده ست خؤم دا.

نه وه ناگريكي ناخمه كه دانا مرگي ته وه... نه قل و مه نتق گوئي
 بۆ ناگريئت. چاوى نه وه هيچ كهس نابينيئت، به لام چاوى من جگه له
 نه و كهس نابينيئت. خوا زؤر باش ده يزاني كه نه وه ي من
 ده مويست گوشت و ئيسقاني نه و نه بوو، به لكو خؤشه ويستي و
 دنياي پۆحاني نه و بوو.. خؤشه ويستي نه و له خؤشه ويستي مرؤفه
 زؤر زياتر تپيه پى بوو. نه و خؤشه ويستيه كي هه بوو كه ته نها به
 ديدار له گه ل پيغه مبه ردا لاي تير ده بئيت.

سەيدا بۇ خۆشەويىستى راستەقىنە دەگەپ. ئەو پىر بوولە
خۆشەويىستى و عەشقى خواو پىڭەمبەر. ئەو سازش بۇ ھىچ
خۆشەويىستىكى دىيائى ناهىيىتتە ۋە ھەرگىز. لەبەرئەۋە دەرگاى
دلت داخە و ئومىدت خامۇش كە.

- ئاھ خۆزگە دەمتوانى!

- دەى كچم، چاۋەپىت دەكەن. ئىمە لەگەلتىن.

بەكۇتا ھەسرەتەۋە گەپام بۇ دلئەۋاىى و ئاسودەيىەك.

- دايە ھالى من چى بەسەردىت؟ خوا لىم خۇش دەبىت؟

پىڭەمبەر قىبولم دەكات؟

دايىك ئەۋ نىگا شىرىن و مېھرەبانانەى كە دەرۋونىان دەبىزاندىم
خستە سەر چاۋەكانم. ئەۋەندە پىرپوولە خۆشەويىستى و سۆزلەۋ
كەشە فراۋانەدا نە لە بەلئى نە لە نەخىرى تىنەگەشتم.

خۆزگە نەدەھاتمەۋە سەر خۆم

كە ھاتمەۋە ھۇش خۆم، دىم ئۆزلەم خان و نوراي خان ھەۋلى
بەئاگا ھىنانەۋەم دەدەن. كاك مەتىن و سەيداش بە پەرۋشەۋە
چاۋدىرىيان دەكردم.

ئاھ لە من.. بۆچى بەئاگا ھاتمەۋە؟.. بۆچى؟ دەكرىت ئەۋ
جۋانىانە بەجى بېلئىت؟ خۆزگە بۇ ھەمىشە لەباۋەشى مېھرەبانى
دايىك بىمايەتەۋە.. بەردەۋام بە ھەست كردن بەۋ خۆشەويىستىە
درەۋشاۋەيەى باۋكم لەلام بىزىايە.

هه میسه خهون و خه یاله کانی من ئاوا ده بیته .. هه میسه
حه سره ته کانم له بێ ئاگاییدا ده بینم و که به ئاگا دیمه وه ده فرین و
ده پۆن.

ئهوانه ی بینیم بۆ هاوڕێکانم باس نه کرد .. نه مده توانی باسی
بگه م . به تایبته لای سهیدا ..

وتیان: "به هه رحال تاکه ت دابه زی"

زۆر باش ده مزانی چی له سه رم بهرز ده بیته وه و چی نزم .
له ناو فرۆکه خانه که دا پوو به پوو ی هاوڕێیه کی سهیدا بووین . له
کۆمپانیای گه شت و گوزاری کاری ده کرد . ئینگلیزی و عه ره بی زۆر
باش ده زانی . وتی:

- ئیوه به تایبته ده به م . گوێزه ره وه یه کی هه وا گوێرکێتی
دروستم بۆ ئیوه ئاماده کردووه . هه تا مه که که من هاوڕێیه تیتان
ده که م .

له دوا ی نوێزه کانمان . سوار ئوتومبیله کانمان بووین . بێ ئاگا
له و شته جوانانه ی چاوه پێیان ده کردین . وه که یه که مین گروپ له
بیایانه که دا که وتینه پێ . ناو ئوتومبیله که پر بوو له ته که یرو زکر
کردن ... هه سره تی دله کان ئه وه نده به رزیوو که خه ریک بوو
له هۆش خۆمان ده چووین . هه ر خوله کێک هه ر چرکه یه ک که له
ئامانجه که نزیک ده بووینه وه . هه موو دارو به ردو خۆلێک وه ک بلێتی
هاوڕێیه تیمان ده که ن ئیتر ئه و کاته نزیک ده بووینه وه .. ئه و کاته ..

که گه وره ترين شتی سهير چاوه پئی ده کردین.. له پښه لامانداو
نوږښی عیشامان کرد. پاشان که وتینه وه پئی کات وه کو ناو
ده پږښت، نه و خرڅشانه ی نیمه ی تاو دده له قولایی دلمان وه
جوشی دده این به ره و پوی نه و شوینه..

له ناوه پاستی پښه که دا کتوپر پږښتنه که مان وه ستا.
نو تومبیللی به که مین گروپ له ناوه پاستی بیابانه که دا وتی "ناپوم"
پا به ره که مان هه موو هه وللی خوی دده.

نیمه به په روژی ناخمانه وه که که میڅ ده گهینه که عبه..
جوله و ده مانوت پاش که میڅ ده گهینه که عبه..

سهیدا له سووچیک مایه وه، له دهستی دا جهوشنه و دیسان
که وته وه خه یالی ناو نه و جیهانانه.. نه و په روژیه کی تری نه بوو..
حهیرانی نه و هه ست و بیرکردنه وه و پشت به ستخانه ی بوو..

هه مووان بیریان ده کرده وه "چی بکهین؟" بئ چاره مابوون،
ده مانویست له ناوه پاستی بیابان بمینینه وه.. ده مانویست نوږښی
به یانی له ناو ملیونان ههستی بزواو و خه لکی خوشه ویست له
که عبه نه نجام بدهین.

رووداوی پر په نده:

له و کاته وه ی نومیده کانمان برپا، له پشته وه پږیواریکی تر
هات. هات و له تهنیشتان وه ستا. نو تومبیلله که ی زور گران به هاو
له نو تومبیلله کانی نیمه باشتربوو..

زاتیکی تهمەن مام ناوەند، کەمێک ئەسمەر و نوورانی دابەزی،
پوخساری لە عەرەب دەچوو، بەلام نووری پوخساری تەواو
جیاوازیبوو. لەناو خەڵکدا دەلێن "جوانی ناو کوپان"! تەواو بەو
جۆرە بوو ئەویش...

سەلامی کردو لە گەڵ پابەرە کەمان دواي تەوقە کردن بە
عەرەبی کەوتنە گفتوگۆ.. یە کسەر دەرگای پێشەوای
ئوتومبیلە کە ی کردەووە بە دوو سی خۆلەك خەریك بوون
خستینەوێ کار.

دواي چەندین کاتژمێر مانەو بەبی ئومیدی، وەك بلیی
موعجیزە یەك پوویدا.. بەخۆشحالیەو چووینەو ناو ئوتومبیل و
کەوتینەو پێ.. پابەرە کەشمان سەری سوپماو ماو بو بەو کەسە ی
ئوتومبیلە کە ی خستینەوێ کار.

وتی:

- پیاویکی زۆر نامۆبوو، کە تەوقە ی لە گەل کردم هەستم بە
وزە یەك دە کرد هاتە گیانمەو.. چ دەستیکی نەرم بوو خوايە ..
مروڤیکی نوورانی و غەریب و نامۆ لە ناو پراستی بیاباندا .. کۆتا
قسەشی زۆر سەرسوڕهێنەر بوو..

کاک مەتین وتی:

- چی وت؟!

- من چاودیریتان ده که م یارمه تیتان ده ده م. انشا الله ده که نه
نویژی به یانی له که عبه.

- الله اکبر..

هه مووان سه رسام بوون به م قسه یه ی.

- باشه چون ده زانیت نئمه ئاره زوو ده که مین بگهینه نویژی
به یانی؟

باشترین لیکدانه وه سهیدا کردی.

- له بیرتان بیت.. له سه ر خاکه پیروژه کانین.. لیتره هه موو
شتیک به نه قل و مه نتق ناپیوریئت. له م شوینانه دل و هه ست و
حه سره ته کان ده دوین.. نه م بیابانه جییه کی بۆش و بئ پۆح نیه
وهک نه وه ی زانراوه.. پرپه له خۆشه ویستی و عه شقی ملیونان پۆح
و جه ستی که سانی عاشقی خواو پیغه مبه ر بۆ چه ندین سه ده..
نه و که سه پیروژه شه هیدانه لیتره له خۆپا ده میتنه وه؟!

به ئی سهیدا راستی ده وت.. هه موو شتیک پوون بوو. دیار بوو
خوای گه وه به نده یه کی خۆشه ویستی خۆی نارد هه واکاریمان.
به لام کئ بوو نه و زاته؟

نه م پرسیاره ئۆزله م خان کردی:

بئ دهنگی جوانترین وه لامی نه و پرسیاره بوو.

به و دله پرپه له خرۆشان و په رۆشیه مانه وه که نه م پووداوه
سهیره ش پوویدا نه و نده ی تر له خه یال و نه فسونا ماینه وه..

پهنگه نه مه زیاتر له میښکی مندا ناوا بوو بیت، له پنگه که
خه یالم ده کرد، نه و زاته م دی که یارمه تی داین.. پیم وت:

– تو کیت؟ زور حه زده که ین بزاین کیت..!!

سهری به رز کرده وه بقر ناسمان و، گیانی ده ورو به ری
مه لده پفاند.. له ته نیستی نه و نه ده به بچوک مابوم، په شیمان
بوم له پرسپاره که م. وتی:

– سهیدا ده زانیت کیم.. ناوی دایه وه و پویش. به لام نه وه
پویشتنیک بوو که به هر هه نگاویکی هه مو شتیکی له
نامیزده گرت و به قول کهانی هه مو بیابانه کی ده شارد وه.

خه ونیکي شاره:

که به خه بهر هاتم، خه ون بوو.. خودایه نیستا چون نه مه باس
بکه م؟ باسی بکه م گونجاو ده بیت؟! باس نه کردایه له مه راقدا
ده مامه وه زور په روش بوم، له و کاته دا دیسان پابه ره که مان
باسه که ی کرده وه، وتی:

– خودایه له میښکم ده رناچی نه و پوودا وه.. له م پیگایانه چه ند
ساله دیم و ده چم. نه مه یه که مین جاره توشی شتی ناوا ده بم!
نه و زاته دیاره هاو نیشتیمانیه کی ناسایه.. پهنگه شه هیدیک
بووین به لام کئی ه؟ سهیدا به نیگا کردنه کهانی بقر دهره وه به
حه سره ته وه نه و وه لامه ی دایه وه که چاوه پیم ده کرد..

- به شان و شهوكت و هينزو توانايدا چه زړه تي چه مزه م
هاته وه بير. نه و گوره ي شه هیده کانه. دياره که نه و وک هاوپي
و هاوکاري مه عنه وي نيمه نه و باوه پړي پي دراوه ..

خودايه نه مه زور سرسوپه ينه ر بوو .. چونکه نه و زاته ناسايي
و وه کو نيمه ده رکه وت. ماناي نه و په سيدا نه و خونه ي ديوه
که من بينيم. واته سيدا پوحي له گه ل نه و دنيا نه زانراو و
نه بينراوه دا بوو که نيمه نه مانده زاني.

واته له گه لماندا وې و بنده يه کي خوشه ويستي خوا هه بوو که
تا پلې چه زړه تي چه مزه ده پوښت .. ! نه م پوداوه پر
نه فسونه ديار بوو که له بهر پړي نه ويوو.

خودايه نه مه چ جوانيه که ؟ چ په حمه ت و دياريه که ! چ
به خششکي گوره يه .. نه م بنده يه ش له نيمه جيامه که ره وه .
نيمه بنده ي باشت نين ، به لام له گه ل خوشه ويستانت و
خوشه ويستي نه وان له بهر پړي هاوپي ته تي و دوستايه تي نه وان
يارمه تي نيمه ش بده .

له كه عبه نزيك بووينه وه . ئيتړ كې ده توانې بڅوئ، بېدهنگ بېت،
خوږاگر بېت، به ناگا بېت...! چاوه كانمان يادگاريه كاني پيغه مېرو
نه و هاوه لانه ي ده بيني كه بو ئيمه و نايينه كه يان گيانيان
به خشي.

دلـه كان بو يـه كه مين جار ده سوتان به ناگري نه و
خوشه ويستيه ي جيهاني هـلـده فراند.

پيـه كان يـه كه مين جار بوو ده چوونه نه و شوينه پيروزانه،
هـستيان به و ئيمانه جوـش دراوه ي چـندين سهـده، نه و دلسوزي و
فيداكار يانه ده كرد.

جياوازيوون نه و جيتـيـانه .. نه م لم و بيا بانه قسه يان ده كرد.
نه م دۆل و شوان و سروشته چـندين يادگاري به بير مړوځ
ده هـيـتـنا يـه وه ..

مهـكـه . كه عبه، صه فاو مهـروه، شاخي حراء وه زور جينگي تر
به جوـشي خاوه نـداريـتي پيـغه مېـره وه . دهـدات له هـسـتي مليـونان
موسولمان، قاره مانـيه تـيه كاني پـاـردو و به گوښي ئيمه دا ده چـرپـيني.
سهـدان سالـ تـيـده پـه پـيـت و نه و خوړماو ناوي زمزمه هـسـت و
خروشان و شيفا به مړوفايه تي ده به خـشـيـت و نه و چيـژـه له گـهـل
پيـغه مېـر هـسـت پـيـده كـريـت. هـه مان چيـژ هـوـالي پـر نهـيـني به ئيمه
ده گـه يـه نـيـت.

ئاھ مەككە ! ئاھ كەعبە !

چۆن بلىم چۆن باسى بگەم نازانم ! تەنھا شىتېك دەزانم، ئەوئى
مەرگىز باس ئاكرىت.. چۈنكە لەوئى زمانەكان بى دەنگ و
گوئىيەكان نابىستىن. تەنھا ھەست و دل و فرمىسك و پۇج قسە
دەكەن. بەجۆرىكىش قسە دەكەن، زمانەكان پادەمىنن، لای ئەم
قسانە شەرمەزار دەبن.

ئاتوانم باسى بگەم.. يەكەمىن ھەنگاوى لەباوھش گرتنى
كەعبەم، وەك ئەوئى لەگەل ملیۆنان كەسدا كە تەوافيان دەكرد
ئەو ھەستە دەپھەژاندىم.. ئەو ساتە ئاتوانم باس بگەم.. ئەو
پارنەوئى داواى لىبوردنانەى كە بەرز دەبوونەو.. ئەو لىدانە
بەرزانەى دلەكان كە تىكەل بووبون. وەك ئەوئى بلىسەى ئاگرىك
ھەبىت كە بۆنى گۆشتى دلە سووتاوھكان بلالو بكاتەو..

ئاتوانم باسى ھەستى تۈنەوئى گوناھەكانتان بۆ بگەم..
لەنوئى بەيانىماندا...

چۆن دەتوانم باسى بگەم.. دەستى كراوھ و كىرپوش بىردنى ئەو
موسولمانانەى كە بە درىژايى تەمەنىك لە خۆشەوېستى و عەشقى
ئىلاھى و ئەو شوئىنەدا ژياون؟!

ھەر وشەيەك كە بە لەرزىنەوھ باوھشى دەكرد بە ھاناو
پەنا بىردن و پارنەوھىيەكى گەرم كە لە دەمىان دەھاتە دەرن!

مه گەر ئىوارەو بە يانى ئەوئ تەواو جىاواز نەبوو...؟! مه گەر
خەوى ئەوئ وەك بە ئاگايى ئىره نەبوو؟! مه گەر چاوه كان لەوئ
جىاواز ناگرين؟! كسپەى هەستەكان و بئ ئارامى دلەكان، و تراوى
زمانەكان تەواو جىاوازبوون.

خوای جيهان فەرموویەتى: ﴿ اَدْعُوْا اَسْتَجِبْ لَكُمْ ﴾
واتە: "هەرشتىكى باش داوا بکەن، پێتانی دە بەخشم".
دەى شوێنى داواکردن ئەوێتە.. ئەمە ئەگەر بزانرێت، دل
ناتوێتەو؟ هەروەها بە دڵسۆزى و بێگەردى و پاکی
داواکردنیکەو کە...

ژیانی پر پەندى خانمىكى پیر
چۆن لەبیر دەکەم. ئەو ژنە پیرەى کە خەلکى ئەنادۆل بوو.
لای کەعبە دەستمان گرتبوو..

دەستەکانى کردەو، لەگەڵ فرمیسکە باراناویەکانى، بەو تەنها
پستەیه کە دەیزانى دەپاراپەو لەخوای:
"خودایە من هەلەبووم، بۆ داواى لێخۆشبوون هاتوم،
بمبەخشە".

ئەمان خودایە! ئەمە ئەوەندە کاریگەربوو، ئەوەندە لە ناخەو
بوو کە ئەو دەپاراپەو ناخى من دەرما، هەستى من دەههژا.

"من هله بووم" ئه ووتەيەى خانمە پىرەكە، بە چەندىن
كاترۇمىر پارانەوہى، ئەوہەندە كارى تىكرەدبووم كە بە تەمەنم
پارانەوہى ئەوہەندە لە ناخ و دلەوہم نەدى بوو.

بەرگەم نەگرت دەستى ئەو خانمەم گرت. وتم:

- من بەقورىانت بىم، چى دەبىت پاستىيەكەم پىن بلىي...!

وتم: - تۆ كىيىت بۆ خاترى خوا! ئەمە چ پارانەوہىكە، منىت
لە ناخەوہە هەژاند.

بۆ چ گوناھىك دەتەوئى بپارىيتەوہ؟ دەبىي چۆن گوناھىك
بىيت؟!

چى دەبىت، پىم بلىي چى بووہ! .. ئەو گوناھەى کردووتە، ئەم
پارانەوہ بەكوڵەت نەيىنەكەى چىيە!

ئەو خانمە پىرو، سىما نوورانيەى خەلكى ئەنادۆل، چاوە پىر
گريان و فرمىسكاويەكانى بپىرە من. وەك ئەوہى هەستى بە
پەرۆشىم كەردبىت كەوتە قسە:

- قورىانت بىم، كچى جوانم. من نەزانم، خويىندن و نوسىن نازانم
هاوسەرەكەمم لە سى و پىنج سالىدا لەدەست دا. دوو منالەم
پىگەيانە. سوپاس بۆ خوا دەستم لە حەرام نەداوہ، لەم قورگەوہ
يەك پاروى حەرام نەپۆيشتۆتە خوار.

بەلام دەردىكم هەيە، بۆ ئەوہە هاتوومەتە ئىترە.

ئە قسە پاك و جوانانەى ئە و پۈرۈم بېرى و بە ماچ كوردنى
دەستەكانى پىرسىم:

- چىيە ئە و شتە؟! -

هە ناسەيەكى قولى ھەلگىشا. ۋەك ئە ۋەى ھەسرەت و
سەرسامى گوناھى بە ئەندازەى شاخەكان بېت . وتى:
- كچم، ھاسەرەكەم نۆر دىندار بوو. منىش بە وشتانەى ئە و
دەخوئىند گۆيىم دەگرت، پۆھم پشوى دەدا، دلم پردەبوو لە
ئاسودەيى، مېشكەم ھىۋاش دەبوو ۋە.

ھەموو پۇژىك دۋاى نوئىزى بەيانى و عىشا قورئان و جەوشەن و
پەيامى نوورى دەخوئىندە ۋە. منىش لە بەرئە ۋەى خوئىندە ۋە
نەدەزانى گۆيىم بۆ ئە و دەگرت. كە گۆيىم دەگرت بەجۇژىك پشوم
دەدا ۋەك ئە ۋەى سەدان دىكتۇر چارەسەريان كرديم.

ئە ۋەى لە خەون دىبووى:

ئە ۋەى كە لە ھاسەرەكەم ۋە دەمبىست، ھەستىكى لە مندا
دروست دەگرد ۋەكو كچىكى گەنجى عاشق.
بە پەرۆشە ۋە پىرسىم:

- ھى كى؟ -

- دەكرىت بلئىت ھى كى؟ ھى خواۋ پىتقەمبەر... ھەموو
ساتىكەم لە گەل ە شقى ئە واندە دەپۇيشت كە ناخمى داگىر كرديبوو.

زږر شه و له خه ونډا پټغه مېرو ماموستا سه عیدي نورسي و
حه زده تي نه بوبه کرم ده بيني.

هاوسه ره که م له تهمني گنجيدا به شيرپه دجی گه ده گیاني
سپارد که مردیش وه سیه تی بږ به جی هیستم:
- چی وت؟! -

- خانم، نه گهر پوژیک پټغه مېرو نه و زاته گهرانه نه به نه ناو
خه ونه کانت، نه گهر پوژیک نه و خه ونانه ت بسړپنه وه، بزانه که
هله و که م و کړپه گت نه دجام داوه. بږ نه و داوی پاپانه وه و
ليخولش بوون بکه لای خوا.

کچم، تل زیاتر ده ژیت. نه گهر خوښه ویستی و عه شقی هه موو
کوړانی جیهان کړ بکړته وه له لایه ک، ناگاته نه و خوښه ویستیه ی
بږ تل هه مه. هه ست و دلکی جوان نیه که شیاوی دل و دهر وونی
تل بیت.

پوښت.. گه یشته نه و دښتانه ی ژوری خوښی ده ویستن و
عاشقیان بوو، هیچ له زمانې دانه دهرپان.. نه و نیستا له ژیر
په حه تی خواو لای پټغه مېرمانه.. دیسان به پرځه وه پرسیم:
- چوڼ ده زانیت پورئ؟ -

- قوربانست بم.. بهرده وام له خه ونډا ده بیغم که لای
پټغه مېره.. ماموستا سه عیدي نورسي چه ندین جار موژده ی
داومه تی "هاوپیم سهید لای خومه، ناوی منی هه لگرتووه".

له چه سره تدا بووم: ئه م خانمهي خوي به هه له و نه زان
ده زانيت باسي چي ده کات؟ بهرگه م نه گرت

- پورئ گيان. ئه مانه چ نيعمه تيکي گه وره ن، چه نده پووداي
جوان و ئيره يي پئ براون. که سيک ئاوا بئي، ده ردي چي هه يه ؟
سه ري داخست. ديسان فرميسک چاوه کاني داگرت، به ليوي
له رزيوه وه ده نگيکي سووتينه روه ته نها پسته يه کي وت:
- من زور هه له م کردوه .

سه رم سوپما

به روشي من زيادو زيادي ده کرد. خانميك ته مهي وه کو
فريشته به سه ر بردوه چ هه له يه کي کردوه که ئاوا خوي به که م
ده زانيت و ده سووتيت له ناو ناگري خزيدا...!
- پورئ منت زور مه راق کردوه ؟ چي به ئه وه له يه ي
کردوته ؟

- زور گه وره يه .. په نگه نه به خشريت، ئه گه ر ئه مانه نه بوونايه ،
ئه وه ش نه ده بوو.

ته وار وه کو مه ته ل قسه ي ده کرد. هيچ له وه ي ده يوت
تينه ده گه يشتم يان ده يويست باسي نه کات.

به مه راقه وه دوا شانسي خزم تاقي کرده وه :

- بئ خباتري خوا چي بووه پورئ گيان؟

— قوربانت بېم، سالتېكى ته واوه خه وه كان بچراون. نه پېغه مېهر،
نه مامۆستاو نه هاوسه ره كه م نابېنم له خه ونه كانمدا.

مانای ئه وه يه هه له ی گه وره م كرده. له بهر نه وه ئيتړ ناينه
خه ونه كانم وه هاتوومه ته ئيتړه تا داواى ليخۆش بوون بگه م، پوو
بگه م پېغه مېهرو ئه م به يانم بگه م.

— باشه چين ئه وه لانه ی بوونه ته هۆى ئه مه؟

ژنه پيره كه به هه نسكى گريانه وه، سه رى داپۆشراوى
پاره شاندا، له گه ئيشيدا "خوايه بمبه خشه" ی دهوت و ده سوتاو
هه ناوى پارچه پارچه ده بوو...!
له كۆتاييدا ئه وه "هه له" ی ده يوت و سه رسامى كرد بووم كه وته
باسكردى:

— قوربانت بېم، گه شتومه ته ئه م ته مه نه م به بېرم نايه ت نويزم
واز لى هينا بېت. ئه وه ی كه پوویدا ئه وه ساله ی پاردوو بوو.
پۆيشستينه ئاهه نگی خزميك. كات تپپه پى، عه سر گه يشت
بوو. وتم بچم نويزه كه م بگه م، به لام ئه وه شوينه نامۆ غه ريب بوو
جيپه كى گونجاوم نه دۆزيه وه. كه ميكيش كه مته رخه ميم كرد نويزى
نيوه پۆم تپپه پى و له كيسم چوو.

پورئ له دنياى تر دا خه يال بردبووى

ئه وه پوره به ته مه نه ی ته نيشتم له ناو دنياى پىر حه سره تيه دا
ئه وه نده به توندى خۆى دا به سه ر قۆله كانم و كه وته هه نسك دان.

- قوربانست بم بیستت؟! چ گوناھیکم کردووه. من له ناو
ناھنگه که خه یال بردبوومی و نوژده کهم چوووه. ئه مه چ هه له و
گوناھیکه.. ئیستا تیگه یشتی؟!

به ته واوی سه رسام بووم له م خانمهی خۆی ده کوڵاند له
نازارد.. به لای سه رسام بووم. زمانم گیرا، نه مده زانی بلایم چی..
خودایه ئه مه چ خۆبه دهسته وه دان و پشت پی به ستنیکه! .. چ
به ندایه تی و ئیمانیکه!

له بهر نوژنکی نیوه پۆ که چوووه نه فرین له خۆی ده کات.. ئه ی
من چی بکه م؟ نه وه ندیه گوناھم کردووه نه وه ندیه هه له م کردووه،
سه ره پیچیم کردووه..

ئیمه ته واو بووین و ئومیدیکمان بۆ نه ماوه ته وه...

ناھ پورئ ناھ! تۆ له کوپوه هاتیت به رده مم؟ له کوپوه ئاوا
هاتیت؟ نه وه ی تۆ هیشتا ده ژئ؟ تۆ هی سه رده می هاوه لانیته؟!
مانای نه وه یه له سایه ی فریشته ی وه ک تۆوه که له ناوماندا
ده ژئ ئیمه ش به پیوه وه ستاوین. ئه گه رنا کۆمه لگه له به رامبه ر
ئه وه موو گوناھه خۆی پاناگریته، دنیا له تاو ئه وه موو تاوانه
پاگیر نابیت.. ئه م هه موو هه له یه ی هه لته ده گرت و قیامه ت
هه لده ستا..

زۆر باش تیگه یشتیم که بۆچی شه ره فمه ند نه بووین به ته نانه ت
بینینی ئه و دیمه ن و خاک و زاتانه له خه ویشدا، کاتیك ئه و خانمه

باسی کرد که له بهر له دهست چوونی نوږتک به ک ساله له خه ون
بینین به نه وانه وه دابراه .

نه ی خوی گه وره م ! نه گه ر لیخو شبوونی تو نه بیت نیمه ماندوو
نه بووین، ته واو ده بووین، په ریشان ده بووین.

به لئ نه م تاقیکردنه وه ی به ندایه تیه م ته واو نه بوو بوو. په نگه
تازه دهست پییکات. نه مه تاقیکردنه وه به که که تا نه مړوش
نه وه ی به سه رمان دیت هه مووی خیری تیدایه بزمان و پره له
قورسی و په ندو حیکمه ت.

خودایه له کاره کانی تودا هه رگیز حیکمه ت نابریخت.
حیکمه ته کانت سه ر گتړده کات. بیرکردنه وه کان سه ره وژووړ
ده کات.

که خزمان ناماده کرد مالئاوایی له مه دینه بکه یین، پیم وترا:
"بوه سته .. تو ده بیت گه وره ترین سه رسوړمانی زیانت ببینیت،
هه تا نه وه نه ببینیت بق کوئ ده چیت ؟!"

هه رواش بوو .. نه و کاته ی نومیدو جوانی و لیخوش بوون و
مژده کانی نه ویم تیدادا ده ژیا، قه ده ری نیلاهی قه له میکی له مانه
داو پوړداو یکم بینی که هیچ بیرم لئ نه کرد بووه وه و چاره پزی
نه بووم. که تا نیستاش سه رسامی نه و حیکمه ت و نه پنیه م.

دوای مالئاوایی زور سخت و خه مبارم له پیغه مبه ر، به زور
خوم گه یانده نوتیله که م. ناهم ده کرد له گونا و هه له کانی

پاڀر دووم. چونڪه ٿو نوورهي خه يالم ده كرد نه مدقزيه وه و
نیشانہ يه کي ٿوميدہ وار بوونم ده ست نه که وت.

ته او له خه يال خاوييدا بووم. له گهل ٿو هي له گه وره ترين
چاوہ پوانی و داواکاری ٿم خاکه پيرؤده دا فري بووم. هوکاري
سره کي ٿم خه ياله ٿو پاڀر دووه بوو که پريو له و گوناہ و
تاوانہ ي که جوانيم تيا فروشت بوو. له يه خه نه ده بووه وه... ٿاہ
ٿو جوانيه چي پي له ده ست نه دام؟

ٿو سه يدايه ي له بيرناکري و ٿو ته مه نه گه نجيم و هه موو
خه ياله جوانه کانم.. ٿيستا له ناو گوناہي ٿو ته مه نه له ناو
چووه دام. تا ٿيستا ٿو گوناہانہ پنگري جوانيه کانن ليم..
له وانہ يه نه گه ٿو هه لانه نه بوونايه، ليره له جيگهي خه فته
خواردن، فرميسکي خوشي و مزدهم برهشتايه..

چهنده گريام. چهنده په رت په رت بووم نازانم.. به جوريڪ زمانم
ده ماخمي خواردبوو له پارانه وه و لالانه وه دا..

وتم چايه ک ٿاماده بکه م. پويشتمه چيشته خانہ ي ٿوتيله که..

ده ستم برد بق غازي ته باغه که تاکو ناگره که هه لېکه م، نازانم
ده ستم بهري که وتبوو هيشتا يان نا، ته قينه وه يه کي سهير پوويدا
وه کو تڙپي ناگر.. ٿينه گه يشتم چي بوو..

ته او له سه رسوپماندا خرم له ناو ناگردا بينيه وه.. له ناو هاوارو
نالو داواي يارمه تيدا.. دوايه که بيم به بير نايه ت.. ٿو هي کوتا

به بیرم بیت ئەوہ بوو خۆمم لەناو ئاگرێکدا بینی که تەواو وەه
 دۆزەخ بوو.. خودایە لەو سووتانە.. ئەو گەرمیە.. ئەو ئازارە..
 ئەو ئارەحەتیە، مەرۆف تەواو دەکات.. هەرگیز باس ناکرێت..
 ئەگەر که مێکی تر بەردەوام بیت، مەرۆف دەکەوێتە خەیاڵی
 بلیتسەکانی دۆزەخی هەمیشەیی..! بێر لێکردنە وەیشی مەرۆف
 پەریشان دەکات.

که به هۆش هاتمەو، بینیم لەشویینی چاودیژی و چارەسەری
 بەپەلەیی نەخۆشخانە بەکدام، لە دەورووبەرم خەلکی پاکردوو و
 سەرسوپماو دەبینم، ئۆز لەم خان و نورای خان که تووند دەستیان
 بە قەرەوێڵە کەرە گرتبوو لە پەرۆشی و سەرسوپماندا لە هۆش
 خۆیان چوو بوون.

برژابووم

داده ئۆز لەم وتی: "خەمت نەبێت نیلوفەر خان، هیچت نیە
 سووتانیکی کەمە". من تازە خەریک بووم تێدەگەیشتم لە ئازارو
 ئەو ئارەحەتیە لە ئاگرە وەه دۆزەخدا بینیم. هێشتا سووتانی
 پوو خسارم نەدی بوو، بەلام لەو ئازارو ئارەحەتیە زۆرەو هەستم
 بە هەوالی سووتانیکی گەورە دەکرد.

ئەو ئەوەندە سووتان و ئازاریکی بەهێز بوو که وامدەزانی
 هێشتاش لەناو بلیتسە ئاگرە کەدا خەریکم دەسووتیتم. وەه
 ئەوێ سەدان قەساب بە چەقۆکانی دەستیان لاشەیان پارچە

پارچه ده کردم. نازاریکی به رگه و نارام نه گیراو ته نها لاشم نا،
به لکو دل و پوچیشمی ده سوتاند... من له نازارو زه حمه تدا نه
که سم ده بینی، نه که سم ده بیست.

دوای یه که مین چاودیری کردن، له به رنه وهی سوتانه که م زور
زور بوو منیان زوو ناردده وه تورکیا.. نوزله م خانی پزیشک
هاوپیته تی کردبووم. ناخ و هستی سوتاووم له و شوینه پیروزانه
به سوتاوویی به جی هیشتبوو..

نهینسی و حیکمه تیکی بچووک که هیشتا نه مدوزیبووه وه،
خستمیه تاقیکردنه وه یه کی به رگه نه گیرای تره وه.

چاره سه رم له نه خویشخانه زوری پی چوو.. شه وو پوژنیکم وه کو
سالتیک لی ده پویشته.. ده یان شه وم به نازارو نالهی به کوله وه
پوژکرده وه. نه وهی خوا نه یه ویت بیمرینی نامریت نیتر..
پزیشکه کان سه ریان سوپما بوو نه مه یان به موعجیزه ده زانی، که م
که س وه کو نه م سوتانه ی منی به سه ر هاتبیت ژیاوه.. مانای
نه وه یه تاقیکردنه وه م ته واو نه بووه، خوا پښگی به مردنم نه داوه
جاری.

که خووم له ناوینه دا بینی حه په سام:

دوای نه وهی برینپچه که یان له پووخسارم کرده وه، تیگه یشتم
نه و سوتانه چی به سه ر هیناوم. خوابه نه و ساته م چون له بیر
ده چی، نه و سه رسوپمانه م چون به سه رهات؟!

که خانمی په رستیار ناوینه یه کی بڼه پراگرم و خږم بیني، ته و او
حه په سام و په شڅکام، هاوارم کرد "نابیت، خودایه!".

سهیری نه و پووخساره بکه ن.. سه د شایه تت ده وی تا بلین
نمه پووخساره... له حالیکه د ابو.. وه که نه و بوو لیوو گوناو
پووخسارو چاو و لوت هه مووی له تاوه یه کدا سورکرا بووه وه..
له حالیکه د ابو توانای سهیرکردنی نه ستم بوو.

به رگه گرتنی نه مه ئاسان نه بوو.. نه گهر "په یامی بیماران" ی
سه عیدی نورسی نه بوایه هه رگیز من نه ده هاتمه وه سه ر خږم.
نؤزله م خان و نورای خان خوا لییان پازی بیت نه وانه دؤستی
پاست و به وه فان، خوشکی دیندار نه مانه بوون. گه وره ترین
ده وله مندی مړؤ هه بوونی دؤستی به وه فایه. چونکه نه وانه
مړؤی پڅی ته نگانه و نا په حه تین.

جاریکی تر تیگه یستم له و جوانیه ی ئیمان به مړؤی
ده به خشیت.

سهیری کاری نه و خوا گه وره یه بکه ن. له وه ی که منی
خستوه ته ناو نه و ناگره وه به م جؤره سووتاندومی، حیکمه تیکی
گه وره ی تیا داناوه و نامه یه کی بڼه ناریدوم. نه مه یه هاوکاری
نؤزله م خان تیگه یستم.

نه و جوانیه یه ی بوو بووه به لا، نه و شوخ و شه نگیه ی منی به و
هه موو گوناوه گه یان دبوو، نه و لاشه پاکه ی که منی له گوناوه وه

بۆ گوناھ بردبوو، ئەو بردیەووە بە سووتانیك سەپەووە.. ین شاء
 الله لە و گوناھانەى پابردووشم خۆش بوو و پزگام بوو. چونکە
 ئەو پابردوو جوانیەى کە لە دۆزەخدا ژياندمى، بە حیکمەتییى
 سەرسۆپھیتەرى خوا سووتاو ئەما... ئیستا من شاجوانیک نیم لە
 جوانیدا، بەتەواوى شاجوانى ناشرینەکانم... ئیتەر دەرگایەك
 ئەماوەتەووە بۆ مۆفە خراپەکان و شەیتان و ئەفس کە لێى بدەن.
 ین شاء الله ئەمە پزگابوونى منە..

بەلام سەرسۆپمانەکانم تەواو ئەدمبوون:

کۆتا سەرسۆپمانم جیاوازیوو.. پەنگە لە سووتانم لەناو
 ئاگرە کە شدا زیاتر کاریگەرتر سووتینەرتیوو بى.. ئەویشى منى
 بە تەواوى ھێنايەووە بە خۆمدا سووتانەکەم ئەبوو بەلکەر ئەم
 ھووداوەى کۆتایی بوو..

بەلێ، ئەمە کۆتا پەردەى ژيانم بوو.. کۆتا ھریادی پۆحم و
 ئازارى دلم بوو.
 سەیدا..

بەدریژایی ئەخۆشیەکەم ئەبینینی سەیدا لە و دەوروپەرەدا
 سەرنجى پاكیشتابووم. من لەم حالەمدا لەبەرئەوێ بى ئەدەبى
 ئەکەم لە ئۆزلەم و نورای خانم ئەپرسی.
 دانە دانەى ھاوپیکنم کە پیکەووە چووینە عەمرە ھاتنە سەردانم
 و سەیدا ھەر ئەبوو..

ئایا زۆر لە من بێزارو ناپەرەت بوو؟!

ئەمەم بۆ لێك نەدەدرایەوہ ..

كاتێك كە لەگەڵ نورای خان بەتەنھا بووین، ئەم بابەتەم
كردەوہ .

- نیلوفر گیان، ئەگەر دەتوێ ئەم بابەتە لەگەڵ ئۆز لەم خان
بکەرەوہ باشتر دەبێت، ھەر ھەڵا زانیاریەکی پووناککەرەوہ شت پێ
دەلێت ..

بەلام ئەم ھەڵامە بۆ من بە نەبوو .. كە ناوی سەیدا لە دەمی
ھاتە دەر ھەستم كرد چاوەکانی پریوون و جۆریك ئەندیشاوی
دەرکەوت. لە ھەڵامدانەوہ شدا سەیری راست و چەپ و دەنگی
لەرزووی، منی پەرۆش و پەڕیشانتر كرد.

زۆرم لێكردو وتم: تۆ شتێك لە من دەشاریتەوہ؟

ھەلامی نەداوہ تەنھا دووبارە ی کردەوہ:

- لەگەڵ ئۆز لەم خان قسە بکەیت باشترە.

زۆری پێنەچوو ئۆز لەم خان ھات.

كە ئەو خەمباری و بێدەنگیە ئیمە ی بینى بە نیگا

پەرۆشەکانیەوہ پرسى:

- خێرە؟ شتێك بووہ؟ خزمەتکار شتێکی کردوہ؟

وتم:

- نا. شتێك نیە، زۆرباشە .. بەلام ..

- بهائی، به لام..

ئەو ناوەی بە گرنگیەوه لە دڵدا شارەبومەوه، بەبێ ویستی
خۆم لە دەمم هاتە دەر..

- سەیدا...

بە کسەر نیگای چاوەکانی ئۆز لەم خان گۆرا، هێڵەکانی
پوخساری قولبۆنەوه...

- سەیدا نەهاتۆتە سەردانم، هەڵە یەکم کردووە؟ یان بابەتێک
هەیە و نایزانم! زۆر پەرۆشم..

ئۆز لەم خان و نورای خان تەماشایەکی یەکیان کرد، بە
چاوەکانیان هێمایان بۆ یەک دەکرد وەک ئەوەی بلێن "تۆ بیلێ، نا
تۆ بیلێ".

لە کۆتاییدا ئۆز لەم خان لەلام دانیشت، ئەو بە خوێن ساردی
تایبەت بە خۆیەوه کەوتە باسکردنی. نورای خانیش سەری
داخست بوو، خۆی بۆ ئەو پیشەهاتانە نامادە دەکرد کە پوو دەدات.
وتی:

- نیلوفەر، هاوڕێی خۆشەویستم.

دەستی هێنا بە سەری سووتاومدا و بە هێواشی گرتیمە ئامێز.
- سەیدا تەنھا بۆ تۆ نا، بەلکو بۆ ئێمەش هاوڕێیەکی
خزمەتکارو بەبەهای دینە.. ئەو تەنھا تۆ خۆشت نەویست.

ژماره ی ئه و گه نجانتهی خوشیان ده ویست، ئه و که سانهی دوعایان
 بۆ ده کرد، ئه وانهی یارمه تیان له ئه و بینیبوو که سمان نایزانین...
 سهیدا ژیا نیککی وه کو فریشته برده سر، ئه و به ته وای عاشقی
 خواو پیغه مبه ر بوو. به لام ئه و بلیسهی ناو پۆچی هه ر پۆژه و
 هه نگاو به هه نگاو ئه و له کۆتایی نزیک ده کرده وه. چونکه
 گه وهره ترین هه سه رتهی ئه و گه یشتن بوو به پیغه مبه رو مامۆستا
 نورسی و هاوسه رو مناله که ی.

پیمپری:

- خوشکم من ئه مانه ده زانم، بۆچی له سه ره تاوه بۆم باس
 ده که یته وه؟

"له ناخه وه هاوارم ده کرد" بگه ره کۆتایی:

تۆزله م خان هه ر نه ده گه یشته ئه و خاله ی مه به ستهی بوو بیلێت.
 زۆر باش له وه تیده گه یشتم. بێ ئارامیشم له مه وه سه رچاوه ی
 گرتبوو.

بۆ ئه وه ی فرمێسکه گه رمه کانی چاوی بشاریته وه سه ری
 داده خست و به رزی ده کرده وه. وتی:

- ده بیئت به رگه بگریته.. له به رامبه ر قه ده ری خوادا ناگرێت
 پاوه ستین نابێت نا په زایی ده ربهرین. ئه رکی ئیمه ته نها خۆ
 به ده سته وه دان و پشت به ستنه.

به لام من له حالیکدا نه بووم به رگه بگرم:

— خوشکم قسه کانت وهك مه ته له، چی بووه؟
 تیگه یشتبووم، پیویستی نه ده کرد وه لام بداته وه، به لام نه م
 هه واله نه وه نده گه رده لولیکی گه وره بوو، نه وه نده سووتینه ر
 بوو، له وانه یه بلیم ملیقنان جار نه وه نده ی سووتانی گیانم نازاری
 دام.

ههستم به کولانی گه رد به گه ردی ناخم، سووتانی دلم ده کرد.
 "سهیدا پویشته، ها؟!"

نای خودایه، نه ی من بۆچی ده ژیم!
 وهك بلیمی له ساتیکدا عه قلم له ده ستدا. وهك شیت و دیوانه م
 لیتهات. نازانم چیم وت و چیم کرد ته نها هاوارم کرد:

— بۆچی ده ژیم من؟
 چه ندین پۆژه ده نالینم، چه ند مانگیکه سووتام.
 دابرابووم، دوورکه وتبوومه وه، بیزاربووم له دنیا یهك که نه وی
 تیا نه مابیت. ئیتیر چاوه کانم به رده وام شیداربوون به فرمیسك،
 شه وانم به خه و بینین به سهیدا وه تیده په پی.

سهیدا کۆتا پۆژمان له مه دینه، واته هه ر نه و پۆژه ی من تیایدا
 سووتام و برژام، به هوی به رزبوونه وه ی فشاری خوین و شه کره وه
 نه ویش براوه ته نه خۆشخانه. سه ره پای نه وه ی پزیشك پی و تووه
 "به هیچ جۆرێك هه لئاستیت و نا پۆیته ده ر" به لام نه و بۆ زیاره تی
 مائاوا یی چووه ته مزگه وتی پیغه مبه ر. نوێزی نیوه پۆی نه نجام

داوه پاشان له گال كاك مه تين چوونه ته باخچې به هه شت
(په وضه ي مطهره) له ویش دوو پكات نوږزيان كړدووه و سهيدا له
شوینی خزی كه وتووه...

خودايه له ناو په وضه دا...! وهك نه وه ي بچيته به هه شت... نه ي
نه و كوتا وشانه ي! خودايه چي ده بیت بيكه به نسبيي نیمه ش.
له كوتا پسته دا وتوبه تي: "سره ره كه م،" نه م بهنده
گونا هباره ي نوممه ته كه ت شيوي گيشتن به تو نيه".
به شا به تومانه وه گيشتو ته نه و جيهانه ي هه سره تي بوو..
به ديداري نه و خوزه ويسته ي گيشتو كه چه ندين ساله بوي
ده زي...د

من نيتړ له م دنيا به خو م ناگرم

نه و پوښت... من ليړم... به لام له ماو به كي كورتدا منيش
ده پوم. دووباره سر داني نه و جيگه پيروزانه ده كه م. دووباره
ده چمه خزمه تي پيغه مبه ر. ده مه وي بؤ دواچار سر رنج بخره مه سره
نه و جيهان و دنيا به ي، نه و جيگه پيښانه ي پيغه مبه ر. كه سهيدا
ته مه نيك بوي ده زياو به هه شقي هه ميشه يي گيشت... كي
ده زانيت، په ننگه خوي گه ورده م په م گونا هباره شي بكات و
منيش دوا ساتي زيانم له وي بيت. بؤ نه و هه موو پوږنيك، هه موو
ساتيك هه سره ت و سووتانه كانم نازانم چو ن باس بكه م. ته نها
دلنه واييم نه مه به. من بؤ نه مه ده ژيم. داوا به كي ترم نيه له خوا.

ئەو بەسەرھاتى زىيانەى كە دىيائى پۇھانى پارچە پارچە كىردىن،
جۆش و خۇشخوشى خىستە بىر كىردىنە ۋە كانمان و بە ھەسرەت و
پەزۋىشى گۇيىمان بۇ گىرت. لىزەدا تەۋاۋ ناپىت.

كۇتا پىستەكانى بۇ وتىن، بۇ چاۋە فرمىسك پۇۋو گۇيىە
كارىگەرە كانمان. بەلام ئەو دىمەنەى كە لە كۇتايىدا لە نىلوفەر
خانمان بىنى ئەۋەيە كە بە دىزىيائى تەمەنمان لە بىرى ناكەين.
ھەرۋەھا بە وتنىكەۋە ئەقل لە مۇۋدەستىننەت. "خودايە
كۇتايىەكى بەۋ جۆرە پىر ھىكمەت و پەندە بە ئىمەش نىسب
بەكە."

كۇتا دىمەنەى نىلوفەر خان كە تا قىيامەت بە نەپتىنى و لە
خەيالماندا دەمىننەت لە ئۆزلەم خان بىستمان.

ئۆزلەم خان كە ھىشتاش لەناۋ چىرى ھەستەكانىدا دەزىيا، لە بى
ھۇشى خۇشى باسى دەكرد. كۇتايىەكانى زىيانى نىلوفەر خان.

— ئەۋمان بۇ نەدەۋەستىنرا بەجۇرئەك.. بە نىۋە گىيانىەۋە
دووبارە پۇيىشتەۋە بۇ ەمرە.. لەبەر شەكرەۋ فشارى خويىن و
نەخۇشەكانى تىرى بە نارەھەت بەپىۋە دەۋەستا.

بەلام گۇيى بۇ نەگىرتىن. وتمان لەمە ھىكمەتەك دەبىت ھەبىت.
نۆرمان لى نەكرد.

ھەستى ناخى ئەم جارە نۆر بەھىزە، نۆرەش چىر بوو، نۆر بە
گەرم و گۇپى بوو. ئەم جارە ئەۋەندە بەھىز ئەم نامەيەى بۇ

هاتېوو "نهوانه‌ی بانگ ده‌کړېن، ده‌چنه نه‌و خاکه پېرژده‌وه". که
 هسته‌کانی ده‌پښتن و نه‌و ده‌نگه به‌نه‌پنی ناوا ده‌بیسترا:
 "وهره، ئیتر تافیکړدنه‌وه که‌ت ته‌واو بوو. نه‌و خوا گ‌وره‌یه‌ی
 بنده‌کانی زږر باش ده‌ناسیت. نه‌م جاره هه‌تا کڅتایی ده‌رگای
 په‌حمه‌تی له‌تو کړدو ته‌وه، وهره نامیزی میهره‌بانی سه‌روه‌رمان
 چاوه‌پښت ده‌کات. نه‌و کڅتا ناگره جگه له‌وه‌ی لاشه‌تی به
 گونا‌مه‌کان پاک‌کرده‌وه، پل‌حیشتی شت و پاک‌ژېوه‌وه. وهره
 ئیتر...".

له‌م ده‌نگه نه‌فسو‌ناو‌یه‌ی زیاتر هیچی تری لږ نه‌ده‌بیسترا.
 گوینک‌انمان ده‌نگی دنیا‌یان دا‌خرا‌بوو. زوو زوو ده‌یوت "خوشکم،
 من بانگ ده‌کن...". هیچی تری نه‌ده‌وت.
 نیلوفر خان که‌چه‌ند سالتیکه به‌عشقی نه‌و په‌یام‌وه
 ده‌سو‌تاو هژگر بو‌وبو به‌ره و نامیزی دنیا‌ری سه‌روه‌رمان فپی و
 پښت.

وه‌ک نه‌وه‌ی پڅی له‌لاشه‌ی جیا‌بو‌و‌پښته‌وه، له‌گیانی دا‌بر‌ا‌پښت
 له‌ناو دنیا‌ی فریشته‌کاندا خه‌یا‌لوی بو‌وبو.
 نه‌و خڅ‌ش‌حالی‌یه‌ی که‌تا نه‌و پڅڅه له‌پوخ‌ساریدا نه‌بېن‌رابوو،
 پښتنی نه‌وی به‌ره و کڅ‌تایی‌کی پر په‌ند ده‌رده‌خست.
 نه‌ندپشه بر‌دی‌وه له‌و خاکه پېرژانه‌ی نه‌وی. له‌دانه‌دانه‌ی
 درگا کراوه‌کانی په‌حمه‌تی خوا‌وه پښته ژورده‌وه. خڅی لږ‌پدا‌به

ئاسمىزى مېھرەبىنى و شەفاعەتى بىن ئەندازە و ئاسودەيى و
 ھەمىشەيى سەرورەمان.. ئاھ لەو دىنيا نەيتيانەي لەوئى تىايدا
 دەژيا.. من چۆن باسى بگەم و ئېوھ چۆن دەينوسنەوہ؟!
 ئەو دىنايەي لەوئى ئەو تىايدا دەژيا شە ئەقل دەپچرېست، نە
 پىگەي مەنتقى دەچىتە سەر.

وھگو بەندەيەگى ھەست خۇششاو لەناو پىزدا چاوەپەي چوونە
 ناو بەھەشت بىت، ئەو شەوہى كۆتايى لەگەل پڑانى فرمىسەكانيدا
 لەسەر بەرمالەگەي سەرى بەرز نەكردەوہ. ئەوہ كۆتا كۆنوشى
 ئەو بوو.. پۇحى سووتاوى بەھەشقى ئەو و لاشەي سووتاوى لە
 دىنادا بۆ ھەمىشەيى لەو كۆنوشەدا بەجىن ھىشت و خۆي فرىدايە
 باوہشى مېھرەبىنى پىغەمبەر..

ھەلبەت لە تەنىشتى كۆپى پىغەمبەر كاتىك لاشەي كەونويان
 لە كۆنوشدا برد، كەسىك نەما تەماشاي پوختسارە پېر نوورەكەي و
 زەردەخەنە ھەمىشەيىيەكەي سەرلېتوھ سووتاوہكەي نەكات.

نىلوفر خان بەو ھەشقى لە دەروونيدا بۆي دانەموكايەوہ،
 بەو خۇشەويستىيە بىن ئەندازەيەوہ گەيشتە ئەو دىنايەي ترو
 ژيانى ھەمىشەيى.. ئېستە ئەو لاي خۇشەويستى خۇشەويستەكان،
 سولتانى سولتانهكان، لەو ژيانە دانەمركاوہدا دەژى.

نىلوفر خان لەكۆتاييدا ئەوہى دۆزيەوہ كە لەتەھەنى پېر
 نەھامەتى و ناپەھەتى بۆي دەگەرا. چونكە خوا پەھمانى داوہ

"کئی چی بویت پئی ده به خشم" .. هرواش بوو. خوا سالانیک بوو
داواکاریه کانی به نیلوفه رخان به خشی بوو که له هه سره تدا ده ژیا

* * *

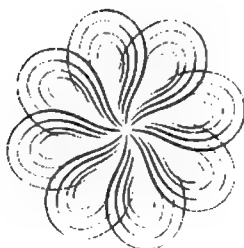
له پشت ئه م هه موو ئه زمونانه ی ژیا نه وه، ده زانن ئه رکی ئیوه
چی؟

نایا کاتی ئه وه نیه لیکدانه وه یه ک بکه ن بۆ ئه وه په یامانه ی که
به گه رمی ئه م به سه رهاتی ژیا نه ی دنیای پۆحانیمان به په ند
وه ده گریت و مرقۆ په ریشان و حه یران ده کات.؟!

که وابیت، ده بیت بریار بده ین که بۆچی ده گه پئین و ده مانه ویت
چی بدۆزینه وه؟! هه زاران ئه زمونی ژیا ن ده ریا ن خستوه که
ئه وه ی به دل و گیان بگه پیت، به دلنیا یی ئه وه ی ده به ویت
ده یدۆزیته وه .. مه ولاکه ی و به لا که یشی...

که واته نایا هه چ بیرمان کردۆته وه، ئیمه بۆ کامیان
ده گه پئین؟!

کوژتایی

پیرست

- پیشه کی: ۵
- گیژاوی هسته کان به رده وامه ۷
- به شی به که م: دوسته راسته قینه کانم دوزیه وه ۹
- توبه م کرد ۱۴
- دوستی راسته قینه م دوزیه وه ۱۵
- که سایه تی و بوونم ون کرد بوو ۱۷
- مژده یه ک ۲۰
- پیشکه شکاری پیشه نگ ۲۶
- باس منی ده کرد ۲۹
- هاواری ناو گوره که ی باو کم ۳۱
- ده مه ویت له م ژیا نه پزگارم بیت ۳۴
- چی ده بیت یارمه تیم بدن ۳۴
- ئه و قسه و باسانه ی پله ی ئیمه ی وه ک مروؤ به رز نر خاند ۳۶
- مروؤ ده بیت بیر بکاته وه ۳۹
- خوا تو له یان لی بکاته وه ۴۲
- یه که مین ده ستنو یژ ... یه که مین نو یژ ۴۶
- بچؤ بؤ عه مره ۵۰
- پیکه وه ده گریاین ۵۱
- به شی دو وه م: نامه وی بگه پیمه وه بؤ هله کان ی پابردوم ۵۳

- نامەوئ بگە پێمەو هەمان پێگەی ژيانى پابردووم..... ٥٨
- دەنگى سەيدا لەهۆش خۆمى بردم..... ٦٠
- ديسان کۆشكى هيوام پووخوا..... ٦٢
- زۆر دەترسام..... ٦٥
- منيان پفاند..... ٦٨
- نێره شوپێنێكى نامۆ بوو..... ٧١
- پێويستە ئاغا بېينى..... ٧٣
- ويستى ئاغا يە..... ٧٦
- بکۆژى ئابوو..... ٧٨
- من هەلە بووم، بېمبوون..... ٧٩
- مارێك يەلان ئابوژێرى خنکاند:..... ٨٢
- سەرسام و پەشوکابووين..... ٨٤
- لەو زياتر بەرگەمان نەگرت..... ٨٦
- بەشى سێيەم: چاوەپوانى نيشانەيەکم..... ٨٩
- بەتەواوى نوقمى ئەو جيهانە بووبووم..... ٩٢
- چاوەپوانى تروسکەيەكى مژدە بەخش بووم:..... ٩٧
- ئەو مژدەيەى چاوەپێى بووم..... ١٠٢
- بەشى چوارەم: يا رسول الله بەرەو لای تۆ دێم..... ١٠٥
- ئەم سوپاسگوزاريە چۆن دەکړيټ..... ١٠٩
- وتووێژێكى تاسەناميز..... ١١١

- ۱۱۲..... به سه رهاتی ژیانی کاک نه حمه د
 ۱۱۸ ..... خویندنگی خۆبه خشه کانم به ده ست هیتا
 ۱۲۱..... زۆر گۆردرا
 ۱۲۵..... نه و شوکه ی نه وی گۆپی
 ۱۲۷ ..... کلپه ی نه و نیمانه ی له ناخمدا ده سووتا
 ۱۳۰..... دلواکاریه کی زۆر سه یر
 ۱۳۲..... دنیا ی گه وره
 ۱۳۴..... مالی خودا
 ۱۳۶ ..... جۆش و خرۆشیک ی سه یر
 ۱۳۹ ..... نه و شه وه
 ۱۴۳..... ئومیدی منی خامۆش کرد
 ۱۴۶ ..... فرمیسکه کانی نه ده پرژان
 ۱۴۸ ..... مالی پتغه مبه ر
 ۱۵۴..... پاپانه وه
 ۱۵۶ ..... نه و ساته باس ناکریت
 ۱۵۹..... به شی پینجه م: پیمان نایه سه ر خا که پیرۆزه کان
 ۱۶۳ ..... له هۆش خۆم چووم
 ۱۶۷ ..... دلنه وایی دایکم
 ۱۷۰..... خۆزگه نه ده هاته وه سه ر خۆم
 ۱۷۲ ..... پووداوی پر په ند

- ۱۷۵ ..... خه ونیکی شارواه
 ۱۷۷ ..... بهشی شه شه م: مالئاوا ایمان له مه ککه بژ نه ده کرا
 ۱۸۰ ..... ئاه مه ککه، ئاه که عبه
 ۱۸۱ ..... ژيانی پر په ندی خانمیکی پر
 ۱۸۳ ..... نه وهی له خه ون دی بووی
 ۱۸۵ ..... سه رم سوپما
 ۱۸۶ ..... پوری له دنیا ی تر دا خه یال بر دبووی
 ۱۹۰ ..... بژا بووم
 ۱۹۱ ..... که خۆم له ناوینه دا بینى چه په سام
 ۱۹۳ ..... به لام سه رسو پرمانه کانم ته واو نه ده بوون
 ۱۹۶ ..... له ناخه وه هاوارم ده کرد "بگه ره کوتایی"
 ۱۹۸ ..... من ئیتر له م دنیا به خۆم ناگرم
 ۲۰۲ ..... پیژست

ARADIĞINI BULAN KADIN

HALİT ERTUĞRUL

ئەم كىتەبى لە بەردەستاندايە، دريژەو بەشى كۆتايى كىتەبى
(ئەو ئافەرتەى لە دووى خۆى دەگەرەت)ە، واتە بەشى دووهمى
چىرۆكە دلەه زەين و سەرنجراكىشەكەى خاتوو "نيلۆفەرە".
كىتەبى (ئەو ئافەرتەى لە دووى خۆى دەگەرەت) خوينەرىكى
بەرچاوى هەبوو. هەر لە بەرخواستى زۆرى خوينەرانى، بەشى
دووهمى كىتەبەكە (ئەو ئافەرتەى خۆى دۆزىيەو) مان خستە
بەردەستى جەنابتان، بۆ ئەوەى بزائن ئافەرتە ونبووەكە
لە دووى چى دەگەرەو چى دۆزىيەو. پيوستە ئەم كىتەبەش كە
حەشارگەى هەست و سۆزە بخوينەو. ئەوسا دەبينن كە
ئيوەش بەشەكن لەم چىرۆكە پىر نەينەى (ئەو ئافەرتەى خۆى
دۆزىيەو) تاسەو خەيالەكانتانى لەخۆگرتوو، واتە خويشتان
لەناو ئەم چىرۆكى ژيانە ئەفسوناويەدا دەدۆزنەو.
ئەم كىتەبە دەبىتە ھۆكارىكى كاريگەر لە ژيانتاندا. گەر خۆتان
بە ئامادە دەبينن بۆ بەسەرھاتىكى وەھا پىر نەينى و
سەرنجراكىش، فەرموون..

ISBN 0-0091-0000-8

9

ترخى (٣٠٠٠) دینارە